

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Systematische toezichtinformatie Wabo en
Wro
BEHANDELD DOOR
RHGG (Roger) Huntjens

DATUM
21 juni 2016
Verzonden 5 juli 2016
TELEFOONNUMMER
043 350 6019

BIJLAGEN
- diversen

ONZE REFERENTIE
2016-22727

E-MAILADRES
roger.huntjens@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4448

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

In maart 2015 informeerden wij u per brief over het gewijzigde interbestuurlijk toezicht als gevolg van het in werking treden van de Wet revitalisering generiek toezicht (Wet RGT). Deze brief is hierop een vervolg en gaat over het verstrekken van systematische toezichtinformatie over de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in relatie tot de nieuwe Wet RGT.

De gemeente voert veel wetten uit in opdracht van een hogere bestuurslaag. Voor die hogere bestuurslaag, rijk en provincie, is het van belang te weten of de gemeente deze taken conform de wettelijke eisen uitvoert. Daarom houden ze toezicht op de gemeente, het interbestuurlijk toezicht. Onderzocht is of dat eenvoudiger kan. Hieruit is de Wet RGT voortgekomen. De provincie is zoveel mogelijk de toezichthouder voor de gemeente. Het rijk behoudt het toezicht op gemeenten voor die terreinen waar de provincies geen taak en expertise hebben. Dat geldt bijvoorbeeld voor onderwijs-wetten en voor het sociale domein.

De Wet RGT herbevestigt de positie van uw raad als eerste orgaan, dat toezicht houdt op ons college. U bent de eerst aangewezen om het toezicht uit te oefenen op de uitvoering van wettelijke taken. Voor het goed kunnen uitvoeren van uw controlerende rol heeft u informatie nodig. De provincie Limburg heeft eind 2014 in een verordening expliciet vastgelegd welke informatie zij systematisch nodig heeft om haar toezichthoudende taak uit te voeren.

In onze brief van maart 2015 gaven wij aan uw raad en de toezichthouder vanaf 2015 systematisch toezichtinformatie aan te reiken over onder meer de Wabo en de Wro. Uitgangspunt van de Wet RGT is dat de toezichthouder in principe haar oordeel velt op basis van dezelfde informatie die uw raad ontvangt. U en de provincie ontvangen daarom gelijktijdig van ons systematische toezichtinformatie over de Wabo en de Wro.

Raadsinformatiebrief

DATUM
21 juni 2016

Normaal wordt deze toezichtinformatie vóór 1 april aangereikt. Vanwege de late vaststelling van het Jaarprogramma Vergunnen Wabo 2016 is de aanlevering vertraagd. De provincie is hiervan op de hoogte gesteld.

Toezichtinformatie Wabo, onderdeel beleid

Bijlagen

- Prioriteiten Wabo Handhaven 2015-2018
- Prioriteitenladder Wabo Handhaven
- Verbeterplan implementatie VTH-kwaliteitscriteria Maastricht
- Bouwbeleidsplan 2016-2019

Toelichting

Prioriteiten Wabo Handhaven 2015-2018 en Prioriteitenladder Wabo Handhaven

Het college heeft met het document "Prioriteiten Wabo Handhaving 2015-2018" de prioriteiten voor de Wabo handhaving vastgesteld voor de komende 4 jaren. De prioriteiten zijn gekozen op basis van een risicoanalyse. Het resultaat van de analyse is inzichtelijk gemaakt in de prioriteitenladder.

Verbeterplan implementatie VTH-kwaliteitscriteria Maastricht

Hoe het beleid op het deelterrein vergunnen te actualiseren en door te ontwikkelen is vastgelegd in het verbeterplan implementatie VTH kwaliteitscriteria Maastricht.

Bouwbeleidsplan 2016-2019

Het college heeft in het Bouwbeleidsplan 2016-2016 aangegeven hoe de dienstverlening van de vergun- en toezichttaken in het kader van de Wabo op een transparante en uniforme wijze plaatsvindt. Daarnaast waarborgt dit plan dat de Wabo-taken voldoen aan de door het rijk gestelde kwaliteitseisen.

Toezichtinformatie Wabo / Wro, onderdeel jaarverslagen / rapportages

Bijlage

- Jaarrapportage Wabo Handhaven 2015

Toelichting

Jaarrapportage Wabo Handhaven 2015

Via Jaarrapportage Wabo Handhaven 2015 legt de ambtelijke organisatie aan het college verantwoording af over de prestaties zoals vastgelegd in Jaarprogramma Wabo handhaven 2015. De verantwoording gaat in op: Is de planning gehaald? Welke ontwikkelingen en tendensen zijn er? En wat betekent dit voor het programma en de strategie van 2016?

DATUM
21 juni 2016

Jaarrapportage Wabo vergunnen 2015

Een Jaarrapportage Wabo vergunnen 2015 kunnen wij u niet aanbieden omdat volgens de cyclus van het nieuwe Bouwbeleidsplan 2016-2019 over het planjaar 2016 voor het eerst een Jaarrapportage Wabo Vergunnen 2016 wordt opgesteld.

Toezichtinformatie Wabo / Wro, onderdeel jaarprogramma's

Bijlage

- Jaarprogramma Wabo Handhaven 2016
- Jaarprogramma Wabo Vergunnen 2016
- Jaarprogramma RUD Zuid Limburg 2016

Toelichting

Jaarprogramma Wabo Handhaven 2016

De in de Jaarrapportage Wabo Handhaven 2015 vermelde ontwikkelingen en tendensen leiden tot aandachtspunten of maatregelen in 2016. In Jaarprogramma Wabo Handhaven 2016 zijn deze verwerkt.

De maatregelen voor 2016 zijn samengevat:

Milieu

- De inzet en strategie bij industriële bedrijven ongewijzigd voortzetten en reageren op klachtmeldingen en ongewone voorvallen.
- Minder tijd besteden aan milieumeldingen over zaken met een lage prioriteit (meestal hinderzaken van voorbijgaande aard) en beschikbare tijd overhevelen naar meer 'verborgen' risicovolle zaken zoals lozingen en bedrijfsmatige afvoer van afvalstoffen.
- Alert blijven op geluidsoverlast door laad- en losverkeer in nachtelijke uren bij winkels. In eerste instantie in overleg met de ondernemer maatwerkoplossingen zoeken.
- Controles op de Karosseer, woonwagen- en woonbootlocaties onverminderd voortzetten
- Bij illegale bedrijvigheid WABO breed toetsen dus niet alleen milieu maar ook bouw en WRO (bestemmingsplan).

Brandveiligheid

- Inzet en strategie bij reguliere controles van panden waarin mensen verblijven die zich minder goed zelf kunnen redden, voortzetten. Meer aandacht geven aan de kleinere panden zoals kleinere scholen en kinderdagverblijven.
- Controles studentenkamers conform ingezette strategie en tempo voortzetten.
- In de weken voor Carnaval steekproefsgewijs horecazaken en andere feestzalen controleren op de brandveilige versiering en inrichting. Vooral ook inzetten op voorlichting.

Bouw

- Ongewijzigd doorgaan met handhaving op illegaal slopen, bouwen en gebruik. Hierbij werken volgens de prioriteitenladder. Minder tijd besteden aan meldingen over feiten met een lage prioriteit.
- Extra aandacht blijven houden voor monumenten.

DATUM
21 juni 2016

- Alert blijven op nieuwe vormen van reclame-uitingen zoals vlaggen en lichtbakken.
- Horeca
- De inzet en strategie ongewijzigd voortzetten, zowel op gebied van vergunnen (verzegelde geluidsbegrenzer eisen) als met milieupiket en onaangekondigde nachtcontroles.
 - Specifiek de aandacht blijven richten op de groep horecazaken die frequent klachten veroorzaakt.
 - Alert blijven op ordeverstoringen door uitgaanspubliek dat rondhangt in de openbare ruimte in de directe omgeving van een horecazaak. Bij ordeverstoring afstemmen met de politie.
 - Uitbaters van horecazaken aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor publiek dat vanuit hun zaak dranken verstrekt krijgt en zich buiten het terras begeeft.
 - Als een horecazaak van uitbater wisselt proactief handelen door te wijzen op de geluidsvoorwaarden.

Het Jaarprogramma Wabo Handhaven 2016 is in feite de werkopdracht voor het team Handhaven Wabo. De Wabo handhaving omvat ook aspecten van bestemmingsplannen (Wro) voor zover die door het college als belangrijk en dus prioritair worden aangemerkt. Voorbeeld: handhaving op strijdig gebruik door splitsing van wonen ten behoeve van kamerverhuur. Omdat de naleving van bestemmingsplannen een onderdeel is van de Wabo handhaving wordt er geen apart programma voor gemaakt.

Jaarprogramma Wabo Vergunnen 2016

In de cyclus van het nieuwe Bouwbeleidsplan 2016-2019 en conform de afspraken uit het verbeterplan Kwaliteitscriteria 2.1 is voor het eerst een Jaarprogramma Vergunnen Wabo opgesteld.

Voor de vier clusters Vergunnen, Bouwinspectie, de Specialismen Advisering Constructieve Veiligheid en Advisering Welstand zijn afzonderlijk prestatie-indicatoren, het aantal te leveren producten evenals de speerpunten 2016 beschreven.

Als belangrijke en bijzondere speerpunten zijn geformuleerd:

Vergunnen

- Het verbeteren van een aantal werkprocessen, het stimuleren van het digitaal aanvragen van omgevingsvergunningen evenals het bevorderen van de telefonische bereikbaarheid en snelheid van het beantwoorden van e-mails.
- Het verwerken van extra omgevingsvergunningen als gevolg van de gewijzigde woningsplitsingregels en de inspanningen van het project Veilige Kamers (kamerbewoning studenten).

Bouwinspectie

- Om te toetsen op een juiste registratie van studentenflats en/of –panden conform de spelregels van de wet BAG in de gemeentelijke administratie wordt een grote steekproef van 800 studentenpanden gehouden. Het betreft een landelijk project in opdracht van het ministerie (en is niet te verwarren met het project Veilige Kamers).

DATUM
21 juni 2016

Advisering Bouwconstructieve Veiligheid

- De constructieve aandacht wordt verlegd van de A2 tunnel naar de voorbereidingen van de realisatie van de Noorderbrug.
- De veiligheid van tenten, podia en tribunes bij grote evenementen vragen onverminderd veel aandacht.

Welstand

- Voor een aantal belangrijke herbestemmingopgaven van (gemeentelijke) monumentenpanden (Eiffel terrein, Tapijnkazerne, Mariënwaard) ontwikkelt de Welstandscommissie in een vroegtijdig stadium van de planontwikkeling met de gemeente en ontwikkelaars een gezamenlijk toetskader welstand.
- In de 2^e helft van dit jaar wordt gestart met de actualisatie en vernieuwing van de Welstandsnota (2004).

Het jaarprogramma geeft ook een korte vooruitblik op de inspanningen voor de realisatie van drie nieuwe belangrijke wetten: de Wet Natuurbescherming, de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.

Jaarprogramma RUD Zuid Limburg 2016

In zijn vergadering van 9 december 2015 heeft het Algemeen Bestuur van de RUD Zuid Limburg kennis genomen van het eerste jaarplan 2016. Na het algemeen deel, komt achtereenvolgens de bedrijfsvoering aan bod en de komende uitvoering op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving. Dit jaarprogramma van de RUD is enkel ter kennisname voor het college, raad en provincie.

Tot zover een overzicht van onze toezichtinformatie Wabo en Wro.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

De Burgemeester,

Prioriteiten WABO Handhaving 2015 – 2018

INHOUD

1. Inleiding

Waarom deze nota?
Opbouw van deze nota

2. Handhaving WABO

Het begrip handhaving
WABO Handhaven als onderdeel van de beleidscyclus.
Kwaliteitseisen en proceseisen
Adequate handhaving
Klantvriendelijkheid
Advies van de Nationale Ombudsman
Voorlichting als instrument
Landelijke handhavingstrategie
Spanning tussen reguliere taken en het behandelen van meldingen
Is WABO handhaving verplicht?

3. Ontwikkelingen 2010 tot heden

4. Methode van weging en risicomatrix

Risicomatrix bouw
Risicomatrix brandveiligheid
Risicomatrix milieu
Risicomatrix Horeca
Betekenis van de scores

5. Randvoorwaarden en aandachtspunten

6. Voorstel WABO handhaving 2015 – 2018

Toelichting
Wat doen we nu niet?

BIJLAGE

Landelijke Interventiematrix

1 Inleiding

Waarom deze nota ?

Team Handhaven WABO van Veiligheid en Leefbaarheid (V&L) handhaaft de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Deze wet combineert meer dan 20 vergunningen en algemene regels op het gebied van de ruimtelijke ordening, veiligheid en milieu. De gemeente voert deze taken in medebewind uit, dat wil zeggen dat de lagere overheid de plicht heeft om deze regelingen van de centrale overheid uit te voeren.

Onderlegger voor de huidige WABO handhaving is het Beleidsplan Handhaving Fysieke Ruimte (2009) waarin de doelen, de prioriteiten en de strategie zijn aangegeven. V&L rapporteert jaarlijks aan het College over de voortgang en de resultaten van de handhaving. In dezelfde jaarlijkse rapportage worden, als daartoe aanleiding bestaat, aanbevelingen gedaan voor verschuivingen in aandacht, strategie en besteding van uren, of wordt de aanpak herbevestigd. Zo is gedurende de afgelopen 4 jaren de tijdsbesteding voor toezicht op illegaal verbouwen van monumenten verhoogd, extra capaciteit ingezet voor het reguliere toezicht op de Karosseer en de kleine woonwagenlocaties en de tijdsbesteding voor het behandelen van meldingen van burgers over kleinere zaken (zoals schuttingen) in de buitenwijken verlaagd.

Het college stuurt de jaarrapportage aan de Raad, vergezeld van een nieuw uitvoeringsprogramma voor het voorliggende jaar. De Raad heeft een aantal malen gereageerd op de jaarrapportages bijvoorbeeld met artikel 39 vragen over de inzet op het aspect brandveiligheid bij kamerverhuurpanden.

Er vindt dus reeds jaarlijks een evaluatie plaats. Desondanks zijn er redenen om de risicoanalyse, en de daaruit volgende prioriteiten, opnieuw tegen het licht te houden en de wensen van het College en de Raad op te halen. Deze redenen zijn:

- a. We zitten in de aanvang van een nieuwe collegeperiode en een nieuw coalitieakkoord
- b. Het Beleidsplan Handhaving Fysieke Ruimte uit 2009 (WABO én Openbare Ruimte) heeft actualisatie in 2015. Deze herijking van de WABO prioriteiten is daarvoor een belangrijke input.

Deze nota geeft een dieper inzicht in de vraag wat WABO handhaven is, hoe deze taak is gesitueerd in de beleidscyclus en wanneer die handhaving aan de maat is. Tevens wordt duidelijk gemaakt welke taken verplicht zijn en welke niet, wat de betekenis is van de landelijke kwaliteitseisen voor de handhaving en welke strategie Handhaven WABO hanteert. De lezer wordt als het ware een blik in de keuken gegund van Handhaven WABO. Hoe komen we tot onze jaarlijkse keuzes, waarom doen we de taken die we doen en waarom doen we andere taken niet ?

Met een risicoanalyse en -matrix wordt inzicht gegeven in de specifieke risico's die we met WABO handhaving trachten te verlagen. De risicoanalyse leidt tot een voorstel voor de invulling van de WABO handhaving voor de komende 4 jaren. Op hoofdlijnen wel te verstaan en met de aantekening dat jaarlijks verschuivingen kunnen worden doorgevoerd als dat door trends en ontwikkelingen nodig wordt geacht.

Dit voorstel is daarmee tevens de aanzet voor het onderdeel WABO handhaving in een V&L breed Beleidsplan Handhaving dat in 2015 wordt opgesteld. V&L breed wil zeggen dat in ook voor de handhaving openbare ruimte beleid wordt opgesteld met aandacht voor vooral de prioriteitstelling, dit conform de aanbevelingen van het rekenkamerrapport over handhaving openbare ruimte dat in juli 2014 is verschenen.

Opbouw van deze nota

In hoofdstuk 2 is aangegeven wat onder WABO handhaven wordt verstaan. Deze nota richt zich dus uitsluitend op de WABO handhaving en niet op handhaving in de openbare ruimte. WABO handhaving speelt bij objecten zoals gebouwen, bedrijven en bij bedrijfspercelen.

Vervolgens wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen die we signaleren en wat dat in hoofdlijn betekent voor de komende jaren.

Het belangrijkste deel van deze nota is de risicoanalyse in de vorm van een scorematrix. In deze matrix worden de verschillende taakonderdelen en risico's tegen elkaar afgezet. In de matrix is reeds ingevuld wat meer of minder belangrijk is, conform ons huidige inzicht. Dit inzicht is ook de basis voor het uitvoeringsprogramma 2014 waarmee WABO handhaving thans werkt.

De analyse leidt tot een rangschikking van de taken naar hun belangrijkheid, de prioriteitenladder.

Tenslotte is aangegeven welke aandachtspunten en randvoorwaarden er zijn bij het maken van keuzes voor nieuwe taken of verschuiving van prioriteiten.

2 Handhaving WABO

Het begrip handhaving

Het begrip 'Handhaving' wordt in deze nota gehanteerd als verzamelbegrip voor alle soorten van acties of activiteiten binnen het handhavingproces die erop zijn gericht het naleefgedrag van burgers en bedrijven te verbeteren. De verschillende acties zijn bijvoorbeeld inspectie, toezicht en handhaving (in enge zin). Alleen in die gevallen waar dat voor de duidelijkheid nodig is, zal worden gesproken over een specifieke stap in het handhavingproces.

Definitie van de verschillende stappen (naar Commissie Oosting 2007):

Inspectie: de inspectie van uitvoeringswerkzaamheden in relatie tot hetgeen is vergund (bijvoorbeeld inspecties tijdens de bouw)

Toezicht: controle op de naleving van wet- en regelgeving waarbij de overtredingen zonder formeel juridische instrumenten tegemoet worden getreden.

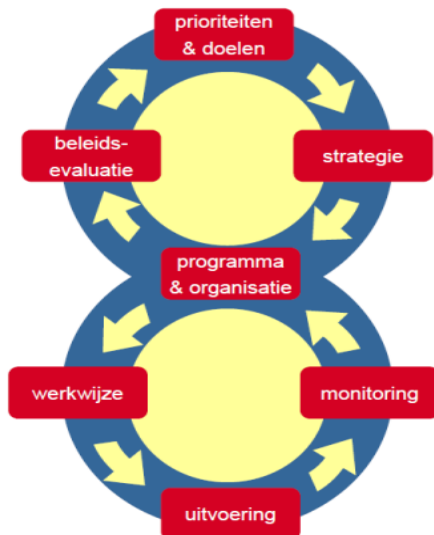
Handhaving: het, waar nodig, gebruik maken van formeel juridische instrumenten, zoals het opleggen van boetes, het toepassen van bestuursdwang, het opleggen van last onder dwangsom of het intrekken van een vergunning (handhaven in enge zin).

WABO Handhaven als onderdeel van de beleidscyclus.

Handhaving is een instrument van het bestuur om beleidsdoelen te realiseren. Essentieel is daarom dat handhaving beschikt over beleid dat handhaafbaar is dat wil zeggen:

- a. Duidelijk en niet voor meerdere uitleggen vatbaar is
- b. Zo concreet mogelijk is op het vlak van prestatie-eisen, afmetingen, aantallen
- c. Vooraf met de doelgroepen is gecommuniceerd

Handhaving bevindt zich in de onderste lus van de big-eight beleidscyclus:

Uit de regelkring volgt dat WABO de handhaving de onderwerpen en de prioriteiten voor de handhaving als opdracht van het bestuur 'meekrijgt'. Handhaving bedenkt ze niet zelf. De huidige WABO handhaving heeft als beleidsbasis alle beleidsstukken die het belang van het behoud van een goed leefmilieu, een veilige woon- en werkomgeving, het culturele erfgoed, de geordende inrichting van de openbare ruimte enzovoorts benoemen.

Indien handhaven in de uitvoeringspraktijk constateert dat beleid ontbreekt, of niet eenduidig uitlegbaar is, zal dit worden gerapporteerd aan de beleidsmakers.

Handhaving is dus een belangrijk onderdeel van de reguleringsketen en staat ten dienste van het beleid, maar dat geldt ook omgekeerd.

Handhaven WABO volgt de resultaten en de voortgang van de handhaving en rapporteert dit aan het bestuur. Het College rapporteert jaarlijks aan de Raad over de voortgang en de resultaten van de WABO handhaving waarbij niet wordt volstaan met een cijfermatige weergave van de prestaties over de aantallen controles en eventueel uitgeschreven dwangsommen (output), maar ook is aangegeven of het beoogde effect, het verbeterde naleefgedrag en dientengevolge een schoner, veiliger en leefbaarder Maastricht is behaald (outcome). Dat is niet eenvoudig. Het causale verband tussen inspanningen van handhaving en het naleefgedrag is niet altijd even eenduidig aan te geven omdat veel andere aspecten een rol kunnen spelen zoals de financieel economische situatie, de algemene normgetrouwheid van de doelgroep en de bekendheid met de regels (bron:Tafel van 11 analyse VROM). Toch laten de outputcijfers tendensen zien.

Kwaliteitseisen en proceseisen

Het Besluit Omgevingsrecht (BOR) stelt eisen aan de uitvoering van de handhaving. Het betreft:

1. Proceseisen: de handhaving moet een structureel element zijn in de beleidscyclus rondom de doelstellingen die de gemeente nastreeft ten aanzien van de inrichting van de openbare ruimte en de fysieke veiligheid van de mensen die daarin wonen, werken of verblijven.
2. Kwaliteitseisen aan de mensen die de handhaving uitvoeren (kennis, ervaring e.d.)

De proceseisen zijn:

- De handhavingdoelen zijn geformuleerd
- Een handhavingstrategie is bepaald
- Door het bestuur zijn, op basis van een risicoanalyse, prioriteiten gesteld
- Vergunningverlening en handhaving zijn organisatorisch gescheiden
- Menskracht en middelen zijn in een meerjarenbegroting geborgd
- Jaarlijks wordt een handhavingprogramma opgesteld
- Het College volgt en analyseert de voortgang en de resultaten en indien nodig wordt bijgestuurd in strategie en prioriteiten
- Jaarlijks rapporteert het College aan de Raad over voortgang en resultaten

De gemeente Maastricht en de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD Zuid Limburg) die een deel van de taken onder mandaat van de gemeente uitvoert, voldoen aan de eisen ten aanzien van de kwaliteit dan wel werken voortdurend aan de verbetering van de kwaliteit. Goede kwaliteit van handhavers betekent dat ze voldoende zijn opgeleid en voldoende 'vliegers' hebben in het taakgebied.

Maastricht voldoet ook aan de proceseisen en de handhaving is daarmee WABO-proof.

Adequate handhaving

Het resultaat dat door handhaving wordt nagestreefd is een *verbeterd naleefgedrag*. Relevant is dan de vraag hoeveel naleefgedrag we nastreven? Wanneer zijn we tevreden?

Daarnaast moeten we beseffen dat handhaving nooit garant kan staan voor een 100% naleving van regels. Het is onrealistisch om dat na te streven of te verlangen gezien de veelheid aan thema's en een bijna onoverzienbare hoeveelheid regels. Vandaar dat we prioriteiten stellen. Maar ook binnen een gekozen prioritair thema moeten we niet tot het uiterste willen gaan want dat zou dan een onevenredige hoge inspanning vergen. In de praktijk doen wij dat ook niet. Het controleregime is soms bewust heel laag (alleen op meldingen reageren bijvoorbeeld), soms wat hoger (reguliere controles om de 3 á 4 jaren) of heel hoog (jaarlijkse controles). Het zijn bewuste keuzes die rekening houden met enerzijds de ernst van de mogelijke overtredingen maar anderzijds ook met de beschikbaarheid van menskracht.

Klantvriendelijkheid

Het doel van het omgevingsrecht is het mogelijk maken van activiteiten voor (initiatiefnemers, ondernemers, burgers) én de bescherming van burgers voor te nadelige gevolgen van die activiteiten. Dit betekent dat zowel de ondernemers die van de gemeente een vergunning krijgen, alsook alle inwoners en bezoekers van onze stad, onze 'klanten' zijn.

De inwoners die wonen rondom een bedrijf, moeten gevrijwaard zijn van stank en geluid. Bezoekers van de stad moeten veilig kunnen verblijven in een hotel en ze moeten kunnen blijven genieten van de monumentale schoonheid van Maastricht. Klantvriendelijkheid betekent in deze dat we daadwerkelijk toezicht houden en handhaven, gevraagd of ongevraagd, dat we snel reageren naar de mensen die een melding bij ons indienen en dat we de juiste verwachting scheppen en onze bevindingen terugkoppelen.

Klantvriendelijkheid jegens de ondernemers of particulieren die de regels in acht moeten nemen betekent dat de handhavers duidelijk zijn, voorlichting geven als dat nodig is, instructies geven over hoe een vergunning verkregen kan worden, de bureaucratie zo veel als mogelijk vermijden en gelijkheid in behandeling betrachten.

Advies van de Nationale Ombudsman

De gemeente streeft ernaar om bij het handhaven te handelen conform de aanbevelingen van de Nationale Ombudsman (Helder Handhaven 2010) die samengevat luiden:

De gemeente:

- a. geeft actief informatie over het handhavingsbeleid
- b. motiveert haar besluiten duidelijk en begrijpelijk.
- c. reageert snel op een meldingen en bespreekt met de melder wat de gemeente gaat doen en wat de melder kan verwachten
- d. ziet toe op naleving en handhaaft consequent en onpartijdig
- e. houdt zich aan de afgesproken termijnen en doet recht aan de strekking van een rechterlijke uitspraak.

Voorlichting als instrument

Voorlichting gaat altijd vóór handhaving. Voorlichting is overigens niet expliciet een taak voor Handhaving, maar maakt onderdeel uit van beleidsvorming. Nieuw beleid met gevolgen voor inwoners of ondernemers moet ook door de beleidsmakers worden uitgedragen.

In feite zijn controlebezoeken in het kader van het bestuursrecht, in eerste instantie ook voorlichtend van aard. De handhavers leggen uit wat niet conform is en hoe dat hersteld of verder voorkomen kan worden en geven de aangesprokene vervolgens de kans om dat te doen zonder verdere sancties.

Handhaven WABO zet het instrument voorlichting expliciet in bij horecabedrijven op de thema's geluid en brandveiligheid en naar kamerbewoners, eveneens over de brandveiligheid.

De werkingskracht van voorlichten is evenwel begrensd. Voorlichting alleen zal zelden of nooit zorgen voor een 100% naleving.

Landelijke handhavingstrategie

Landelijk wordt gestreefd naar een uniforme strategie voor de WABO handhaving (bron Ministerie van I&M, 2014, aanbeveling aan het Bestuurlijk Omgevingsberaad). Deze strategie wordt naar verwachting vanaf 2015 verplicht. Uitgangspunt is: licht starten en vervolgens snel inzetten van zwaardere middelen. De strategie is samen te vatten in een interventiematrix. Zie hiervoor bijlage I. De gemeente Maastricht, en andere gemeenten, hanteren deze strategie.

Het belangrijkste instrument is het bestuursrecht. Hoe werkt dat in de praktijk?

Een overtreding wordt altijd met de betrokken inwoner, bouwer of ondernemer besproken. Ook wordt besproken hoe de overtreding ongedaan kan worden gemaakt en binnen welke termijn dat moet gebeuren. De gemeente legt dit vast in een brief, het zogenaamde *voornemen opleggen dwangsom*. Aangekondigd wordt dat, wanneer de overtreding niet ongedaan wordt gemaakt, de gemeente een dwangsom kan opleggen. Vervolgens is er nog een tweede kans voor de overtreder om de zaken in orde te brengen zonder verdere sanctie. Als ook die tweede kans niet wordt gegrepen, volgt het *definitief opleggen van de dwangsom*.

De gemeente kan ook een vergunning tijdelijk intrekken of het bedrijf sluiten.

Deze aanpak wordt de 2-staps strategie genoemd. Veel gemeenten passen een 3-staps strategie toe waarbij de eerste brief slechts verzoekend is en dus geen vooraankondiging van verdere sancties is. Maastricht heeft gekozen voor de 2-staps strategie omdat die effectiever en efficiënter is. Bij de 3 stappen komt het toch vaak dat diegenen die worden aangeschreven, pas dan verbeteringen aanbrengen als er een daadwerkelijke dreiging met sancties is.

Soms ontstaat de indruk dat ondernemers wachten op de jaarlijkse rondgang in het bedrijf en het lijstje van tekortkomingen overhandigd krijgen. Dat is uiteraard een onvoldoende proactief gedrag. Het bevoegd gezag zou als reactie daarop kunnen kiezen voor een *high trust, high penalty* strategie waarbij de controlefrequentie fors omlaag wordt gebracht en meteen, zonder vooraankondigingen, hoge boetes worden opgelegd.

Bij overtredingen met meer ernstige gevolgen en indien sprake is van bewust risiconemend gedrag (calculerend), is parallel strafrechtelijk optreden mogelijk. Het strafrecht wordt nu niet vaak toegepast omdat de gemeente geen opsporingsambtenaren heeft met de juiste kwalificaties, maar als nodig dan wordt aangifte gedaan bij de politie.

Het is aan te bevelen om vooral de strategie via het bestuursrecht te blijven hanteren, enerzijds om in de pas te blijven met de landelijke strategie, anderzijds ook omdat deze strategie bijzonder effectief is. Daarnaast biedt ze de mogelijkheid maatwerk toe te passen (van belang in verband met het proportionaliteitsbeginsel) en de instrumenten bestuursdwang en last onder dwangsom laten overtreders ruimte om alsnog aan de eisen van de overheid gevolg te geven en geven tegelijkertijd voldoende prikkel om alsnog tot naleving over te gaan.

Spanning tussen reguliere taken en het behandelen van meldingen

WABO handhaving kent 2 grote hoofdstromen van werk of taken:

1. De zelf geplande reguliere (of cyclische) controles van milieu, bouw en brandveiligheid (van binnen naar buiten)
2. De meldingen van burgers. In 2013 heeft het team 600 meldingen behandeld (van buiten naar binnen)

De ervaring leert dat er steeds voor gewaakt moet worden dat de tijdsbesteding aan de meldingen van buiten naar binnen, niet de overhand neemt. De reguliere controles van objecten met grotere risico's (chemische stoffen, brandveiligheid e.d.) komen dan in het gedrang.

Handhaving streeft ernaar om het werk efficiënt en effectief uit te voeren. Effectief door de strategie zodanig te kiezen dat ze een groot preventief en corrigerend effect heeft. Efficiënt door de beschikbare menskracht zo slim mogelijk in te zetten en tegelijkertijd de administratieve last voor overheid, burgers en organisaties zo laag mogelijk te houden. Een voorbeeld van het slim inzetten van menskracht is de integrale handhaving waarbij een bouwdeskundige ook milieuthema's meepakt en omgekeerd.

Is WABO handhaving verplicht?

De gemeente heeft een beginselplicht tot handhaving. Dat houdt in dat de gemeente handhavend dient op te treden indien een overtreding wordt geconstateerd. De gemeente zal dus van haar bevoegdheden gebruik moeten maken. Een uitzondering daarop is wanneer het gaat om overtredingen van geringe omvang of omdat er een concreet zicht bestaat op legalisatie. Er is sprake

van 'concreet zicht' als een vergunning is aangevraagd en inmiddels is gebleken dat die vergunning ook daadwerkelijk verleend kan worden.

Verplicht is ook dat de gemeente ook buiten kantooruren bereikbaar en beschikbaar is voor het behandelen van meldingen in relatie tot de WABO wetgeving. Maastricht heeft hiervoor een milieu- en een bouwpiket.

Helemaal níet handhaven is geen optie. Dat zou ten koste gaan van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in termen van hinder, onveiligheid en esthetische aantasting.

Handhaven is ook van belang in verband met eerlijke concurrentieverhoudingen.

Verder geldt er een verplichting om periodiek toezicht te houden (milieucontroles) bij bedrijven met grotere milieurisico's. De controlefrequenties en de kwaliteit van het controleren zijn wettelijk vastgelegd in het Besluit Risico's Zware Ongevallen 1999. Maastricht heeft deze taken aan de RUD gemandateerd en voldoet aan deze eisen.

Voor het overige toezicht op bouwen, milieu en brandveiligheid bestaat er geen bindende regel ten aanzien van de frequenties voor regulier toezicht. Het gaat hierbij om de vraag hoeveel ambitie de gemeente er zelf in wil leggen. Thans is deze ambitie als volgt:

Milieucontroles bij bedrijven:

- Complexe bedrijven : jaarlijkse controles conform BRZO
- Standaard bedrijven (categorie C): 1 keer per 3 tot 5 jaar
- Eenvoudige bedrijven (categorie B): 1 keer per 5 tot 10 jaar of steekproefsgewijs
- Bedrijven met minimale milieu-impact (categorie A): geen reguliere controles, wel reactie op meldingen (piepsysteem)

Controles brandveiligheid

- Verblijfsgebouwen met mensen die onvoldoende zelfredzaam zijn zoals bejaardenoorden, peuterverblijven. Daarnaast ook scholen en grotere kamerverhuurpanden: 1 keer per 2 jr
- Zorginstellingen, ziekenhuizen,: 1 keer per 4 jr
- Kantoorgebouwen, industriegebouwen: 1 keer per 6 jr

Controles op illegaal bouwen

- Dagelijks regulier toezicht door gemeentelijk blauw

Voor 2015 is wel een wettelijke richtlijn voor controlefrequenties aangekondigd. Thans is nog onduidelijk welke frequenties zullen worden voorgeschreven en in hoeverre gemeenten daarin een eigen ambitie mogen hebben. Het is dus te vroeg om daarop te anticiperen.

Niet onbelangrijk is daarnaast de ontwikkeling van de zelfcontroles door het bedrijfsleven, bijvoorbeeld met het instrument Digitaal Ondernemingsdossier. Dit type initiatieven wordt toegejuicht, maar deze ontwikkeling bevindt zich feitelijk nog maar in een pril stadium.

3 Ontwikkelingen 2010 tot heden

Bouw

Wat is bouwhandhaving ?

Bouwhandhaving gaat over:

- a. het slopen, bouwen of verbouwen zonder, of in afwijking van, een omgevingsvergunning
- b. strijdig gebruik, een pand anders gebruiken dan volgens het bestemmingsplan is toegestaan
- c. woningsplitsingen
- d. afwijkingen ten aanzien van het bouwbesluit (het Bouwbesluit bevat de technische eisen waaraan bouwwerken moeten voldoen)
- e. overlast door wonen (overlast van afzuigingen, rook uit schoorstenen e.d.)

Meldingen over kleinere zaken in de woonomgeving

De bouw maakt de afgelopen jaren een recessie door. Het aantal meldingen over (vermeend) illegaal bouwen is echter niet afgenomen, integendeel, we zien een toenemende stroom van meldingen over kleinere zaken in de woonomgeving (bijgebouwen, tuinmuren, erfafscheidingen, open haard van de burens enzovoorts). In 2013 zijn 300 meldingen ontvangen. De verwachting is dat dat aantal over 2014 hoger zal liggen. Wij kunnen niet vaststellen of daadwerkelijk veel meer kleinschalige bouwwerken zijn opgetrokken, we zien veeleer een tendens om zaken sneller bij de gemeente te melden en met juridische ondersteuning aan te pakken.

Daarnaast speelt ook een rol dat de mogelijkheden om vergunningsvrij te bouwen zijn verruimd en nog verder verruimd zullen worden. Niet zelden wordt bij de gemeente melding gedaan van bouwactiviteiten van een buurman die, volgens de melders, ten onrechte aanneemt dat hij vergunningvrij mag bouwen. Onze handhavers komen dan terecht in de rol van voorlichters over het rijksbeleid ten aanzien van vergunningvrij bouwen. In geëscaleerde situaties vervullen ze als het ware een soort rijdende rechtersrol.

Woonoverlast is geen WABO thema. Echter in sommige gevallen wordt het tot een WABO thema gemaakt door de overlast te verbinden aan een (vermeend) illegaal bouwsel of bouwkundig gebrek waartegen de gemeente dan volgens de melders zou moeten optreden. Voorbeelden zijn last van de rook van een open haard en geluidsoverlast door de hobby van de buurman in zijn tuinschuurtje.

Meldingen over kleine bouwsels in de buitenwijken hebben vanuit een breed gemeentelijk perspectief niet de hoogste prioriteit. De melders zijn echter steeds minder bereid om de boodschap van de gemeente dat zij niet actief gaat optreden, te accepteren. Men doet dan een formeel verzoek om handhaving (en dan moeten we handhaven) of men benadert het bestuur. Met andere woorden: we kunnen wel stellen dat zaken een lagere prioriteit hebben en dat we onze schaarse tijd aan andere zaken willen besteden, voor de burgers die een zaak melden heeft die kwestie op dat moment een hoge prioriteit en ze staan erop dat de gemeente in actie komt.

Het is overigens ook voor de betrokken ambtenaren niet gemakkelijk, tegennatuurlijk zelfs, om de burgers niet met hun problemen te helpen. Om deze reden pakt handhaven WABO toch alles op wat door burgers wordt gemeld waarbij we zaken soms korte tijd in de wacht zetten en, als mogelijk, melders worden aangespoord om zaken in onderling overleg of via privaatrechtelijke weg te regelen.

De ervaring leert dat we voor het behandelen van de bouwgerelateerde meldingen 25% van de beschikbare tijd moeten reserveren.

Meldingen over illegaal slopen en bouwen in de binnenstad

Minder in aantal, maar wél met grote risico's, zijn de 75 á 100 meldingen over slopen en bouwen aan monumentale panden in de binnenstad. De meldingen hebben meestal betrekking op bouwwerkzaamheden bij commerciële panden (horeca, detailhandel). De initiatiefnemers willen de panden zo snel als mogelijk rendabel maken en daarom wordt, kennelijk welbewust ter vermijding van een vergunningsprocedure, gestart met de voorafgaande sloopwerkzaamheden en de feitelijke

verbouwing, vóórdat een vergunning is aangevraagd of definitief verleend. De risico's zijn dat monumentale details, meestal definitief, verloren gaan, de constructieve veiligheid veronachtzaamd wordt en/of woningsplitsingen worden gerealiseerd en het pand gebruikt wordt op een wijze die strijdig is met het bestemmingsplan.

We stellen ook vast dat veel verbouwingen in de binnenstad min of meer aan het oog onttrokken worden. Aan de voorzijde is niets te zien, maar met een toegang aan de achterzijde wordt, in relatief korte tijd, binnenin gesloopt en herbouwd.

Niet gemelde woningsplitsing

We constateren sinds 2013 een significante toename van meldingen over woningsplitsingen en omzetting van de functie van woningen, meestal ten behoeve van kamerbewoning door studenten. Niet zelden stellen we vast dat deze meldingen voortkomen uit vrees voor overlast door de kamerbewoners. In de praktijk blijkt echter dat we meestal niet toekomen aan een beoordeling van de leefbaarheid in de omgeving omdat in veel gevallen de woningsplitsingen en het kamerverhuur niet strijdig zijn met het bestemmingsplan. Deze meldingen hebben ons op het spoor gebracht van een nieuwe groep van meer dan 500 kamerverhuurpanden (zie verder onder brandveiligheid).

Reclame-uitingen

Jaarlijks worden ongeveer 50 meldingen gedaan over niet toegestane reclame-uitingen, vlaggen, banieren, frames met doeken en verlichtingen in de binnenstad.

Deze dossiers zijn tijdvreters, de ondernemers verzetten zich in de regel fel tegen handhaving op deze regels. Het handhaven lijkt bovendien weinig preventieve werking te hebben. Onder de ondernemers lijkt het draagvlak voor de reclameregels tanende. Er is weinig bereidheid om reclame-uitingen vooraf met de gemeente te bespreken.

In de belangrijkste winkelstraten in de binnenstad is bij heel veel panden iets aan te merken op de reclamevoering. Te veel vierkante centimeters van het raam beplakt, twee reclamebakken in plaats van een, lampen aan de muur gemonteerd, enz.

We stellen ook vast dat handhaving op de reclameregels bemoeilijkt wordt door:

- Vele gedoogsituaties en toezeggingen uit het verleden
- Soms arbitraire en daarom moeilijk uit te leggen regels over bijvoorbeeld de maatvoering van letters
- Het ontbreken van beleid over moderne vormen van reclame-uitingen zoals met licht en bewegende beelden

Guesthouses en B&B's

In 2014 is gewag gemaakt van een groeiend aanbod aan verstrekking van kleinschalige logies, van wat men aanduidt als Guesthouse of Bed and Breakfast. De hotelbranche heeft het bestuur verzocht om aandacht voor én handhaving op deze logiesverstrekking. Dit thema behoeft, alvorens tot handhaving kan worden overgegaan, een nadere beleidsmatige uitwerking. Is er werkelijk een probleem, hoe groot is dat probleem en welk doel zou handhaving moeten nastreven?

Brandveiligheid

Wat is handhaving brandveiligheid?

Het verrichten van controles (regulier of na een melding) in panden waarin groepen minder zelfredzame mensen verblijven zoals in zorgcentra, scholen en kinderdagverblijven of grote groepen mensen verblijven zoals bijeenkomstgebouwen, grote winkelcentra.

Ook de studentenpanden zien we als een risicogroep vanwege de zorgeloosheid van de bewoners en een te laag verantwoordelijkheidsbesef van de pandeigenaren.

Verblijfsgebouwen met verminderd zelfredzame bewoners

Het naleefgedrag bij zorgcentra is redelijk tot goed. Er is professionele aandacht voor de brandveiligheid. Toch mag het reguliere toezicht niet verslappen omdat de risico's hoog zijn. Het is een verplichte medebewindstaak.

Kamerverhuur: nieuwe achterstand

Heel anders is het bij de kamerverhuurpanden. Veelvuldig blijkt dat de brandveiligheidsvoorzieningen niet aanwezig zijn of defect zijn, blusmiddelen niet aanwezig of niet gekeurd zijn of vluchtdeuren permanent gesloten zijn.

In 2009 heeft de gemeente een inhaalslag Gebruiksvergunningen afgerond. Alle panden die een gebruiksvergunning of –melding moesten hebben, waren bezocht en uiteindelijk akkoord bevonden. In 2009 schafte het Rijk de vergunningplicht grotendeels af en introduceerde algemene regels en een meldingsplicht. Vanaf dat moment heeft de gemeente de intensiteit van de reguliere controles verlaagd.

Uit een analyse van de gegevens van het GBA bestand leiden wij thans af dat er sinds 2010 minimaal 500 nieuwe kamerverhuurpanden zijn bijgekomen, zonder dat die panden door de eigenaren/verhuurders bij de gemeente zijn gemeld. Voor 2015 zijn extra middelen beschikbaar gesteld.

Horeca en brandveiligheid

Ook in de horecabranche laat het naleefgedrag ten aanzien van de brandveiligheid te wensen over. Ondanks het feit dat de gemeente aan ongeveer 50 panden jaarlijks een controlebezoek brengt, blijkt steeds weer dat zaken niet in orde zijn. De indruk is ontstaan dat men wacht totdat het bevoegd gezag een inspectie komt doen en een lijstje met tekortkomingen overhandigt. Komt de gemeente niet controleren, dan gebeurt er niets.

Vanaf carnaval 2015 zal de strategie worden gewijzigd in die zin dat andermaal voorlichting zal worden gegeven aan alle horeca-uitbaters. Vervolgens zullen minder controles plaatsvinden met een snellere sanctie en hogere dwangsombedragen (high trust, high penalty).

Milieu

Wat is milieuhandhaving ?

De milieutaak is het periodiek controleren van de bedrijven op basis van de Wet milieubeheer.

Maastricht heeft ongeveer 2400 bedrijven die op basis van hun potentiële impact voor het milieu (schade aan mens, lucht, water, bodem) zijn ingedeeld in milieutypen. Van licht tot zwaar onderscheiden we:

Type A: ongeveer 1000 bedrijven, onder andere detailhandel, kantoorgebouwen en kleinschalige ambachten. Zeer lage milieu-impact. Bij deze bedrijven vindt geen programmatisch toezicht plaats.

Typen B en C: ongeveer 1200 bedrijven. De milieu-impact is middelhoog tot hoog. Voorbeelden zijn garagebedrijven, tankstations, bewerkingsbedrijven van hout en staal, grote bijeenkomstgebouwen, agrarische bedrijven en de bedrijven op de Karosseer. De gemeente kiest uit deze groep jaarlijks 80 á 100 bedrijven voor een controle. Daarnaast wordt gereageerd op meldingen van inwoners.

Type BRZO/IPPC: risicovolle bedrijven

Sinds 2013 zitten 120 bedrijven (een deel van de type C bedrijven en alle BRZO en IPPC bedrijven in de portefeuille van de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg (RUD). De RUD streeft ernaar om, door efficiënte inzet van menskracht en specialismen, deze bedrijven deskundig en periodiek te controleren. De gemeente blijft overigens wel bevoegd gezag voor deze bedrijven.

Goed naleefgedrag milieu

Milieucontroles leiden zelden tot het opleggen van dwangsommen. Het naleefgedrag bij de industriële bedrijven is goed en de risico's in Maastricht zijn aanvaardbaar, voor zover dat daaruit mag worden

afgeleid. Ondernemers verzetten zich meestal niet tegen milieueisen, het zijn wettelijke normen die door iedereen begrepen en aanvaard worden.

De ervaring elders in het land leert echter ook dat milieurisico's nooit geheel zijn uit te sluiten, enerzijds omdat techniek in de vorm van afsluiters, filters, opvangbakken enzovoorts kan falen, anderzijds omdat de menselijke component (wie doet welke handeling met gevaarlijke stoffen), altijd een risicofactor blijft.

Meldingen over milieuzaken

De milieu-inspecteurs behandelen jaarlijks 250 meldingen over kleinere milieuproblemen (meest hinder) zoals geluiden, stank en andere kleinere of grotere milieuproblemen zoals gevallen van bodemverontreiniging. Het behandelen van deze meldingen vergt een volle fte aan capaciteit. Milieumeldingen worden in de praktijk meestal ook echt opgelost, de hinder of de emissie wordt beëindigd, zij het dat de schade aan natuur en milieu soms onomkeerbaar kan zijn bijvoorbeeld een lozing van verontreinigende stoffen in de Maas.

Het behandelen van milieumeldingen is een belangrijke dienst voor de inwoners. Keerzijde is dat de tijd die daaraan besteed wordt, niet beschikbaar is voor reguliere controles en juist bij de reguliere controles kunnen grotere, min of meer verborgen milieurisico's aan het licht komen zoals bijvoorbeeld een foutieve afgifte van gevaarlijk afval, een verboden lozing op het riool of een ondeugdelijke opslag van chemische stoffen. Met name in de industriële omgeving waar weinig direct omwonenden en dus weinig potentiële signaalgevers zijn, is het van belang de reguliere controles toch in voldoende mate te blijven uitvoeren.

De Karosseer

De Karosseer bestaat uit 75 bedrijven van het type B en 5 bedrijven van het type C. De landelijk aanbevolen controlefrequentie is één controle per 3 tot 5 jaren. In Maastricht hanteren we een hogere frequentie omdat we de gesaneerde situatie 'schoon' willen houden. Het team beschikt hiertoe over extra capaciteit. De type C bedrijven worden gecontroleerd door de RUD.

Horeca

Wat is horeca handhaving ?

De WABO horecataak bestaat uit controles ten aanzien van geluid, emissies vanuit de keuken (dampen, afvalwater) en koelinstallaties.

Geluidsoverlast door horeca

De meeste meldingen gaan over geluidsoverlast. Met name in de binnenstad met haar grote horecadichtheid is de kans op overlast voor bewoners groot. Het aantal klachtmeldingen over horecageluid laat evenwel al gedurende 10 jaren een dalende tendens zien (van 200 naar 50 per jaar). Wij schrijven dit toe aan de huidige strategie die inhoudt:

- Verplichting om een geluidsbegrenzer te gebruiken
- Maatwerk voor elk afzonderlijk café ten aanzien van het maximaal toegestane geluidsniveau
- Onaangekondigde geluidscodes in de late avond en nacht (met inzet van de teams handhaven Openbare Ruimte en WABO)
- 24/7 piket om te reageren op meldingen over notoire overtreders

Lozing van vetten in de riolering

Ten aanzien van de lozing van afvalwater worden jaarlijks ongeveer 50 controles gedaan naar de

werking van zogenaamde vetafscheimers. Het naleefgedrag op dit onderdeel laat te wensen over. Te veel horecaondernemers laten na om de afscheider periodiek te (laten) reinigen. Het gevolg is vaak dat onacceptabel veel vetten in de riolering worden geloosd en schade aan de riolering ontstaat. Ook dreigen verstoppingen en wordt het zuiveringsproces verstoord. Riolschade en -verstoppingen zijn een kostenpost voor de gemeente. Een slecht zuiveringsproces doet schade aan het milieu. Aanbevolen wordt deze controles te continueren

4 Methode van weging en risicomatrix

De formule **risico = kans x effect** is een theoretisch model om een inschatting te maken van de kans op, en de gevolgen van, een dreiging of incident. Die kans wordt dan aangeduid als bijvoorbeeld 1 keer per 10 jaar, 1 keer per 25 of 100 jaar etc. Dat roept dan echter nieuwe vragen op namelijk hoe erg die dreiging dan is. Als het bijvoorbeeld gaat om de verspreiding van een gifwolk, hoe groot is dan het gebied, hoe giftig is de wolk en hoe snel verspreidt ze zich? En hoe weeg je dan vervolgens de verschillende effecten tegen elkaar af?

Hiermee zij aangegeven dat de methode de verwachting dat ze een kwantitatieve onderbouwing van de risico's is, niet helemaal waar kan maken. Een risicoanalyse over deze thema's is geen wiskunde. Er zullen altijd de nodige kanttekeningen bij geplaatst moeten worden. Zeker bij de WABO thema's kunnen risico's en effecten niet of nauwelijks in cijfers worden uitgedrukt of tegen elkaar worden afgewogen. Hoe moet je bijvoorbeeld het behoud van cultureel erfgoed wegen ten opzichte van milieuhinder? Of illegaal bouwen ten opzichte van het foutief afgeven van afgewerkte olie door een garage.

Hoe kan het dan wel? Een landelijk gehanteerde en geaccepteerde methode is om de risico-inschattingen te laten doen door mensen in het werkveld zelf namelijk de experts, zijnde onze eigen gemeentelijke WABO handhavers. Daarbij wegen we alleen de risico's binnen één thema (bouw, brandveiligheid, milieu of horeca) tegen elkaar af en de scores staan voor een combinatie van de 'kans' en het 'effect'.

Aan de risico's kennen we een score toe:

score	criteria voor risico, gevolg, ernst
5	grote risico's: kans op ernstige hinder, bedreiging volksgezondheid onomkeerbare schade aan natuur en milieu, grove aantasting stadsschoon verdient alle aandacht en substantiële tijdsbesteding
3	minder grote risico's: speelt wel, maar niet in belangrijke mate, kans op persoonlijk letsel verdient minder aandacht en minder tijdsbesteding
1	beperkte risico's: slechts tijdelijke hinder, van voorbijgaande aard, herstelbaar, van beperkte lokale invloed verdient slechts beperkte tijdsbesteding
0	dit speelt niet

De risicoaspecten zijn:

- I. Schade aan milieu, natuur en landschap
- II. Aantasting cultureel erfgoed, monumenten (stadsesthetische aspecten, negatief ruimtelijk effect)
- III. Veiligheid /Volksgezondheid
- IV. Leefbaarheid, hinder
- V. Imago (van de gemeente, het bestuur), financiële risico's voor de gemeente

Deze scores zetten we in een tabel met op de x-as de verschillende risico's en op de y-as de verschillende onderdelen van de WABO handhaving. Zo ontstaat een **risicomatrix**.

De matrix bevat 'slechts' 25 verschillende handhavingstaken. Het is een bewuste keuze om dit aantal laag te houden om te voorkomen dat de matrix uit misschien wel 100 taken zou gaan bestaan, bijvoorbeeld door ieder gebouwtype uit het Bouwbesluit apart te benoemen of de verschillende soorten inrichtingen in het kader van de Wet Milieubeheer op te splitsen. Dat zou de overzichtelijkheid niet bevorderen en het is ook voor een goede discussie over de vraag wat nu echt belangrijk is in Maastricht, niet nodig. Sommige taken zijn gegroepeerd.

Risicomatrix

Bouw

Onderdeel	RISICO'S					Totaal score
	schade Milieu Natuur Landschap	Cultureel Erfgoed Monumenten Esthetisch	Veiligheid Volksgezondheid letselschade	Leefbaar -heid Hinder	Financieel Imago	
Slopen en bouwen binnenstad	1	5	5	0	5	16
Slopen en bouwen niet binnenstad	1	3	5	0	1	10
Strijdig gebruik door risicogroepen zoals studenten, kinderen, ouderen	0	3	5	5	3	16
Strijdig gebruik door niet risicogroep	0	3	3	5	3	14
Slopen en bouwen met risico's rond asbest en constructies	3	3	5	3	3	17
in de binnenstad aantasten en ontsieren van gevels door renovaties, door aanbrengen van reclames, vlaggen, banieren, luifels etc (welstandstoezicht)	0	5	0	0	5	10
Idem buiten de binnenstad	0	1	0	0	1	2
Kleine bouwwerken in de buitenwijken uitsluitend als reactie op meldingen van inwoners (carports, dakkapellen, tuinhuisjes, schuttingen etc)	1	1	1	1	3	7
woonoverlast	0	0	3	3	3	9
slopen en bouwen op woonwagenlocaties en Overlaatgebied	3	0	3	5	5	16
niet gemelde woningsplitsingen irt bestemmingsplan	0	3	3	3	3	12

Brandveiligheid

	RISICO'S					
Onderdeel	schade Milieu Natuur Landschap	Cultureel Erfgoed Monumenten Esthetisch	Veiligheid Volksgezondheid	Leefbaarheid Hinder	Financieel Imago	Totaal score
Brandveiligheid in verblijfsgebouwen voor minder zelfredzamen	0	3	5	3	5	16
Idem met wel zelfredzamen	0	3	3	1	3	10
brandveiligheid kamerverhuurpanden	0	5	5	0	5	15
brandveiligheid in uitgaansgelegenheden	0	5	5	0	5	15

Milieu

	RISICO'S					
Onderdeel	schade Milieu Natuur Landschap	Cultureel Erfgoed Monumenten Esthetisch	Veiligheid Volksgezondheid	Leefbaarheid Hinder	Financieel Imago	Totaal score
Controles type A inrichtingen	0	0	1	3	0	4
Idem type B	3	0	3	3	3	12
Idem type C	5	0	5	3	5	18
Idem type BRZO / IPPC	5	0	5	5	5	20
Piketdienst milieu	3	0	3	5	5	16
meldingen over hinder en ongewone voorvallen (incidenten)	3	0	3	5	5	16
bedrijvigheid op woonwagenlocaties en Karosseer	3	0	3	5	5	16

Horeca

Onderdeel	RISICO'S					Totaal score
	schade Milieu Natuur Landschap	Cultureel Erfgoed Monumenten Esthetisch	Veiligheid Volksgezondheid	Leefbaarheid Hinder	Financieel Imago	
Afvalwatercontroles	3	0	3	1	3	10
Controles op emissies uit de keuken (vetten, lucht)	3	1	1	5	1	11
Controles op koelinstallaties en airco's	3	3	0	3	1	10
Controles op geluidsvoorschriften avond en nacht	0	0	0	5	3	8
Controles geluid na klachtmeldingen	0	0	0	5	3	8
inregelen en verzegelen geluidsbegrenzers	3	0	1	3	1	8
controles op illegale hotels en Bed & Breakfasts	0	0	5	0	3	8

Betekenis van de scores

Totaalscore 15 - 20 : hoge risico's
 Totaalscore 10 – 15 : middelhoge risico's
 Totaalscore 5 -10 : lage risico's

In het navolgend hoofdstuk worden de randvoorwaarden op een rij gezet en een voorstel gedaan voor een invulling van de WABO handhavingstaak voor 2015

5. Randvoorwaarden en aandachtspunten

Zoals reeds vermeld moeten we keuzes maken. We kunnen besluiten aan sommige taken meer, of juist minder tijd te besteden. We kunnen taken toevoegen of schrappen. In principe bestaat er bij het maken van die keuzes enige vrijheid. Met een aantal randvoorwaarden en aandachtspunten moet echter rekening worden gehouden namelijk:

1. De verantwoordelijkheid voor de naleving van de regels ligt bij de burgers en de ondernemers. Van hen mag worden verwacht dat zij de regels kennen en dat zij zich eraan houden. Van ondernemers mag ook worden verwacht dat zij de zorg voor milieu en veiligheid in hun bedrijfsvoering hebben geïntegreerd en dat werknemers de risico's kennen en ernaar handelen. Deze opvatting wordt ondersteund door de modernisering van de VROM-regelgeving (2008) waarbij een groot aantal vergunningstelsels is afgeschaft en plaats heeft gemaakt voor algemene regels en meldingstelsels. Deze modernisering is niet alleen ingegeven door de wens van de overheid om de administratieve lasten te verminderen, maar is ook gebaseerd op een veranderende verhouding tussen burgers en overheid.
2. De overheid neemt geen verantwoordelijkheden over en is ook niet medeverantwoordelijk. De overheid is wel verantwoordelijk voor het uitvoeren van handhaving conform de daarvoor geldende landelijke kwaliteitseisen (zie inleiding).
3. Maximaal beschikbaar is thans 13,3 fte of 17955 uren (2014).
 - 6 fte handhavers voor bouw en brandveiligheid
 - 4 fte milieuhandhavers (waarvan 1 ondergebracht bij de RUD)
 - 1 fte coördinator woonwagenlocaties
 - 2 fte juridische medewerkers (wordt per september 2015 met 0,4 fte verlaagd volgens strategische personeelsplanning V&L 2013).
 - 0,3 fte ondersteuning
4. Het toevoegen van taken of het verhogen van prioriteiten zonder andere te schrappen of te verlagen in prioriteit, leidt tot spanning ten aanzien van de beschikbare capaciteit.
5. "Overall een beetje" werkt niet. In principe verdienen alle taken prioriteit, waarom immers zouden er regels zijn als ze het niet waard zijn om te worden gehandhaafd. Begrijpelijk is daarom de neiging om aan elk onderdeel en elke regelgeving, handhavingaandacht te willen geven. Het gevolg kan dan zijn dat de doelgroepen te weinig ervaren dat de overheid meekijkt en dat leidt meestal niet tot een beter naleefgedrag. Het is daarom aan te bevelen om de beschikbare handhavingcapaciteit niet uit te smeren over een heel breed palet aan taken, maar te focussen op die thema's die er werkelijk toe doen en daarbij de inzet zodanig hoog te maken dat een naleefgedrag wordt bereikt waarmee we tevreden kunnen zijn.
6. Voorlichting heeft in de regel alleen effect op verantwoordingsbewuste burgers en ondernemers (waarvan we er in Maastricht overigens heel veel hebben). Met voorlichting of beloning van de voorbeeldbedrijven alleen, redden we het niet.
7. De huidige WABO handhaving is sterk risico gestuurd. Risicovolle bedrijven worden het meest gecontroleerd. Ook bedrijven of pandeigenaren die hebben aangetoond de regels minder goed na te leven, worden vaker gecontroleerd dan anderen. Goed gedrag wordt zo beloond. Daarnaast worden bij sommige branches slechts enkele onderdelen gecontroleerd zoals de LPG tank bij tankstations en de rest niet. Soms doen we alleen een administratieve controle dat wil zeggen we vragen certificaten en keuringsbewijzen op.
8. Voor de controles op brandveiligheid bij kamerverhuurpanden zal het team voor de jaren 2015 t/m 2017 een inhaalslag doen. Hiervoor zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Dit betekent een tijdelijke toename van menskracht voor het team Handhaven WABO.

6. Voorstel WABO handhaving 2015 – 2020

	taak	vereist in 2015 e.v. ambtelijk voorstel	huidige besteding	verschuiving	risico's prioriteit
1	controles Wet milieubeheer bedrijven type BRZO en IPPC	(2000 RUD)	(2000 RUD)		hoog
2	controles Wet milieubeheer bedrijven type C	(500 RUD) 1000 (gemeente)	(500 RUD) 1000 (gemeente)		hoog
3	behandelen ongewone voorvallen	80	80		hoog
4	piketdienst milieu	50	50		hoog
5	milieucontroles en bouwen en slopen op woonwagenlocaties, Karosseer en Overlaatgebied	1350	1350		hoog
6	reguliere controles brandveiligheid in panden met verminderd zelfredzamen	3250	3250		hoog
7	controles op vergunningsplichtige reclamevoeringen en andere welstandsrelevante armaturen aan de gevels in binnenstad (NB: niet aan gevels verankerde reclamevoeringen zoals stoepborden, vallen onder de APV)	500	1000	-500 ¹	hoog
8	slopen en bouwen in de binnenstad inclusief risico's rond asbest en constructies	1205	1205		hoog
9	brandveiligheid en mogelijk illegale woningsplitsing bij kamerverhuurpanden als inhaalslag	6750	0	+ 6750 ²	hoog
10	brandveiligheid in uitgaansgelegenheden	250	250		hoog
11	coördinatie taken rond Karosseer, Overlaatgebied en woonwagenlocaties	1350	1350		hoog
12	controles Wet milieubeheer bedrijven type B	750 ³	750		gemiddeld
13	brandveiligheid in verblijfsgebouwen met zelfredzame mensen	1000	1000		gemiddeld
14	controles strijdig gebruik door niet risicogroep	250	250		gemiddeld
15	controles onterechte brandmeldingen	75	75		gemiddeld
16	niet gemelde woningsplitsingen irt bestemmingsplan BAG zaken	250	250		gemiddeld
17	controles Wet milieubeheer bij type A inrichtingen	250 ⁴	250		laag
18	afstellen en verzegelen van geluidsbegrenzers bij horecabedrijven	70	70		laag
19	aantasten en ontsieren van gevels door renovaties, door aanbrengen van reclames, vlaggen, banieren, luifels etc (welstandstoezicht) buiten de binnenstad	100	300	-200 ⁵	laag
20	bouwen en slopen in de buitenwijken (carports, dakkapellen, tuinhuisjes, schuttingen etc)	1000	650	+350 ⁶	laag
21	bouwgerelateerde woonoverlast	250	250		laag
22	25 % ruimte gereserveerd voor het behandelen van meldingen en andere actuele zaken	4850	4500	+350 ⁷	
	totaal uren	17955	17955	+6750	

Voetnoten:

1. Reclamevoeringen zijn een WABO aangelegenheid als die zaken aan het pand zijn bevestigd want dan geldt de bouwregelgeving. Het voorstel is de ambitie op dit onderdeel te verlagen, althans alleen nog te handhaven op te treden als we spreken over excessieve vormen van reclamevoering of andere zaken die het esthetische karakter van een gevel aantasten. Een strenge handhaving op dit onderdeel vindt overigens ook weinig draagvlak onder de ondernemers. De APV ziet toe op lossen vormen van reclamevoering zoals steepborden. De handhaving hierop behoort tot het domein van handhaven openbare ruimte.
2. In deze extra claim is inmiddels voorzien, in 2015 zullen alle panden worden bezocht. 2016 en 2017 zijn voor her-controles en afwikkeling van procedures. Overigens zullen deze panden vanaf 2018 ook in de cyclus voor reguliere controles moeten worden opgenomen.
3. De verwachting is dat voor deze groep bedrijven een verplichte controlefrequentie wordt ingevoerd. Aan de andere kant mag van deze bedrijven verwacht worden dat de milieuzorg in de bedrijfsvoering is geïncorporeerd en dat de controles van de overheid zich kunnen beperken tot steekproeven, of administratieve controles. Om die reden voorzien wij vooralsnog geen toename in aantal uren. Dit kan dus anders liggen als de wetgever straks controlefrequenties dwingend oplegt.
4. Zie noot 3. Dit geldt in principe ook voor de bedrijven in de lichtste milieuklassen. Het ligt echter niet voor de hand dat hiervoor een verplichte controlefrequentie wordt vastgesteld.
5. Voorgesteld wordt deze ambitie te verlagen waarbij alleen nog zal worden opgetreden bij excessieve vormen van reclamevoeringen buiten de binnenstad
6. De verruiming van de mogelijkheden om vergunningvrij te bouwen leidt juist tot een toename van meldingen. Dit kan een tijdelijk verschijnsel zijn. Voor 2015 moeten hier meer uren voor worden gereserveerd.
7. Om alle meldingen te kunnen behandelen, want dat is de ambitie, moet minimaal 25% van de beschikbare tijd worden gereserveerd.

Toelichting algemeen

Uitgangspunt is dat geen nieuwe claims worden gelegd, de balans van gevraagde en te leveren uren sluit. Er zijn is wel een extra claim gesteld ten aanzien van de taak "controles brandveiligheid kamerverhuurpanden" (nr. 9), maar hierin is inmiddels voorzien.

Indien het aantal uren in de kolommen "*vereist in 2015 e.v.*" en "*huidige besteding*" gelijk is, achten wij de ambtelijk de inzet adequaat en is het voorstel dus de inzet op dat onderdeel niet te wijzigen.

Verschuivingen zijn er verder bij de taken genoemd onder 7, 19, 20 en 22. Zie hieronder de toelichting daarop.

Wat doen we nu niet?

We doen nu niet:

- Reguliere controles A inrichtingen: detailhandel, kleine ambachtsbedrijven, kantoorgebouwen
- Reguliere controles bij horecabedrijven anders dan geluidsvoorschriften zoals airco's, afvoer keukenafval
- Surveillances (speuren naar) illegale bouwactiviteiten buiten de binnenstad: bouwhandhaving besteedt alle beschikbare tijd aan het behandelen van de meldingen die dagelijks binnenkomen
- Reguliere controles bij kleinschalige verstrekking van logies zoals Guesthouses en B&B's.

BIJLAGE I

Landelijke Interventiematrix

Ernst

Ernst ↑	4	bestuursrecht Bestraffend Stilleggen Bestuursdwang Verscherpt toezicht strafrecht	bestuursrecht stilleggen bestuurlijke boete bestuursdwang verscherpt toezicht strafrecht	bestuursrecht bestraffend exploitatieverbod stilleggen strafrecht	bestuursrecht bestraffend exploitatieverbod stilleggen strafrecht
	3	bestuursrecht waarschuwend herstellend bestraffend (strafrecht)	bestuursrecht tijdelijk stilleggen verscherpt toezicht bestuursdwang strafrecht	bestuursrecht stilleggen bestuurlijke boete bestuursdwang verscherpt toezicht strafrecht	bestuursrecht bestraffend exploitatieverbod stilleggen strafrecht
	2	bestuursrecht aanspreken Informeren	bestuursrecht waarschuwend herstellend (strafrecht)	bestuursrecht tijdelijk stilleggen verscherpt toezicht bestuursdwang strafrecht	bestuursrecht stilleggen bestuurlijke boete bestuursdwang strafrecht
	1	bestuursrecht aanspreken Informeren	bestuursrecht aanspreken Informeren	bestuursrecht bestuurlijk gesprek waarschuwen bestuurlijke boete (strafrecht)	bestuursrecht bestuurlijk gesprek waarschuwen bestuurlijke boete strafrecht
		A Goedwillend Onbedoeld	B moet kunnen onverschillig	C calculerend belemmeren risico nemend	D bewust en structureel fraude, oplichting,
		gedrag van de overtreder →			

Bijlage 2

Prioriteitenladder WABO handhaving per 28-10-2014

	taak	risico's prioriteit
1	controles Wet milieubeheer bedrijven type BRZO en IPPC	[geen tekst]
2	controles Wet milieubeheer bedrijven type C	
3	behandelen ongewone voorvallen	
4	piketdienst milieu	
5	milieucontroles en bouwen en slopen op woonwagenlocalities, Karosseer en Overlaaggebied	
6	reguliere controles brandveiligheid in panden met verminderd zelfredzamen	
7	controles op vergunningsplichtige reclamevoeringen en andere welstandsrelevante armaturen aan de gevels in binnenstad (NB: niet aan gevels verankerde reclamevoeringen zoals sloepborden, vellen onder de APV)	
8	slopen en bouwen in de binnenstad inclusief risico's rond asbest en constructies	
9	brandveiligheid en mogelijk illegale woningsplitsing bij kamerverhuurpanden als Inhaalstag	
10	brandveiligheid in uitgaansgelegenheden	
11	coördinatie taken rond Karosseer, Overlaaggebied en woonwagenlocalities	
12	controles Wet milieubeheer bedrijven type B	[geen tekst]
13	brandveiligheid in verblijfsgebouwen met zelfredzame mensen	[geen tekst]
14	controles strijdig gebruik door niet risicogroep	[geen tekst]
15	controles onterechte brandmeldingen	[geen tekst]
16	niet gemelde woningsplitsingen lit bestemmingsplan BAG zaken	[geen tekst]
17	controles Wet milieubeheer bij type A inrichtingen	laag
18	afstellen en verzegelen van geluidsbegrenzers bij horecabedrijven	laag
19	aantasten en ontsieren van gevels door renovaties, door aanbrengen van reclames, vlaggen, banieren, luifels etc (welstandstoezicht) buiten de binnenstad	laag
20	bouwen en slopen in de buitenwijken (carports, dakkapellen, tuinhuisjes, schuttingen etc)	laag
21	bouwgerelateerde woonoverlast	laag
22	25 % ruimte gereserveerd voor het behandelen van meldingen en andere actuele zaken	[geen tekst]
	totaal uren	

Bylage B3

Verbeterplan
implementatie
VTH-kwaliteitscriteria
Gemeente Maastricht

Versie 9 Januari 2014

Oplegnotitle

Voor een goede uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zijn door VNG, IPO en het Rijk (I&M) landelijke kwaliteitseisen ontwikkeld. Provincies en gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor de kwaliteit van de VTH-taken. Met de in 2012 vastgelegde kwaliteitscriteria 2.1 zijn er afspraken gemaakt over de minimale kwaliteit van de uitvoering. Dit geldt zowel voor de taken die worden uitgevoerd door samenwerkingsorganisaties, (commerciële) opdrachtnemers als voor VTH-taken die gemeenten, provincies, waterschappen en rijksdiensten in eigen beheer uitvoeren. De kwaliteitscriteria 2.1 bevatten criteria voor kritische massa, inhoud en proces. Kritische massa criteria geven aan welke capaciteit, kennis en ervaring tenminste in een organisatie aanwezig moet zijn om de VTH-taken goed uit te voeren.

De wetgever tracht de kwaliteitscriteria op 1 januari 2015 wettelijk van kracht te laten zijn. Het doel van het implementatieproces is dat vanaf 2015 alle uitvoeringsorganisaties het overeengekomen kwaliteitsniveau behalen en dit binnen hun organisatie geborgd hebben.

De set met kwaliteitscriteria wordt wettelijk geborgd maar zal pas vanaf 1 januari 2015 worden toegepast. Tot die tijd krijgen de betrokken uitvoerders de gelegenheid om hun organisatie in inzet zo te regelen dat zij aan die criteria kunnen voldoen. De set geldt voor de VTH-taken met betrekking tot het bepaalde bij en krachtens de Wabo en de in artikel 5.1 Wabo genoemde wetten voor zover dat in die wetten is bepaald (dit betreft milieu, bouw, ruimtelijke ordening, monumenten, natuurbescherming, flora en fauna, water).

Status wettelijke verankering

De procescriteria zijn voor toezicht en handhaving al in het Besluit omgevingsrecht (BOR) opgenomen. Het BOR is een Algemene Maatregel van Bestuur. Daarmee hebben zij al sinds oktober 2010 een wettelijke status. Dit geldt niet voor het vergunningendeel van de procescriteria en voor de criteria voor kritieke massa. Volgens de antwoorden op meest gestelde vragen op de website van omgevingsdienst.nl is "het wetgevingstraject hiervoor gestart. Na 2015 worden deze kwaliteitscriteria wettelijk geborgd in een algemene maatregel van bestuur gekoppeld aan het wetsvoorstel VTH of eventueel de Omgevingswet". Waarschijnlijk worden de procescriteria voor vergunningverlening in een aanvulling op het BOR opgenomen. De kritieke massa criteria komen waarschijnlijk niet in het BOR, maar in een ministeriële regeling (als nadere uitwerking van het BOR). Ook een ministeriële regeling is juridisch bindend.

Zelfevaluatie

De implementatie begint met een "startmeting" bij alle betrokken overheden. Voor de taken die door een RUD worden uitgevoerd kan de startmeting door de RUD worden uitgevoerd. Voor dit doel is een hulpmiddel ontwikkeld, waarmee men zelf de eigen situatie in beeld kan brengen (de zogenaamde zelfevaluatietool VTH-kwaliteitscriteria of kortweg zelfevaluatietool). Na het in beeld brengen van de eigen situatie hebben we voorliggend verbeterplan opgesteld en kunnen we de voortgang monitoren en aan het eind van dit implementatietraject een eindmeting uitvoeren met hetzelfde hulpmiddel als waarmee de beginsituatie is bepaald. Voor de uitvoering van de zelfevaluatie en de uitwerking van dit verbeterplan is gebruik gemaakt van ondersteuning door de provincie Limburg. Als gevolg van deze ondersteuning hebben we de zelfevaluatie op een uniforme wijze ingevuld als de andere gemeenten in Zuid-Limburg. Daardoor zijn de resultaten ook vergelijkbaar.

We zijn er zelf verantwoordelijk voor dat de kwaliteit wordt geborgd. Het afronden van het implementatietraject is namelijk het begin van het systematisch blijven voldoen aan de kwaliteitseisen en het verbeteren van de beleids- en uitvoeringscyclus. Vanaf 2015 moet de kwaliteit op niveau gehouden worden via onder meer collegiale toetsing en horizontale verantwoording.

Vrijwillig, maar niet vrijblijvend

Dit implementatietraject is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. De provincies bevorderen in overleg met gemeenten de implementatie van de kwaliteitscriteria bij RUD's, gemeenten, provincies, waterschappen en rijksdiensten. De provincies hebben deze coördinerende procesrol op grond van paragraaf 5.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht; deze rol is ook opgenomen in het wetsvoorstel VTH. Concreet betekent dit dat de provincies de implementatie en borging van de kwaliteitscriteria coördineren.

Fasering implementatietraject

Het implementatieproces VTH-kwaliteitscriteria kent landelijk de volgende fases:

- **Fase 1 De startmeting**
Het implementatietraject begint met het invullen van de zelfevaluatiETOOL. Dit is een hulpmiddel waarmee organisaties hun eigen situatie in beeld kunnen brengen. De startmeting biedt inzicht in hoe de organisatie zich (eventueel met partners) verhoudt tot de VTH-kwaliteitscriteria 2.1. Op basis van de uitkomsten van deze startmeting weet men op welke punten de organisatie voldoet aan de kwaliteitscriteria en waar nog een verbeteringslag nodig is.
- **Fase 2 Het verbeterplan**
Kunnen er nog verbeterlagen gemaakt worden, dan wordt hiervoor een verbeterplan opgesteld.
- **Fase 3 Professionaliseren (oktober 2013 – oktober 2014)**
In deze periode worden de verbeteringen doorgevoerd en in de organisatie geborgd.
- **Fase 4 De eindmeting (november – december 2014)**
Aan het eind van het verbetertraject wordt nogmaals de zelfevaluatiETOOL ingevuld om te laten zien dat de organisatie voldoet aan de kwaliteitscriteria.
- **Fase 5 Kwaliteitsborging (vanaf 2015)**
Hoewel het implementatietraject formeel is afgerond per 1 januari 2015, is er daarna natuurlijk ook nog aandacht voor kwaliteitsborging: het kwaliteitsniveau moet onderhouden worden. Het uitgangspunt hierbij is dat alle organisaties voor alle taken aan de wettelijk verankerde kwaliteitseisen voldoen op 1 januari 2015 en dat het ieders taak en verantwoordelijkheid is om te zorgen dat dat zo blijft. Instrumenten die hierbij kunnen worden ingezet zijn bijvoorbeeld de collegiale toets en horizontale verantwoording.

In de afgelopen periode hebben wij onze huidige uitvoeringskwaliteit tegen het licht gehouden door een zelfevaluatie aan de hand van een landelijke vragenlijst (zelfevaluatiETOOL). Vanuit deze situatie is bepaald wat wij nog moeten organiseren om de kwaliteit en professionaliteit van de uitvoering van onze VTH-taken op het gewenste niveau te krijgen. Het resultaat hiervan is verwoordt in dit verbeterplan.

In dit verbeterplan zijn opties geformuleerd die redelijkerwijs waarborgen dat de uitvoering van de VTH-taken per 1 januari 2015 aan het vereiste wettelijk verankerde kwaliteitsniveau voldoet. In het plan wordt beschreven hoe de te realiseren verbeteringen worden aangepakt. Er is duidelijk aangegeven aan welke voorwaarden moet worden voldaan om de verbeteringen te kunnen realiseren en of deze voorwaarden vervulbaar zijn.

Inhoud verbeterplan

Hoofdstuk 1: Resultaten startmeting – kritieke massa

Hoofdstuk 2: Resultaten startmeting – procescriteria

Hoofdstuk 3: Verbetertraject

Hoofdstuk 4: Borging

Hoofdstuk 5: Besluitvorming en communicatie

Hoofdstuk 1 Resultaten startmeting – kritieke massa

Wij hebben de zelfevaluatiETOOL ingevuld en inzicht gekregen of wij in 2015 kunnen voldoen aan de VTH-kwaliteitscriteria en de uitvoering van onze taken goed geborgd hebben. Doordat de kwaliteitscriteria op onderdelen op een verschillende wijze geïnterpreteerd kunnen worden, zijn in onze regio keuzen gemaakt om de criteria eenduidig toe te passen. Voordat de resultaten van het onderdeel 'kritieke massa' worden verwoord, worden eerst deze keuzen toegelicht.

Afbakening

Voor de zelfevaluatie is primair gebruik gemaakt van het toetskader in de 'Kwaliteitscriteria 2.1 voor vergunningverlening, toezicht en handhaving krachtens de Wabo' van 7 september 2012. Door verschillende interpretatiemogelijkheden van (onderdelen van) de kwaliteitscriteria zijn in onze regio aanvullend hieraan de volgende keuzen gemaakt. Deze keuzen zijn voorgelegd aan het landelijke projectteam kwaliteit; een reactie hierop is nog niet ontvangen:

1. De kwaliteitscriteria hebben we toegepast op alle werkvelden waarvoor de activiteiten die in de kwaliteitscriteria worden genoemd, worden uitgevoerd. Dit betekent dat niet alleen de activiteiten die in het kader van de Wabo worden uitgevoerd zijn meegenomen, maar ook de activiteiten die door ons worden ondernomen om bijvoorbeeld bestemmingsplannen voor te bereiden, zelf ruimtelijke ontwikkelingen (ruimtelijke projecten) te realiseren, geluidssaneringen te realiseren en activiteiten in het kader van de Wet bodembescherming zijn meegenomen. Dit is een bredere interpretatie dan de afbakening tot de Wabo, zoals die op de titelpagina van het document staat.
2. De focus in deze zelfevaluatie is gelegd op de workload (maken we als organisatie voldoende uren om te kunnen voldoen aan de eisen?) en de verdeling van werkzaamheden over medewerkers (zijn deze uren niet verdeeld over te weinig of te veel personen?). We voeren op een later moment een analyse op persoonsniveau uit of ieder van de medewerkers voldoet aan de kwaliteitscriteria. Bij de analyse op persoonsniveau vindt namelijk een individuele beoordeling plaats van werkervaring, kennis en gevolgd opleiding. Voorliggende resultaten geven dus een beeld van het 'potentieel kunnen voldoen'. Op een later moment kan blijken dat medewerkers bijgeschoold moeten worden om individueel te kunnen voldoen.
3. In een aantal deskundigheden zit overlap. Dezelfde activiteiten zijn bij meerdere deskundigheden opgenomen. Dit betekent dat de uren die aan deze activiteiten worden besteed, ook bij meerdere deskundigheden kunnen zijn opgenomen. Dit geldt bijvoorbeeld voor:
 - a. Uren voor het toetsen van bouwaanvragen aan bouwbesluit en bouwverordening zijn zowel terug te vinden in de activiteiten van "Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening", "Bouwfysica", "Brandveiligheid", "Constructieve veiligheid" en "Bouwakoestiek".
 - b. Het uitvoeren van controles ter plaatse op basis van vergunningvoorschriften, rechtstreekse verboden, meldingen en/of de eisen uit het Activiteitenbesluit (of de gelijkwaardige voorzieningen) is een onderdeel van het "opsporen van milieudefecten". Uren kunnen zowel meegenomen zijn bij de deskundigheden "Toezicht en handhaving milieu" en "Buitengewone opsporing milieu, welzijn en infrastructuur".
 - c. Uren voor het toetsen van een aanvraag aan het bestemmings- of inpassingsplan en het beoordelen van ontheffingsmogelijkheden kunnen zowel meegenomen zijn bij de deskundigheden "Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening" als "Behandelen juridische aspecten afwijkingbesluiten".
 - d. Uren voor het toetsen van de volledigheid van aanvragen kunnen zowel meegenomen zijn bij de deskundigheden "Casemanagement" en "Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening".

- e. Uren voor het beoordelen van meldingen slopen kunnen zowel meegenomen zijn bij de deskundigheden "Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening" als de deskundigheid "Sloop en asbest".
4. Bij enkele deskundigheden is aangegeven dat bij uitbesteding slechts één medewerker hoeft te voldoen aan de deskundigheid. Doordat de frequentie (het maken van voldoende vliegrepen) formeel niet tot de 'deskundigheid' behoort, is de frequentie daarbij niet beoordeeld. M.a.w., het maakt niet uit hoeveel vliegrepen de betreffende medewerker maakt.
 5. Indien we ook complexe zaken behandelen, dienen formeel alleen de uren voor complexe zaken meegenomen te worden. Doordat de tijdsbesteding tussen complex en eenvoudig in de praktijk erg door elkaar loopt en niet uit systemen te herleiden is, hebben we de uren van zowel complexe als eenvoudige zaken meegenomen.
 6. Een deel van de deskundigheden is opgeknipt in blokken met deelsdeskundigheden (groepen van activiteiten). Dit geldt bijvoorbeeld voor de "Vergunningverlening bouwen en RO", waarvoor twee medewerkers nodig zijn die 900 uren per jaar besteden aan vergunningverlening bouwen, twee medewerkers met 900 uren voor vergunningverlening RO en twee medewerkers met 900 uren voor vergunningverlening sloop. Bij de beoordeling hebben we deze uren opgeteld en als geheel beoordeeld. Dit betekent dat we ook aan deze deskundigheid voldoen als we 5.400 uren per jaar (6*900 uren) hieraan besteden door bij benadering 6 personen. De verdeling over de deelsdeskundigheden vinden we daarbij niet relevant.

Reikwijdte

Niet alle deskundigheden worden door ons of in opdracht van ons door (commerciële) partijen uitgevoerd. De onderstaande deskundigheden voert de gemeente niet uit of hebben we in samenwerking (met andere overheidsorganisaties) belegd:

3	Vergunningverlening milieu	Volledig belegd binnen de RUD
6	Toezicht en handhaving bodem	Volledig belegd binnen de RUD
11	Ketentoezicht	Volledig belegd binnen de RUD
12	Buitengewone opsporing milieu, veiligheid en infrastructuur	We beschikken niet over buitengewone opsporingsambtenaren in domein II
18	Afvalwater	Volledig belegd binnen de RUD
20	Externe veiligheid	Volledig belegd binnen de RUD
21	Geluid	Volledig belegd binnen de RUD
23	Luchtkwaliteit	Volledig belegd binnen de RUD

De volgende deskundigheden besteden we uit:

22	Groen en ecologie
----	-------------------

Binnen deze deskundigheden zijn wel medewerkers binnen onze gemeente beschikbaar met relevante kennis, opleiding en ervaring om de rol van beleidsvormer en opdrachtgever (uitzetten van werkzaamheden en kwaliteitsbeoordeling) goed te kunnen uitvoeren. De betreffende medewerkers voeren geen uitvoerende activiteiten uit zoals benoemd in de deskundigheidstabellen.

Doordat onder andere de basistaken in de RUD belegd zijn, zijn voor onze organisatie geen complexe klasse II inrichtingen en klasse III inrichtingen van toepassing.

Resultaten

Dit levert de volgende resultaten op:

Globale deskundigheden		
Generieke deskundigheden	Volgend jaar	Toewijzing FTE
Casestudies - Complex	0,0	Niet onderzocht uit van totaal FTE bij volgend tekkid vergundoproefing
Vergunningverlening bouwen en RO - Complex	11,6	Incl. beperking sloopmeldingen. FTE als volgt verdeeld: 1,0 te medewerker bouw, 4,0 senior vergunning bouw en 3,0 vergunning bouw. Excl. constructeurs
Toezicht en handhaving bouwen en RO - Complex	9,4	Incl toezicht sloopmeldingen 6,4 te bij team Vergunning en 4 te bij team Handhaving, excl. toezichtschied
Toezicht en handhaving milieu - Horeca & II amschap	4,0	Niet onderzocht jaar 2200 bedrijven, die niet tot de bestaats van de RUD Zuid Limburg behoren
Toezicht en handhaving groen/water	0,0	Weggezet bij Teams Handhaven Blauw
Juridische deskundigheden		
Juridische deskundigheden	Volgend jaar	Toewijzing FTE
Behandelen juridische aspecten vergunningverlening	2,9	Involut vacatures in 2014
Behandelen juridische aspecten handhaving	2,9	Bezet 1,9 FTE handhaving en 1,0 FTE B&B
Behandelen juridische aspecten sloopmeldingen	4,0	Bezet 2,0 FTE bij Teams Ondernem. Wonen en Beheer en 2,0 FTE bij Teams van Ruimte met nog 1,0 FTE V&L
Specifiek (accant bouw) deskundigheden		
Specifiek (accant bouwen) deskundigheden	Volgend jaar	Toewijzing FTE
Bouwfysica - Complex	0,0	Niet gemeentelijk teel protocol naast bij bouw van bouwfysisch aspect, dat enkel op voldoende aanwezigheid van skuden wordt beoordeeld. Alle HBO bouwkundigen hebben minimaal bouwfysische kennis
Brandveiligheid	2,0	In de 11,6 FTE vergunning bouw te geen differentie te maken naar brandveiligheid in ieder geval zijn minimaal 2 handovers minimaal 2,0 FTE
Constructieve veiligheid - Complex	4,0	Omroep beschikbaar beschikt over 4 bouwconstructeurs
Bouwkosten - Complex	0,0	Niet gemeentelijk teel protocol heeft een laag toelichting op deze acties. Omvang is niet aan te geven maar bij benadigde momentering Waar nodig wordt het in spec. advies RUD opzichtheid
Sloop en asbest	0,0	Van de totale omroep vergunning en toezicht zijn minimaal 2 medewerkers met 1/3 frequentie aanwezig
Specifiek (accant milieu) deskundigheden		
Specifiek (accant milieu) deskundigheden	Volgend jaar	Toewijzing FTE
Bodem, bouwstoffen en water	6,5	2,5 te vergunning bodem en 3 te bij bodem
Gras en ecologie (albesteed)	1,0	Gras
Specifiek (accant RO) deskundigheden		
Specifiek (accant RO) deskundigheden	Volgend jaar	Toewijzing FTE
Stedenbouw en inrichting openbare ruimte - Complex	15,7	Formele behoud stedenbouwkundigen, stedenbouwkundig ontwerp, openbare ruimte ontwerp, incl. groen, plantisten, planoloog en stedenbouwkundig tekeners
Expansie en plan economie	3,0	Maak de vaste formatie wordt jaarlijkse gemiddeld 1 te aan tijdelijke capaciteit plan economie ingezet
Cultuurhistorie	6,0	Volledige formele Cultureel Erfgoed: behoud en cultuurhistorie, archeologie monumenten en archeologie

Verklaring van de tekens: groen = akkoord, geel = niet van toepassing/niet bruikbaar, oranje = maatregelen treffen, rood = voldoet niet

Conclusie

Uit de analyse van de kritieke massa blijkt dat wij bij vier deskundheidsgebieden nog niet voldoen aan de kwaliteitscriteria. Het niet beschikken over voldoende deskundigheid kan onder meer leiden tot beoordelingsfouten op het niveau van (1) de uitvoering (advisering vergunningen, uitvoeren controles, aanpak handhaving), (2) het beleid (er worden niet de juiste prioriteiten gesteld) of (3) het bestuur (bestuurlijke besluiten om situatie wel of niet te handhaven worden gebaseerd op onjuiste of onvoldoende informatie of gebrekkige inzichten).

Hoofdstuk 2 Resultaten startmeting – procescriteria

Naast de beoordeling die op de 'kritieke massa' heeft plaatsgevonden, hebben we gekeken of onze organisatie voldoet aan de procescriteria. Als gemeente blijven we verantwoordelijk voor een goede Inbedding van de procescriteria, ook al hebben we een deel van de taken bij samenwerkingsverbanden en/of commerciële partijen belegd. Immers, we dienen zelf te zorgen voor onder meer een goede probleemanalyse, prioriteitstelling, SMART doelstellingen voor de uitvoering, strategieën, kwaliteitsborging en een goede monitoring- en verantwoordingsystematiek. In de praktijk kunnen elementen van de procescriteria in de regio voorbereid worden, echter vaststelling dient door het college te gebeuren.

Resultaten

De analyse levert de volgende resultaten op voor vergunningverlening.

Procescriteria vergunningverlening				Totkoming op score
Milieu	Bouwen	RO	Overal	
Rapportage en evaluatie				Voor VV vergunning en T toezicht bouw ligt een opgave een verantwoordingsprotocol op te stellen. Het bouwbeleidsplan van 2008 dient 4 jaarlijks te worden herijpt.
Verantwoording van prestaties, mensen en middelen				
Probleemanalyse voor vergunningverlening (inclusief hi) behandelen van meldingen)				Geen niet aan benchmarking.
Vergelijking en auditing				
Strategisch beleidskader				Doelen en prioriteiten voor vergunningverlening zijn niet gedefinieerd. Voor bouwen wel doelen.
Prioriteitstelling en meetbare doelstellingen voor vergunningverlening				
Operationeel beleidskader				Strategie voor vergunningverlening in bouwbeleidsplan. Actualisatie wenselijk.
Strategie en basiswerkwijze vergunningverlening				
Beleidsmatige ordening i.a.v. vergunningverlening				
Objectieve criteria voor beoordelen en beslissen over omgevingsvergunning				
Planning en control				Wordt op later moment ingewacht bij introductie van 'het goede gezak' voor bouw en RO vergunning te ontwikkelen. Wordt later ingevuld. Voor milieu bij RUD ligt een blauwdruk voor bij alle medewerkers. Wordt onderzocht in het leenobject.
Borging personeel en financiële middelen				
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening en handhaving				Proces schema beschikbaar. Geen strategie voor vergunningverlening milieu en RO.
Organisatorische condities				
Kwaliteitsborging				
Voorbereiden				
Protocollen en werkinstructies voor vergunningverlening				
Interne en externe afstemming				
Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling				
Uitvoeren				
Uitvoeringsondersteunende voorzieningen voor vergunningverlening en toezicht & handhaving				
Monitoreren				
Monitoring				Geen doelstellingen voor vergunningverlening benoemd. Nog geen richtlijnen voor monitoring.

Verklaring van de tekens: groen = akkoord, geel = niet van toepassing/niet bruikbaar, oranje = maatregelen treffen, rood = voldoet niet

Voor toezicht en handhaving gelden de volgende resultaten.

	Milieu	Bouwen	RO	Overal	Toezicht op score
Rapportage en evaluatie Verantwoording van prestaties, mensen en middelen					Voor VV vergunning en T toezicht bouw ligt een opzwaai van verantwoordingsprotocol op te stellen.
Probleemanalyse voor toezicht en handhaving Vergelijking en zoeking Strategisch beleidskader					Doen niet aan benchmarking.
Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen voor toezicht en handhaving Operationeel beleidskader					Indicatoren geformuleerd in jaarlijks verantwoordingsplan college aan raad.
Inrichtingsstrategie (of inrichtingsstrategie volgens Programmatisch handhaven) toezicht en handhaving Toezichtstrategie Sanctiestrategie Gedoogstrategie					In handhavingstrategie. In handhavingstrategie.
Planning en control Borging personeel en financiële middelen Uitvoeringsprogramma vergunningverlening en handhaving Organisatorische condities					Wordt op later moment uitgewerkt bij introductie van 'het goede gesprek' voor bouw en RO vergunning te ontlasten. Wordt later ingevuld. Voor milieu bij RUD ligt een blauwdruk voor bij alle medewerkers. Wordt onderzocht in het leenobject.
Kwaliteitsborging Voorbereiden Protocollen en werkinstructies voor toezicht en handhaving Interne en externe afstemming Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling Uitvoeren					
Uitvoeringsondersteunende voorzieningen voor vergunningverlening en toezicht & handhaving Monitoren Monitoring					Geen doelstellingen voor vergunningverlening benoemd. Moggeen richtlijnen voor monitoring.

Verklaring van de tekens: groen = akkoord, geel = niet van toepassing/niet bruikbaar, oranje = maatregelen treffen, rood = voldoet niet

Conclusie

Op een aantal elementen van de procescriteria voor vergunningverlening en voor toezicht en handhaving voldoen we momenteel niet aan de kwaliteitscriteria. De voornaamste tekortkomingen zijn te vinden binnen de vergunningverlening ten aanzien van de beleidsvorming (probleemanalyse, prioriteitstelling, doelstellingen), kwaliteitsborging en verantwoording over de uitvoering (prestaties).

Hoofdstuk 3: Verbetertraject

Aan de hand van de resultaten van de startmeting constateren wij dat wij een aantal acties moeten ondernemen om te kunnen voldoen aan de VTH-kwaliteitscriteria 2.1.

Per verbeterpunt is een analyse gemaakt en uitgewerkt welke verbeteractie wij uitvoeren.

De verbeterpunten kunnen op verschillende wijzen worden aangepakt. Er kan gekozen worden voor oplossingen op verschillende niveaus. Wij kunnen er voor kiezen om de verbetering in onze eigen organisatie door te voeren, aanhaken bij bestaande of nieuwe samenwerkingsverbanden, de taak onderbrengen bij een regionale uitvoeringsdienst of eventueel kiezen voor uitbesteding.

Per verbeteractie is in onderstaand overzicht aangegeven voor welk niveau wij hierbij kiezen. Vervolgens is opgenomen wie verantwoordelijk is voor uitvoering van de desbetreffende actie en wordt een overzicht gegeven van de fasering in tijd en de middelen die benodigd zijn voor de uitvoering van ons verbetertraject. Voor de uitwerking van de verbeterpunten is (beleids)capaciteit aanwezig. De structureel benodigde middelen worden geborgd in onze begrotingscyclus. Tot slot zijn mogelijke risico's vermeld.

Nr.	Verbeterpunt	Verbeteractie	Niveau van aanpak	Verantwoordelijk voor uitvoering	Realisatie-datum	Benodigde middelen	Risico's
Criteria voor kribbelde massa							
7	Toezicht en handhaving groene wetten	Samenwerking met andere gemeenten om de workload te vergroten (binnen of buiten huis)	Tezamen met andere gemeenten in de regio	Roger Huntjens	Op moment wettelijk van kracht worden criteria.	PM	
13	Bouwfysica	Samenwerking met andere gemeenten om de workload te vergroten (binnen of buiten huis)	Tezamen met andere gemeenten in de regio	Roger Huntjens	Op moment wettelijk van kracht worden criteria.	PM	
16	Boxwaaierstiek	Samenwerking met andere gemeenten om de workload te vergroten (binnen of buiten huis)	Tezamen met andere gemeenten in de regio	Roger Huntjens	Op moment wettelijk van kracht worden criteria.	PM	
22	Groen en ecologie	Bij het aangaan van toekomstige contracten met leveranciers wordt als gunningscriterium het overleggen van een dergelijke verklaring als eis opgenomen.	Sinnengemeentelijk	Roger Huntjens/Koos Jans	Op moment wettelijk van kracht worden criteria.	N.v.t.	
Procescriteria							
1.1	Verantwoording van prestaties vergunningverlening bouwen en RO en het evalueren van deze prestaties ter verbetering van de vergunningverlenings beleidscyclus	Uitwerken van een verantwoordingsprotocol voor vergunningverlening.	Sinnengemeentelijk, gebruik van goede voorbeelden andere gemeenten en landelijke benchmark Wabo	Roger Huntjens	1-1-2015	AI opgenomen in teamplan 2014 van Team Vergunningen Wabo Bouw en Milieu	
1.2	Probleemanalyse vergunningverlening voor bouwen	Actualiseren bouwbeleidplan en vaststellen.	Sinnengemeentelijk, gebruik van goede voorbeelden andere gemeenten	Roger Huntjens/Ios Bazan/Sandra Houben	1-1-2015 vastgesteld in college	AI opgenomen in teamplan 2014 van Team Vergunningen Wabo Bouw en Milieu	
1.2	Probleemanalyse vergunningverlening voor milieu en RO	Probleemanalyse voor RO wordt opgenomen in bouwbeleidplan.	Sinnengemeentelijk, gebruik van goede voorbeelden andere gemeenten	Roger Huntjens/Ios Bazan/Sandra Houben/Koos Jans	1-1-2015 vastgesteld in college	AI opgenomen in teamplan 2014 van Team Vergunningen Wabo Bouw en Milieu	
		Analyse voor milieu wordt in actualiseren milieubeleid meegenomen.	Sinnengemeentelijk	Roger Huntjens/Ios Bazan/Sandra Houben/Etienne Westbroek	1-1-2015 vastgesteld in college		

Nr.	Verbeterpunt	Verbeteractie	Niveau van aanpak	Verantwoordelijk voor uitvoering	Realisatie-datum	Benodigde middelen	Risico's
1.4	Uitkomsten van vergelijking en auditing wordt vergeleken met andere diensten.	Eerst eigen / uniforme werkwijze en verantwoordingsprotocol op orde hebben. Tevens met inspiratie van landelijke benchmark Wabo eigen 'dashboard' voor kwaliteitsborging ontwikkelen. Tevens agenderen op overleg grote gemeenten.	Binnengemeentelijk, gebruik van goede voorbeelden andere gemeenten en landelijke benchmark Wabo	Roger Huntjens	1-1-2015	Al opgenomen in teamplan 2014 van Team Vergunning, Wabo Bouw en Milieu	
2.1	Prioriteitsstellingen (gebaseerd op de probleemanalyse) en doelstellingen vergunningverlening omvatten tenminste doel van de vergunningverlening, onderbouwde frequentie en prioriteitsstelling voor actualisering vergunningen en meetbare indicatoren	Onderdelen worden meegenomen in bouwbeleidsplan en milieubeleid.	Binnengemeentelijk, gebruik van goede voorbeelden andere gemeenten	Roger Huntjens/Jos Bazan/Sandra Houben	1-1-2015	Al opgenomen in teamplan 2014 van Team Vergunning, Wabo Bouw en Milieu	
3.1	Strategie en objectieve criteria voor het beoordelen en beslissen over een omgevingsvergunning en afhandelen meldingen voor milieu en RO	Meegenomen in bouwbeleidsplan en milieubeleid en doorvertaling in jaarplan 2015 van Team Vergunning Wabo Bouw en Milieu.	Binnengemeentelijk, gebruik van goede voorbeelden andere gemeenten	Roger Huntjens/Jos Bazan/Sandra Houben	1-1-2015	Al opgenomen in teamplan 2014 van Team Vergunning, Wabo Bouw en Milieu	
4.2 / 4.3	Aantonen voldoende kritieke massa door periodieke beoordeling medewerkers en documentatie op personeelniveau wie voldoet aan kwaliteitscriteria	Uitwerking bij 'het goede gesprek' voor beoordelings- en functioneringsgesprekken als richtlijn voor personeelsbestand. Tevens criteria bij werving nieuwe medewerkers.	Binnengemeentelijk	Teammanagers V&L/Ruimte	1-1-2015		
4.2	Aantonen voldoende kritieke massa door leveranciersbeoordelingen	Bij iedere inhuur leveranciersbeoordeling verlangen van leverancier.	Binnengemeentelijk	Teammanagers V&L/Ruimte	Op moment wettelijk van kracht worden criteria. Tot die tijd per situatie (afhankelijk van complexiteit) afwegen of leveranciersbeoordeling (als wens of eis) gevraagd wordt.		

Nr.	Verbeterpunt	Verbeteractie	Niveau van aanpak	Verantwoordelijk voor uitvoering	Realisatie-datum	Bestede middelen	Risico's
4.4	Beschrijven kwaliteitstelsysteem / wijze van kwaliteitsborging voor bouwen en RO met doelstellingen ten aanzien van kwaliteit, kwaliteitsprogramma met vaste meet- en bijstuurmomenten en risico's, maatregelen en meetpunten per (type) werkproces.	Onderzocht in kaartjaft en als accèptpunt benoemd (opgraden van dashboard voor kwaliteit, minder op input-, meer op output/uitkomst). In vast te stellen bouwbeleidsplan wordt aandacht besteed aan kwaliteitsborging.	Binnengemeentelijk, gebruik van goede voorbeelden andere gemeenten	Roger Huntjens/Jos Bazen/Sandra Houben	1-1-2015 vastgesteld in college	Al opgenomen in teamplan 2014 van Team Vergunning Wabo Bouw en Milieu	
5.1	Procedurèbeschrijving/ werkinstructies voor vergunningverlening bouwen en RO.	Actualiseren van bestaande beschrijvingen voor bouwen en RO.	Binnengemeentelijk, gebruik van goede voorbeelden andere gemeenten	Roger Huntjens	1-1-2015		
7.1	Uitwerking doelstellingen vergunningverlening in indicatoren met beoogd effect, resultaten, uitgevoerde activiteiten en beschikbare middelen	Wordt meegenomen in vast te stellen bouwbeleidsplan en milieubeleid. Najaar 2014 bij college.	Binnengemeentelijk, gebruik van goede voorbeelden andere gemeenten	Roger Huntjens/Jos Bazen/Sandra Houben	1-1-2015 vastgesteld in college	Al opgenomen in teamplan 2014 van Team Vergunning Wabo Bouw en Milieu	
7.1	Vaststellen richtlijnen voor vaststellen indicatoren, frequentie van meten, bespreken van resultaten, check op kwaliteit data.	Meegenomen in vast te stellen bouwbeleidsplan en milieubeleid. Najaar 2014 bij college.	Binnengemeentelijk, gebruik van goede voorbeelden andere gemeenten	Roger Huntjens/Jos Bazen/Sandra Houben	Op moment wettelijk van kracht worden criteria.	Al opgenomen in teamplan 2014 van Team Vergunning Wabo Bouw en Milieu	

Hoofdstuk 4: Borging

Hoewel het Implementatietraject formeel is afgerond per 1 januari 2015, hebben wij daarna uiteraard ook aandacht voor kwaliteitsborging. Het uitgangspunt bij dit traject is immers dat wij er voor zorgen dat al onze VTH-taken op 1 januari 2015 aan de wettelijk verankerde kwaliteitseisen voldoen. Het is onze taak en verantwoordelijkheid om te zorgen dat dat zo blijft. Wij zullen dit monitoren en de provincie ziet hier ook op toe vanuit haar interbestuurlijke toezichtsrol.

Bij de monitoring en het op peil houden van het kwaliteitsspel zetten wij een of meerdere van de volgende instrumenten in:

- horizontale verantwoording;
- collegiale toets;
- Intervisie met andere gemeenten, kennisuitwisseling/benchmarking
- zelfevaluatie tool;
- waarstaatjegemeente.nl (KING).

Hoofdstuk 5: Besluitvorming en communicatie

Over het algemeen kan een besluit over de meer mens- en procesgerichte maatregelen ambtelijk, dat wil zeggen door het afdelingsmanagement (en soms de directie), worden genomen. Voor zover hier kosten aan zijn verbonden die niet binnen de (afdelingsbegroting) kunnen worden gedekt zal de verantwoordelijk directeur of het bestuur hierover een besluit moeten nemen. Het bestuur (B&W, gemeenteraad) is financieel gezien in beeld als de kosten de bestaande afdelings- of directiebegrotingen overstijgen.

In dit verbeterplan wordt beschreven hoe de te realiseren verbeteringen worden aangepakt. Er is duidelijk aangegeven aan welke voorwaarden moet worden voldaan om de verbeteringen te kunnen realiseren en of deze voorwaarden vervulbaar zijn. Voor alle verbeterpunten geldt, dat het bedrijfs onderdeel Veiligheid en Leefbaarheid (V&L) ambtelijk hoofdverantwoordelijk is.

Tot het moment dat we definitief weten of de kwaliteitscriteria voor proces en/of kritieke massa wettelijk verankerd worden, zijn de verbeteracties in voorliggend verbeterplan mens- en procesgericht en hebben deze verbeteracties geen directe gevolgen voor de begroting. Voorliggend verbeterplan wordt zodoende op managementniveau vastgesteld door de directeur Veiligheid en Leefbaarheid Marike Arents. Op het moment dat bekend is wanneer de proces- en/of kritieke massa criteria daadwerkelijk in de wet worden opgenomen, wordt voorliggend verbeterplan geactualiseerd en bestuurlijk voorgelegd.

De uitvoering van dit verbeterplan wordt op de volgende wijze gemonitord.
Het verbeterplan maakt onderdeel uit van de Jaarkalender V&L, die op kwartaalbasis wordt onderhouden.

Dit verbeterplan is op ambtelijk niveau voorbereid en in het MT V&L van 14-02-2014 vastgesteld.

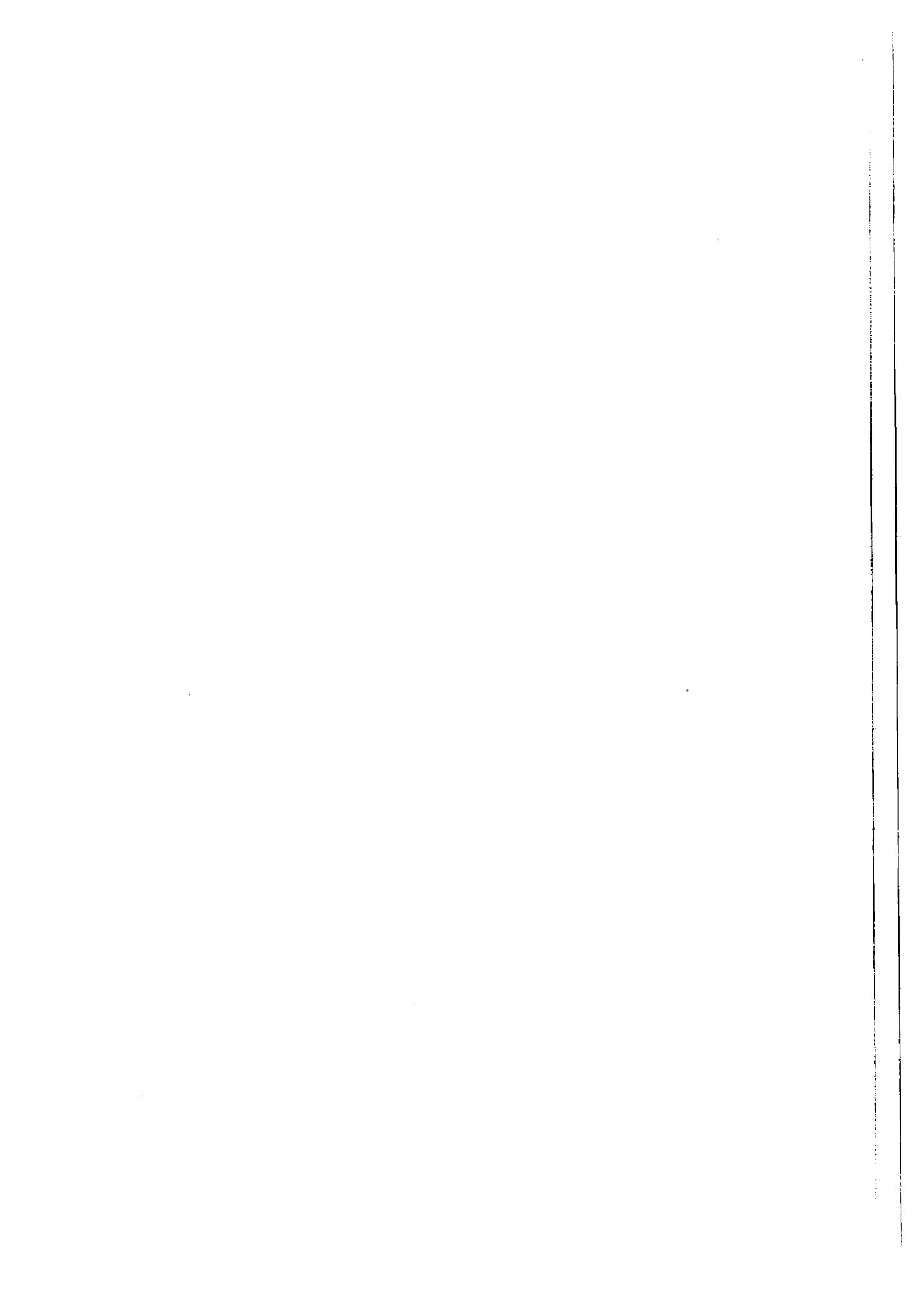
De vastgestelde versie van dit verbeterplan wordt ter informatie aan gedeputeerde staten van de provincie Limburg gezonden, ter attentie van de provinciale coördinator implementatie VTH-kwaliteitscriteria.

Maastricht, 8 april 2014

Akkoord,

Marike Arents,
Directeur Veiligheid en Leefbaarheid
Gemeente Maastricht

Bouwbeleidsplan 2016-2019

Kwaliteitsplan Vergunnen en Toezicht Wabo

december 2015

Inhoudsopgave

0.	Samenvatting	6
1	Achtergrond	7
1.1	Waarom deze nota?	7
1.2	Beleidscyclus 'big 8'	10
1.3	Beleidsvorming, kwaliteitsborging en verantwoording	11
1.4	Opbouw van de nota	12
<hr/>		
2	Missie en organisatie	13
2.1	Missie/Visie gemeente Maastricht	13
2.2	Organisatie	13
	2.2.1 Organogram	14
2.3	Relatie teams Vergunnen Wabo en Handhaven Wabo	14
2.4	Bezwaar en beroep	15
<hr/>		
3	Algemene taak: vergunnen	16
3.1	Doelstelling	16
3.2	Kwaliteitsborging	16
	3.2.1 Algemeen	16
	3.2.2 Producten	18
	3.2.2.1 Vergunproducten Wabo	18
	3.2.2.2 Overige vergunproducten	23
3.3	Verantwoording	25
<hr/>		
4	Algemene taak: inspectie	26
4.1	Doelstelling	26
4.2	Kwaliteitsborging	26
	4.2.1 Algemeen	26

4.2.2	Producten	31
4.2.2.1	Het uitvoeren van (bouw)toezichtcontroles op verleende omgevingsvergunningen/-toestemmingen en (sloop- en gebruiks)meldingen.	31
4.2.2.2	Het uitvoeren van opleveringscontroles vóór ingebruikname panden in relatie tot brandveiligheid.	31
4.2.2.3	Het uitvoeren van opleverings- en voortgangscontroles op het gebied van milieu.	31
4.2.2.4	Adrescontroles op basis van meldingen vanwege mogelijke afwijkingen in het BAG-register (Basisadministratie Gebouwen).	32
4.2.2.5	Het uitvoeren van bodemcontroles.	32
4.3	Verantwoording	32
<hr/>		
5	Specialistische taak: Welstand	34
5.1	Doelstelling	34
5.2	Kwaliteitsborging	34
	5.2.1 Welstandsnota	34
	5.2.2 Samenstelling commissie	35
	5.2.3 Werkwijze	35
5.3	Verantwoording	39
<hr/>		
6	Specialistische taak: Advies constructieve veiligheid	41
6.1	Doelstelling	41
6.2	Kwaliteitsborging	41
	6.2.1 Kwaliteitshandboek	41
	6.2.2 Werkwijze	42
	6.2.3 Evenementen	44
6.3	Verantwoording	45
<hr/>		
7	Kernpunten: beleidsmatige keuzes	46
7.1	Algemeen	46
7.2	Thema's	46
	7.2.1 Cultureel erfgoed/welstand	46
	7.2.2 Brandveiligheid	46
	7.2.3 Constructieve veiligheid	47
	7.2.4 Bodemverontreiniging	47
	7.2.5 Asbest	47
	7.2.6 Toegankelijkheid	47
	7.2.7 Duurzaamheid (energie en materialen)	48
7.3	Kernpunten en toekomstige ontwikkeling	49
	7.3.1 Private kwaliteitsborging	49
	7.3.2 ontwikkelingen in duurzaamheid	50
	7.3.3 Ontwikkelingen met betrekking tot asbest	50

7.4	Samenvattend: verschuiving thema's	51
<hr/>		
8	Toekomstige (wettelijke) ontwikkelingen	52
8.1	Modelverordening kwaliteit VTH	52
8.2	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	53
8.3	Omgevingswet	54

o. Samenvatting

Voor U ligt het Bouwbeleidsplan 2016-2019. Dit plan beschrijft hoe de gemeentelijke dienstverlening van de vergun- en toezichttaken in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) op een transparante en uniforme wijze plaatsvindt. Daarnaast waarborgt dit plan dat deze Wabo taken voldoen aan de door het Rijk gestelde kwaliteitseisen. In het bedrijfsonderdeel Veiligheid en Leefbaarheid is het Team Vergunnen Wabo verantwoordelijk voor de uitvoering van deze taken.

Ontwikkelingen

Het vorige bouwbeleidsplan dateert van 2006. Inmiddels hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan in wet- en regelgeving en in de gemeentelijke organisatie. Daarnaast worden er nieuwe kwaliteitseisen gesteld aan vergunningverlening. Allemaal redenen om dit thema Bouw te actualiseren.

Doelstelling, kwaliteit en resultaten

In dit beleidsplan wordt beschreven wat de doelstelling is van elk van de taakgebieden van Team Wabo Vergunnen, hoe de kwaliteit wordt geborgd en op welke manier verantwoording over de resultaten wordt afgelegd.

Ook staan we stil bij de belangrijkste beleidsthema's en de mogelijke ontwikkelingen die kunnen leiden tot een aandachtsverschuiving daarin. Het gaat dan om de volgende beleidsthema's:

- cultureel erfgoed/welstand;
- brandveiligheid;
- constructieve veiligheid;
- bodemverontreiniging,
- asbest;
- duurzaamheid;
- toegankelijkheid.

Tenslotte kijken we vooruit naar toekomstige ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de praktijk van vergunningverlening, zoals het in werking treden van de Omgevingswet en de regelgeving rondom de private kwaliteitstoets.

Jaarlijkse uitvoeringsprogramma's en evaluatie

Dit beleidsplan is opgesteld voor de periode 2016-2019. Hiermee wordt een nieuwe impuls gegeven aan een actieve planning- en controlcyclus. Vanaf 2016 wordt op basis van dit plan jaarlijks een uitvoeringsprogramma opgesteld. Om de cyclus straks te sluiten, zal in de toekomst ook een inhoudelijk jaarverslag gaan volgen.

1 Achtergrond

1.1 Waarom deze nota?

In 2006 is voor de laatste keer een bouwbeleidsplan vastgesteld. Het hoofddoel daarvan was om het werkterrein van de (toenmalige) afdeling **Bouwtoezicht** toegankelijker en transparanter te maken. In dit bouwbeleidsplan stond beschreven welke prioriteiten werden gehanteerd en hoe daaraan invulling werd gegeven.

Destijds is de keuze gemaakt om de afdeling **Bouwtoezicht** verder te ontwikkelen door:

- het doorvoeren van een scheiding in functies tussen vergunnen/toezicht en handhaven;
- het hanteren van een kwaliteitsnormering;
- het benoemen van de speerpunten constructieve veiligheid, brandveiligheid en welstand/monumenten;
- het doorvoeren van een handhavingsimpuls;
- het invoeren van toetsprotocollen.

Inmiddels is het 2015 en sinds 2006 hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan die het noodzakelijk maken om een nieuw beleidsplan op te stellen. In het kort worden deze ontwikkelingen hieronder beschreven (in chronologische volgorde):

Samenvoeging diverse afdelingen tot sector VTH

In 2007 kwam na een reorganisatie de sector **Vergunnen, Toezicht, Handhaven (VTH)** tot stand. De gemeentelijke afdelingen **Milieu & Bedrijf, Bouwtoezicht en Openbare Ruimte** werden hierin samengevoegd. Alle toezichthouders, handhavers, juristen, specialisten en vergunningverleners op het gebied van de fysieke ruimte werden samengebracht in één sector, die later overging in het organisatieonderdeel **Veiligheid en Leefbaarheid**.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Op 1 oktober 2010 is de **Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)** in werking getreden. Het doel van de Wabo is **deregulering en lastenverlichting voor de burger en bedrijven bij het aanvragen van vergunningen**. Daarvoor is onder meer de omgevingsvergunning in het leven geroepen. De omgevingsvergunning is één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu, die leidt tot:

- betere dienstverlening aan bedrijven en burgers;
- minder administratieve lasten voor bedrijven en burgers;
- kortere procedures;
- voorschriften die op elkaar zijn afgestemd.

Essentieel hierbij is een integrale aanpak.

Bouwbesluit 2012

Vóór de inwerkingtreding van het **Bouwbesluit 2012** op 1 april 2012 waren de technische bouwvoorschriften versnipperd opgenomen in een veelheid aan regelingen: het **Bouwbesluit 2003**, de daarbij behorende ministeriële regeling, het **Gebruiksbesluit**, het **Besluit aanvullende regels veiligheid wegtunnels (Barvw)** en 418 gemeentelijke bouwverordeningen. Deze regelingen hadden elk hun eigen systematiek, begrippen en begripsomschrijvingen. Met het **Bouwbesluit 2012** werden al deze regels op elkaar afgestemd. De vereenvoudiging, integratie, afstemming en uniformering die daarmee werd bereikt, droeg bij aan een vermindering van de regeldruk en van administratieve en bestuurlijke lasten.

Regionale Uitvoeringsdienst RUD

Het moment van inwerkingtreding van de Wabo is tevens aangegrepen om gemeenten en provincies in zogenaamde regionale uitvoeringsdiensten samen te laten werken op het gebied van de uitvoering van de

basistaken¹. Door de bundeling van krachten is er op dat gebied sprake van minder versnippering, een grotere mate van deskundigheid en meer efficiënte inzet van middelen.

Op 1 juli 2013 is de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD ZL) van start gegaan met het leveren van kennis en expertise op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en milieuvadvis² (ten aanzien van de eerder genoemde basistaken). Aan de RUD ZL nemen achttien Zuidlimburgse gemeenten en de Provincie Limburg deel.

De RUD voert haar taken uit onder mandaat van het bevoegde bestuursorgaan. Dat betekent dat het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk blijft voor de besluitvorming.

Uitbreiding vergunningvrij bouwen

Op 1 november 2014 is de regeling vergunningvrij bouwen in werking getreden. In deze wijziging van het Besluit Omgevingsrecht werden de mogelijkheden om vergunningvrij te bouwen behoorlijk uitgebreid. Ook de zgn. kruimellijst (mogelijkheden om met een eenvoudige procedure af te wijken van het bestemmingsplan) werd met belangrijke nieuwe mogelijkheden aangevuld.

Interbestuurlijk toezicht

Het interbestuurlijk toezicht, het toezicht tussen gemeenten en provincies, is sinds de invoering van de Wet revitalisering generiek toezicht (Wet RGT) in 2012 vereenvoudigd. Uitgangspunt van de wet RGT is vertrouwen, het vertrouwen dat een bestuurslaag zijn taken goed uitoefent. En het vertrouwen dat de horizontale verantwoording – van gemeentebestuur aan gemeenteraad c.q. van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten – op orde is.

Dit betekent dat de planning, monitoring en evaluatie van activiteiten plaatsvindt, op schrift wordt gesteld en wordt gerapporteerd aan de gemeenteraad c.q. provinciale staten. Daardoor kan het toezicht sober en terughoudend worden uitgevoerd.

De provincie Limburg heeft de manier waarop zij die toezichthoudende rol concreet wil uitoefenen vastgelegd in de Verordening op systematische toezichtsinformatie Limburg.

In 2014 is de gemeentelijke werkwijze aan de hiervoor bedoelde (toen nog concept)verordening getoetst. Daaruit bleek dat ten aanzien van de Wabo-taken een programma en bijbehorend verantwoordingsdocument moet worden opgesteld.

Het college van burgemeester en wethouders heeft op 31 maart 2015 besloten om de gemeenteraad en de provincie in het kader van de Wet RGT te voorzien van systematische informatie over de Wabo. Daarnaast wordt ten behoeve van benchmarking ook de Wabo-toezichtinformatie op www.waarstaatjegemeente.nl ingevuld.

Landelijke kwaliteitscriteria / verbeterplan

Voor een goede uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zijn door VNG, IPO en het Rijk (Ministerie Infrastructuur en Milieu/I&M) landelijke kwaliteitseisen ontwikkeld. Provincies en gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor de kwaliteit van de VTH-taken. Met de in 2012 vastgelegde kwaliteitscriteria 2.1 zijn er afspraken gemaakt over de minimale kwaliteit van de uitvoering. Dit geldt zowel voor de taken die worden uitgevoerd door samenwerkingsorganisaties, (commerciële) opdrachtnemers als voor VTH-taken die gemeenten, provincies, waterschappen en rijksdiensten in eigen beheer uitvoeren. De kwaliteitscriteria 2.1 bevatten criteria voor kritische massa, inhoud en proces.

¹ De basistaken zijn de milieutaken van gemeenten met een bovenlokale dimensie die op regionaal niveau uitgevoerd moeten worden, taken die zeer complex zijn en provinciale milieutaken. De overige taken betreffen derhalve de niet-basistaken (denk daarbij aan het verlenen van omgevingsvergunningen voor de activiteiten bouw, monument etc.)

² www.rudzuidlimburg.nl

Het was de bedoeling om de landelijke kwaliteitscriteria per 1 januari 2015 wettelijk van kracht te laten zijn, met als doel dat vanaf 2015 alle uitvoeringsorganisaties het overeengekomen kwaliteitsniveau behalen en binnen hun organisatie geborgd hebben. Het is de landelijke wetgever uiteindelijk niet gelukt om de kwaliteitscriteria per 1 januari 2015 wettelijk verankerd te hebben.

Inmiddels is, naar aanleiding van onderzoek door de commissie Wolfsen, een gewijzigd voorstel van wet ingediend³. Als voornaamste redenen voor de aanpassingen wordt genoemd dat de staatssecretaris meer ruimte wil geven aan bottom up processen bij de gemeenten.

Ten aanzien van vergunningverlening en toezicht heeft dit voorstel de volgende consequenties:

- De procescriteria (lees: de beleidscyclus) voor vergunningverlening krijgen voor de niet-basistaken⁴ geen wettelijke verankering;
- Het bevoegd gezag is zelf verantwoordelijk voor het borgen van de kritieke massa (lees: kwaliteit van het personeel) van het vergunningproces bij de niet-basistaken. Daarvoor wordt een zorgplicht opgelegd;
- Het bevoegd gezag bepaalt zelf op welke wijze invulling wordt gegeven aan deze zorgplicht. Het wetsvoorstel deelt een bevoegdheid toe aan de gemeenteraad om daarover een verordening vast te stellen. De zorgplicht voor kwaliteitsborging kan echter ook in beleid worden uitgewerkt;
- Als achteraf blijkt dat de zorgplicht onvoldoende wordt ingevuld, kan de staatssecretaris alsnog een bindende algemene maatregel van bestuur opleggen

In aanloop naar de in eerste instantie in te voeren landelijke kwaliteitscriteria waren echter al de nodige acties in gang gezet. Zo is er een startmeting uitgevoerd bij alle betrokken overheden. Vanuit deze startmeting is vervolgens door de betrokken overheden een verbeterplan opgesteld. Ook door de gemeente Maastricht is in januari 2014 een verbeterplan geformuleerd. In dit plan zijn opties geformuleerd die redelijkerwijs waarborgen dat de uitvoering van de VTH-taken aan het (op dat moment nog verwachte) wettelijk vereiste kwaliteitsniveau voldoet.

In het verbeterplan wordt ten aanzien van vergunningverlening en toezicht geconcludeerd dat niet volledig wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria. De gemeente Maastricht scoort goed op de onderdelen personeel en middelen, doch ten aanzien van de beleidsvorming (probleemanalyse, prioriteitsstelling, doelstellingen), kwaliteitsborging en verantwoording over de uitvoering (prestaties) is nog verbetering mogelijk.

Gelet op de hierboven beschreven ontwikkelingen sinds 2006 en de in het verbeterplan geconstateerde aandachtspunten is dit beleidsstuk geschreven.

³ Nota van wijziging, 19 december 2014, nr. 33872-8

⁴ Zie noot 1

1.2 Beleidscyclus 'big 8'

Voor het bouwbeleid geldt de hiernaast afgebeelde beleidscyclus. Deze beleidscyclus wordt ook wel de dubbele regelkring genoemd. De verschillende stappen vormen samen het beleid (bovenste kring) en het uitvoeringsprogramma (onderste kring) en kennen als gemeenschappelijke deler programma & organisatie. In dit beleidsstuk komen de verschillende stappen uitvoeriger aan bod. Hieronder volgt een korte beschrijving van de cyclus op zich.

Prioriteiten en doelen

Het programma en de organisatie vormen het middelpunt van dit stroomschema. Voordat de stroming op gang kan komen, moet eerst helder zijn waar de prioriteiten liggen en wat de te bereiken doelstellingen zijn. In de hoofdstukken 3 t/m 6 zijn voor elk van de afzonderlijke taakvelden van team Vergunnen Wabo de doelstellingen geformuleerd en in hoofdstuk 7 komen de prioriteiten aan de orde.

Strategie

Om het gewenste resultaat te bereiken, wordt een aanpak bepaald, die neergelegd is in dit Bouwbeleidsplan (zie hoofdstuk 7).

Programma en organisatie

Uit de gekozen strategie volgt een programma, waarin de jaarlijkse aanpak wordt vermeld. Het programma wordt door burgemeester en wethouders vastgesteld, rekening houdend met de uitgangspunten van het beleid. Het college brengt het uitvoeringsprogramma vervolgens ter kennis aan de gemeenteraad.

Naast het programma staat de organisatie. Team Vergunnen Wabo bestaat uit mensen, die zich met het verlenen van en het toezicht op omgevingsvergunningen bezig houden. Programma en organisatie moeten op elkaar zijn afgestemd voor een optimaal resultaat.

Werkwijze

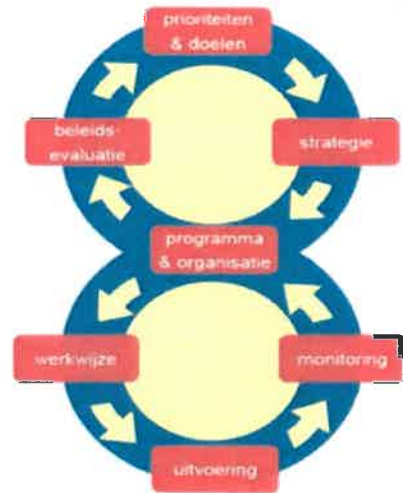
Het programma moet worden uitgevoerd. Daartoe moet de werkwijze helder en transparant zijn. In de hoofdstukken 3 t/m 6 is voor elk van de afzonderlijke taken van het team Vergunnen Wabo de werkwijze beschreven. Dit betreft de algemeen generieke taken Vergunnen en Inspectie, en de specialistische taken Welstand en Advies constructieve veiligheid.

Monitoring

Om te beoordelen of de gestelde doelen zijn gehaald en zichtbaar te maken wat hiervoor nodig was, wordt de uitvoering gemonitord. Zodoende wordt inzicht verkregen in het verloop van de vergunningacties, welke resultaten er zijn geboekt en in welke mate de doelen zijn bereikt. Als er op grond van de beschikbare feiten aanleiding is voor bijstelling van het beleid, wordt het uitvoeringsprogramma bijgesteld. Daarbij wordt in acht genomen wat de inzichten hebben opgeleverd. Wat waren de gevolgen van het beleid met betrekking tot financiële middelen en menskracht en wat waren de effecten van het beleid.

Momenteel wordt in Maastricht hard gewerkt aan een verbetering van de in beperkte mate aanwezige monitoring van de fysieke leefomgeving. Dit gebeurt binnen team Vergunnen Wabo voor eerdergenoemde vier taakvelden. Voor een goede borging van het beleid is dit inzicht noodzakelijk.

Met ingang van januari 2015 wordt er jaarlijks een rapportage naar de provincie Limburg, als toezichthouder, gestuurd⁵.

⁵ Wet revitalisering generiek toezicht 2015

Evaluatie

Aan het einde van de eerste cyclus wordt het hele proces geëvalueerd. Daarbij is de belangrijkste vraag: "zijn de gestelde doelen gehaald?". Op basis van de gestelde kwaliteitscriteria en op basis van de lokale invulling van de beleids marges die er zijn (maatwerk) , vindt evaluatie plaats.

Het is noodzakelijk te weten wat goed is gegaan, wat minder goed of fout is gegaan, wat beter zou kunnen en of het mogelijk is efficiënter te werken. Oorzaak – gevolg relaties zijn niet altijd hard te maken op basis van cijfers, maar de monitorresultaten bieden inzicht. Materiedeskundigheid, ervaringsdeskundigheid en specifieke lokale kennis van het werkveld gelden eveneens als relevante indicatoren bij de beoordeling van het beleid . Deze aspecten zijn procesmatig en waar mogelijk geobjectiveerd vastgelegd. Tussentijdse bijstelling van het beleid wordt beargumenteerd en met besluitvorming door het college vastgelegd. Een mogelijke uitkomst van de evaluatie is dat een deel van de prioriteiten en doelen bijstelling vergt. Dit kan gevolgen hebben voor de te kiezen strategie, hetgeen zijn weerslag zal hebben op het nieuwe programma en de organisatie. Het nieuwe programma wordt uitgevoerd en zo begint de volgende cyclus.

1.3 Beleidsvorming, kwaliteitsborging en verantwoording

In het op basis van de kwaliteitscriteria opgestelde verbeterplan van 2014 werd geconcludeerd dat ten aanzien van de onderdelen beleidsvorming, kwaliteitsborging en verantwoording verbetering mogelijk was bij de gemeente Maastricht. Hieronder wordt elk van deze onderdelen kort uitgelegd:

Beleidsvorming

In 2006 is de laatste keer een bouwbeleidsplan vastgesteld. De hierboven beschreven beleidscyclus is daarna niet opgevolgd. Met dit beleidsstuk wordt de beleidscyclus opnieuw opgestart.

De sinds 2006 doorgevoerde (beleids)wijzigingen zijn in dit beleidsplan opgenomen.

Dit bouwbeleidsplan heeft een duur van minimaal vier jaar , van 2016 tot en met 2019. Vanaf 2016 zal elk jaar een uitvoeringsprogramma worden vastgesteld waarin de voor dat jaar geprognosticeerde doelen staan beschreven. Aan het eind van elk jaar wordt verantwoording afgelegd over de gestelde doelen en wordt eventueel de strategie bijgesteld.

Kwaliteitsborging

Onder kwaliteitsborging wordt verstaan het geheel van maatregelen (systeem) om het beleid en de doelstellingen op het vlak van kwaliteit vast te stellen, en deze doelstellingen ook effectief te behalen. Dit behelst het voldoen aan de gestelde kwaliteitscriteria door ondermeer plannen, implementeren, bewaken en corrigeren.

De kwaliteitsborging van de gemeente Maastricht met betrekking tot Vergunnen Wabo is in het kader van het doorlopen Lean-traject conform de gestelde verbeterpunten vastgelegd⁶.

Verantwoording

Verantwoording is het principe dat individuen, organisaties en de gemeenschap verantwoordelijk zijn voor hun daden/handelingen en gevraagd worden deze aan anderen toe te lichten. In dit beleidsplan is voor elk van de taken van team Vergunnen Wabo vastgelegd op welke wijze data wordt verzameld (bv. via een workflowmanagementsysteem) en op welke wijze daarover verantwoording wordt afgelegd.

⁶ *Verbeterplan implementatie VTH-kwaliteitscriteria Gemeente Maastricht van 8 april 2014*

1.4 Opbouw van de nota

In deze paragraaf wordt kort de opbouw van deze nota per hoofdstuk beschreven.

In hoofdstuk 1 wordt de achtergrond en de aanleiding van deze nota geschetst. Daarnaast wordt de beleidscyclus besproken met de punten waar de gemeente Maastricht inzet op verbetering.

In hoofdstuk 2 wordt de missie/visie van de gemeente, organisatieonderdeel Veiligheid en Leefbaarheid en team Vergunnen Wabo beschreven en wordt de organisatie in grove lijnen neergezet.

In de hoofdstukken 3 tot en met 6 worden de vier hoofdtaken van team Vergunnen Wabo beschreven. Daarbij worden de aspecten beleidsvorming (doelstelling), kwaliteitsborging (werkwijze) en verantwoording voor de betreffende taak vermeld.

Vervolgens worden in hoofdstuk 7 de kernpunten en beleidsmatige keuzes geschetst.

Ten slotte wordt in hoofdstuk 8 aandacht besteed aan de op dit moment meest relevante toekomstige (wettelijke) ontwikkelingen.

2 Missie en organisatie

2.1 Missie/Visie gemeente Maastricht

De gemeente Maastricht werkt aan een veilig en leefbaar Maastricht waar mensen zich prettig voelen⁷.

Binnen de gemeente Maastricht levert organisatieonderdeel Veiligheid en Leefbaarheid (V&L) een wezenlijke bijdrage aan een veilige en leefbare (leef)omgeving. Daarvoor worden samen met de stad afspraken vastgelegd en wordt toegezien op de naleving van die afspraken⁸. V&L realiseert haar ambitie door binnen de wettelijke kaders en de beleidskaders:

- Veranderingen in de fysieke leefomgeving te reguleren (omgevingsrecht);
- Toe te zien op het juist en veilig gebruik van de openbare ruimte (bijvoorbeeld bij evenementen, parkeren, uitstallingen).
- Samen met politie, het openbaar ministerie en andere partners criminaliteit, misdaad en (drugs)overlast te bestrijden, onder andere door inzet van het veiligheidshuis.

Binnen Veiligheid en Leefbaarheid staat team Vergunnen Wabo voor het waarborgen van een veilige en gezonde (bebouwde) leefomgeving door middel van vergunningverlening en toetsing van bouw- en milieuregelgeving. Gezien het historisch karakter van de stad Maastricht worden daarbij hoge eisen gesteld aan welstandstechnische- en hoog monumentale waarden evenals normeringen brandveiligheid, constructieve veiligheid en duurzaamheid⁹.

2.2 Organisatie

De gemeente Maastricht besloot in 2011 tot scheiding van strategisch beleid en uitvoering. Dat betekende een organisatiewijziging en resulteerde in een andere taakverdeling¹⁰.

Veiligheid en Leefbaarheid heeft primair een uitvoerende opdracht. Alleen voor het veiligheidsdomein heeft V&L zowel de beleidsontwikkende als de uitvoerende rol. Concreet betekent die uitvoerende opdracht dat Veiligheid en Leefbaarheid verantwoordelijk is voor de uitvoering van vergunningverlening en handhaving van landelijke en lokale wet- en regelgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving (denk dan bijvoorbeeld aan Wabo, Drank- en Horecawet, APV, etc.).

De (strategisch beleidsmatige) kaders waarbinnen vergunningverlening en handhaving plaatsvindt wordt binnen de gemeente Maastricht ingevuld door organisatieonderdeel Beleid en Ontwikkeling, en dan met name door Ruimte (met daarbinnen de teams Beheer en Wonen, Mobiliteit en Milieu en Ontwerp). Dat brengt met zich mee dat team Vergunnen Wabo ook voor advisering omtrent dit beleid is aangewezen op Ruimte. Op zijn beurt stemt Ruimte – waar nodig – integraal af met overige beleidsvelden zoals Economie en Cultuur, Stadsbeheer en Vastgoed.

De wijze waarop de in de vorige alinea bedoelde advisering in de praktijk plaatsvindt (vorm, termijn, etc.) is vastgelegd in werkafspraken.

In de komende beleidsperiode gaan de vergun- en beleidsafdeling op grond van efficiency-overwegingen nadere afspraken maken over het eventueel vergroten van de handbreedte waarbinnen de vergunners zelfstandig (zonder advies) kunnen beslissen.

⁷ Stadsvisie 2030

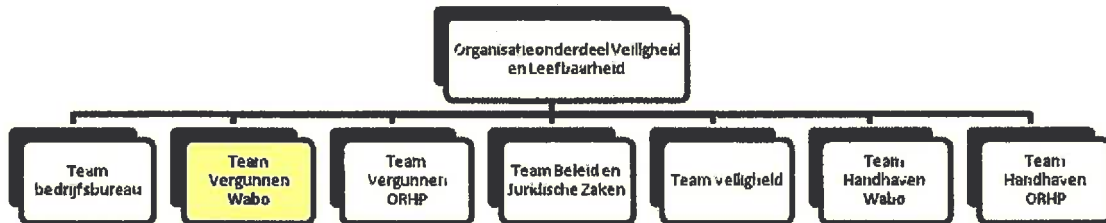
⁸ Veiligheid en Leefbaarheid, Verankeren en leveren, Bedrijfsplan 2015

⁹ Teamplan Vergunnen Wabo 2015

¹⁰ Rapport organisatieontwikkeling 2011-2015 "Hard en zacht naar een nieuwe balans: regiegemeente" (vastgesteld bij collegebesluit van 28 juni 2011).

2.2.1 Organogram

Het organogram voor Veiligheid en Leefbaarheid ziet er als volgt uit:

De taken van team Vergunnen Wabo zijn globaal ingedeeld in algemene, generieke taken en in specialistische taken. Dit ziet er schematisch als volgt uit:

De hierboven genoemde taken worden in de hoofdstukken 3 tot en met 6 verder uitgewerkt.

2.3 Relatie teams Vergunnen Wabo en Handhaven Wabo

De teams Vergunnen Wabo en Handhaven Wabo zijn organisatorisch gescheiden. Die scheiding is een wettelijk vereiste op grond van het Besluit Omgevingsrecht. De bestuurlijke portefeuilles vergunnen en handhaven zijn daarom ook bestuurlijk gescheiden.

Beide teams stemmen uiteraard veelvuldig met elkaar af. Hieronder zijn enkele voorbeelden van dergelijke afstemming opgenomen.

Van vergunnen naar handhaven:

- Team Vergunnen Wabo geeft aan wanneer bouwers in gebreke blijven met het aanvragen van een omgevingsvergunning voor bouwwerkzaamheden die reeds zijn gestart; team Handhaven Wabo treedt dan op door het eventueel opleggen van dwangmaatregelen;
- Team Vergunnen Wabo verzoekt team Handhaven Wabo, na een eerste aanzegging, om handhavende maatregelen als een bouwer niet bouwt conform de verleende vergunning, althans voor zover zodanig wordt afgeweken dat sprake is van technische onvolkomenheden (constructief- of brandgevaarlijke situaties of afwijkingen ten opzichte van het welstandsadvies);

Van handhaven naar vergunnen:

- Team Handhaven Wabo eist van bouwers die met de bouw of een gewijzigd gebruik gestart zijn zonder omgevingsvergunning, dat alsnog een omgevingsvergunning wordt aangevraagd. (om te zien of

legalisatie mogelijk is). Team Handhaven Wabo verwijst de bouwers naar het online omgevingsloket (OLO) en voor een eventueel vooroverleg naar team Vergunnen Wabo.

2.4 Bezwaar en beroep

Tegen veel besluiten die door team Vergunnen Wabo worden genomen is het mogelijk om bezwaar en/of beroep in te stellen. Bezwaar- en beroepsprocedures worden binnen organisatieonderdeel Veiligheid en Leefbaarheid afgehandeld door team Beleid & Juridische Zaken.

3 Algemene taak: vergunnen

3.1 Doelstelling

Door de vergunners binnen team Vergunnen Wabo wordt door middel van vergunningverlening en toetsing van de bouw- en milieuregelgeving een duurzame ruimtelijke kwaliteit van de (bebouwde) leefomgeving gewaarborgd en een bijdrage geleverd aan de woonkwaliteit in Maastricht. Gezien het historisch karakter van de stad Maastricht worden hierbij hoge eisen gesteld aan welstandstechnische- en hoog monumentale waarden en concrete normen ten aanzien van o.a. duurzaamheid en fysieke- /brandveiligheid. In afstemming met de (milieu)vergunners die werkzaam zijn bij de RUD ZL wordt tevens ingezet op het voorkomen dan wel in voldoende mate beperken van nadelige gevolgen voor het milieu.

Het vergunproces dient aan te sluiten aan de behoefte van de burger. Snelheid, duidelijkheid, voorspelbaarheid, efficiency en klantvriendelijkheid zijn daarbij belangrijke thema's.

3.2 Kwaliteitsborging

3.2.1 Algemeen

Na het lean-optimalisatieproces uit 2014 is per 1 februari 2015 'SQUIT XO' in gebruik genomen. In dit workflowsysteem zijn per vergunproduct de te doorlopen processtappen vastgelegd. Ook zijn daarin (door de vergunner in te vullen) standaarddocumenten opgenomen die een gelijkblijvende kwaliteit van de productie waarborgen. Maandelijks wordt het vergunproces in SQUIT XO nog verder verfijnd en verbeterd.

Daarnaast zijn voor de afzonderlijke vergunproducten werkafspraken vastgelegd en wordt er gewerkt aan de hand van protocollen en checklijsten. In een later stadium worden deze protocollen geïmplementeerd in SQUIT XO.

Verderop in dit hoofdstuk worden deze werkafspraken en protocollen kort beschreven.

Allereerst wordt echter het aannemelijkheids criterium beschreven, de rol van de coördinerend dossierhouder en de algemene werkwijze.

1. Aannemelijkheids criterium bij de activiteit bouwen

De overheid kan niet alles controleren. Als de overheid dat wel zou doen of zou willen, dan zou dat alleen al uit het oogpunt van de kosten die een dergelijke opstelling met zich mee zouden brengen, onaanvaardbaar zijn. Uitgaande van het leveren van een kostendekkend product zou de te leveren vergunning en het daarbij benodigde toezicht zo duur worden, dat dit maatschappelijk onaanvaardbaar is.

De instelling dat de overheid als een soort politie alles controleert, is inmiddels geruime tijd verlaten. Het primaat ligt bij de bouwende partij; de eigen verantwoordelijkheid van de marktpartijen is het uitgangspunt. De marktpartijen zijn namelijk bekend met de inhoud van de verkregen vergunning(en) en de daaraan gerelateerde wet- en regelgeving en hebben de primaire verantwoordelijkheid om zich aan die wet- en regelgeving te houden. (Je mag toch ook niet door rood rijden als er geen agent in de buurt is?). Om die reden kan de overheid invulling geven aan de zorgplicht door zich te beperken tot het toetsen van die onderdelen van het vergunningenproces en het beperken van het houden van toezicht tot die onderdelen van de vergunning en de uitvoering daarvan, die de overheid zelf op dat moment belangrijk vindt. Op die basis wordt het hele vergunningenproces doorlopen en de uitvoering van het bouwproces door team vergunnen Wabo begeleid

Er bestaat een spanningsveld tussen de beschikbare capaciteit en middelen aan de ene kant en het noodzakelijke adequate toetsniveau aan de andere kant. Dit spanningsveld noodzaakt tot het maken van keuzes. De gemeente beperkt haar rol door het stellen van prioriteiten, welke zijn vertaald in toetsings- en toezichtprotocollen.

Deze keuzes zijn mede ingegeven door het standpunt van de wetgever die in de Woningwet expliciet de verantwoordelijkheid voor naleving van de regelgeving neerlegt bij burgers en bedrijven. De verantwoordelijkheid voor het indienen van een correcte aanvraag ligt bij de initiatiefnemer van een bouwplan. Aan de hand van de door de aanvrager ingediende bescheiden dient de gemeente te toetsen of het aannemelijk is dat de aanvraag aan de wettelijke vereisten voldoet. Door hantering van dit aannemelijkheids criterium kan de intensiteit van de toets en de mate van diepgang van de beoordeling variëren en wordt ook het risico expliciet bij de aanvrager gelegd.

2. Vergunner als coördinerend dossierhouder

Bij de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) zijn 25 toestemmingsstelsels geïntegreerd in één integrale omgevingsvergunning. Door deze integrale benadering is het van groot belang dat de interne afstemming bij de overheid gestructureerd verloopt. Om dat te waarborgen is de rol/taak van coördinerend dossierhouder ingevoerd.

Deze coördinerend dossierhouder is verantwoordelijk voor o.a.

- uitvoeren van de toets op volledigheid en juistheid van de aanvraag;
- organiseren/begeleiden van overleg met de aanvrager (vooroverleg);
- bewaken van het proces, de integraliteit en voortgang van de aanvraag (tijdige afhandeling);
- inschakelen van vakdisciplines en wanneer nodig externe partijen (coördineren inhoudelijke volledigheid);
- uitzetten van adviesaanvragen aan de wettelijke adviseurs;
- besluit (laten) samenstellen en coördineren.

Deze rol/taak is wezenlijk anders dan de rol/ taak van vergunningverlener. De vergunningverlener houdt zich vooral (sectoraal) bezig met het beoordelen en toetsen van (deel)aanvragen om omgevingsvergunning en het bepalen van de aan de omgevingsvergunning te verbinden voorwaarden.

In team Vergunnen Wabo vervullen vergunners zowel de rol/taak van coördinerend dossierhouder als de rol/taak van vergunningverlener op hun specifieke veld van expertise.

In de gemeentelijke mandaatregeling is vastgelegd dat de vergunners vergunbesluiten mogen nemen namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht.

3. Algemene werkwijze

Zoals eerder onder 3.2.1 vermeld, werkt team Vergunnen Wabo met een workflowsysteem waarin per vergunproduct de te doorlopen processtappen zijn vastgelegd en waarin standaarddocumenten zijn opgenomen. Alle aanvragen om vergunning worden in dit workflowsysteem opgenomen en conform de ingebouwde 'workflow' behandeld.

In dit systeem is ook het zogenaamde AOO (afstemmingsoverleg ontvankelijkheid) opgenomen. Dit AOO is opgericht om vast te stellen of de noodzakelijke stukken aanwezig zijn om een vergunningaanvraag te kunnen toetsen. In het AOO zijn diverse disciplines vertegenwoordigd (op het gebied van monumentenzorg, archeologie, milieu, bestemmingsplannen etc.). De vergunningaanvragen die in het AOO worden besproken zijn de meer complexe vergunningaanvragen. Overige vergunningaanvragen worden door de vergunner in het reguliere werkproces getoetst op ontvankelijkheid.

Overigens wordt getracht om zoveel mogelijk aanvragen digitaal te laten indienen. Daarvoor wordt het Omgevingsloket Online (landelijke tool om omgevingsvergunningen digitaal aan te vragen) gebruikt, maar dit

wordt tevens gestimuleerd door middel van het geven van financieel voordeel aan aanvragers die hun aanvraag digitaal indienen.

Op regelmatige basis vindt intervisie plaats tussen de vergunners zodat ze van elkaars werk kunnen leren (vier ogen principe). Daar waar nodig vindt ook gericht casusoverleg plaats.

3.2.2 Producten

3.2.2.1 Vergunproducten Wabo

Zoals eerder is vermeld zijn bij de invoering van de Wabo 25 toestemmingsstelsels geïntegreerd in één integrale omgevingsvergunning. Niet al deze 25 toestemmingen hebben betrekking op activiteiten die binnen de gemeente Maastricht worden uitgevoerd. Team Vergunnen Wabo verzorgt de vergunningverlening voor de 11 voor de gemeente Maastricht relevante activiteiten uit de Wabo. Hieronder staan deze kort beschreven.

Wanneer meerdere activiteiten gelijktijdig worden uitgevoerd (en niet van elkaar te scheiden zijn) dienen deze in één vergunningaanvraag te worden gebundeld. Het komt dus regelmatig voor dat een vergunningaanvraag bestaat uit een samenstel van de hieronder beschreven activiteiten. Het kan ook voorkomen dat een aanvraag een samenhang vertoont met aspecten die niet zijn geregeld in de Wabo, bijvoorbeeld natuurbeschermingsaspecten die zijn geregeld in de Natuurbeschermingswet en de Flora- en Faunawet. In die gevallen wordt de aanvraag vooraf kort gesloten met de voor die activiteiten verantwoordelijke instanties (provincie Limburg en/of het Ministerie van LNV).

1. (Ver)bouwen van een bouwwerk.

Onder bouwen wordt verstaan het oprichten of veranderen van een bouwwerk of een standplaats. Voor het (ver)bouwen van een bouwwerk of standplaats is in veel gevallen een omgevingsvergunning (voorheen bouwvergunning) nodig. Er is echter ook een categorie bouwwerken die vergunningvrij mag worden gebouwd.

Een aanvraag om omgevingsvergunning voor de activiteit (ver)bouwen wordt (limitatief-imperatief) getoetst aan:

- het bestemmingsplan;
- de bouwverordening;
- redelijke eisen van welstand;
- de bouwtechnische regels uit het Bouwbesluit, en
- regels omtrent tunnelveiligheid (indien van toepassing).

1a. Toetsing aan bestemmingsplan

In een bestemmingsplan worden de ruimtelijke regels vastgelegd die gelden voor het gebruik van de gronden binnen een vastgesteld gebied. Zo staat in een bestemmingsplan bijvoorbeeld beschreven welke functies binnen een bepaald gebied zijn toegestaan, of een gebied archeologische waarde heeft, maar ook kunnen daarin regels zijn vastgelegd over de toegestane hoogte van gebouwen etc. In de gemeente Maastricht zijn in bestemmingsplannen ook de gemeentelijke monumenten aangegeven met de daarvoor geldende regels.

De toets aan het bestemmingsplan wordt primair uitgevoerd door de vergunner. Wanneer er sprake is van strijd met het bestemmingsplan, dient dit gezien te worden als een verzoek om afwijking van het bestemmingsplan (zie onder 3.2.3). In dat geval wordt in principe advies gevraagd aan het organisatie-onderdeel Ruimte. Ook wanneer er onduidelijkheid is over de interpretatie van de regels uit het bestemmingsplan wordt advies gevraagd aan Ruimte.

Bij het advies dat door Ruimte wordt gegeven wordt - naast een toets aan de bepalingen uit het bestemmingsplan - eveneens getoetst aan lokaal geformuleerd beleid. Momenteel wordt vanwege de nieuwe opgaven van de lokale woonprogrammering Maastricht bijvoorbeeld veel aandacht besteed aan het onderdeel woningsplitsing uit het gemeentelijk woonbeleid.

1b. Toetsing aan bouwverordening

In de gemeentelijke bouwverordening (bouwverordening Maastricht 1999) staan stedenbouwkundige bepalingen (als vangnet voor die gevallen waarin er voor een gebied geen bestemmingsplan van kracht is) en bepalingen over het tegengaan van bouwen op verontreinigde grond (zie daarvoor onder 3.2.2.2, onder 2).

De toets aan de bouwverordening wordt primair uitgevoerd door de vergunner. Wanneer er onduidelijkheid bestaat over de toepassing van een van de stedenbouwkundige bepalingen (bijvoorbeeld de geldende parkeereisen) wordt in principe advies gevraagd aan Ruimte. Bij sprake van bodemverontreiniging wordt geadviseerd door de specialist bodem.

1c. Toetsing aan redelijke eisen van welstand

In Maastricht zijn de welstandsregels (regels over het uiterlijk en de inpassing van bouwwerken in de omgeving) vastgelegd in de Welstandsnota Maastricht 2004.

De vergunner toetst de aanvraag om vergunning in bepaalde gevallen zelf aan deze welstandsregels. Overige gevallen worden ter advisering voorgelegd aan de Welstands- en Monumentencommissie (de commissie). In de gevallen waarin advisering nodig is, maar het een geval betreft waarbij het oordeel van de commissie bij voorbaat bekend mag worden verondersteld, vindt de advisering plaats door een gemandateerd lid van de commissie (zie voor meer over dit onderwerp hoofdstuk 5).

1d. Toetsing aan Bouwbesluit

Het Bouwbesluit 2012 is een verzameling bouwtechnische voorschriften waaraan alle bouwwerken in Nederland, zoals woningen, kantoren, winkels, ziekenhuizen etc. minimaal moeten voldoen.

Het Bouwbesluit bevat voorschriften met betrekking tot het bouwen en slopen van bouwwerken uit het oogpunt van veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieu. Ook de regels omtrent constructieve veiligheid staan genoemd in het Bouwbesluit (zie ook hoofdstuk 6)

Gelet op het in hoofdstuk 3.2.1 beschreven aannemelijkheids criterium, is het niet mogelijk om een vergunningaanvraag integraal te toetsen op alle aspecten uit het Bouwbesluit. Om te voorkomen dat het toetsen van vergunningaanvragen niet op uniforme wijze geschiedt, vindt deze toetsing plaats op basis van een risicomatrix.

De grondlegger daarvoor is de zogenaamde Landelijke Toetsmatrix Bouwbesluit 2012 (als bijlage bijgevoegd). In deze matrix staan voor verschillende gebruiks- en subgebruiksfuncties uit het Bouwbesluit toetsniveaus genoemd: een 1, 2, 3 of 4. Het volledig achterwege laten van een toetsing is overigens niet toegestaan.

De verschillende toetsniveaus zijn vooral gedefinieerd met betrekking tot voorschriften waaraan een berekening ten grondslag ligt. In het geval van eenvoudige voorschriften is een onderscheid tussen 2, 3 en 4 nauwelijks te maken.

1	Uitgangspuntentoets (bevatten de stukken voldoende informatie over de uitgangspunten?) Gecontroleerd wordt of de globale uitgangspunten op de stukken die zijn aangeleverd om het desbetreffende aspect te kunnen toetsen, in voldoende mate en in samenhang zijn weergegeven.
---	--

Niveau 1 geeft in beginsel minimale invulling aan de taak van de toetsende instantie. Niveau 1 kan worden toegepast op voorschriften waarvan de kans dat niet wordt voldaan zeer gering is en de gevolgen indien niet wordt voldaan eveneens zeer gering zijn. Met andere woorden: als het risico (= kans x effect) gering wordt geacht.

2	Visueel toetsen (kloppen de uitgangspunten en lijken de uitkomsten aannemelijk). Gecontroleerd wordt of de uitgangspunten op de stukken die zijn aangeleverd om het betreffende aspect te kunnen toetsen in de juiste vorm zijn, waarbij van ieder te toetsen aspect wordt nagegaan of de uitgangspunten juist zijn en of de uitkomsten aannemelijk zijn.
---	--

Niveau 2 is inhoudelijk het basisniveau binnen de matrix. Het is mogelijk om op basis van een aannemelijke uitkomst een vergunning te verlenen, nadere gegevens op te vragen of een aanvullende buitencontrole voor te schrijven. Een vergunning weigeren op basis van een niet aannemelijke uitkomst zal vrijwel altijd in strijd zijn met het zorgvuldigheidsbeginsel. Indien een uitkomst niet aannemelijk is, zal de berekening altijd gecontroleerd/nagerekend moeten worden of kan middels een verzoek om aanvullingen meer duidelijkheid worden verschaft.

3 **Representatief toetsen (controle van de maatgevende onderdelen).** Gecontroleerd wordt of de uitgangspunten op de aangeleverde stukken om het betreffende aspect te kunnen toetsen in de juiste vorm zijn. Van ieder te toetsen aspect wordt nagegaan of de uitgangspunten juist zijn en of de uitkomsten aannemelijk zijn. De maatgevende berekeningen worden gecontroleerd dan wel nagerekend.

Niveau 3 is het niveau van toetsen voor voorschriften met betrekking tot veiligheid en gezondheid, met name van kwetsbare groepen. Niveau 3 is eveneens geadviseerd voor voorschriften die gesteld zijn in het algemeen belang. Het bepalen van wat de belangrijkste berekeningen zijn blijft een taak van de toetsers.

4 **Volledig toetsen (alles in samenhang controleren).** Gecontroleerd wordt of de uitgangspunten op de stukken, aangeleverd om het betreffende aspect te kunnen toetsen, in de juiste vorm zijn. Van ieder te toetsen aspect wordt nagegaan of de uitgangspunten juist zijn en worden de uitkomsten gecontroleerd/nagerekend.

In de praktijk zal toetsen op niveau 4 voorkomen wanneer de kwaliteit van de aanvraag dan wel de veronderstelde weigeringsgrond aanleiding geeft tot het zwaarder toetsen dan volgt uit de matrix.

In 2006 is met deze landelijke toetsmatrix in het achterhoofd gekeken naar wat in Maastricht belangrijk was, wetende dat niet alles kan worden getoetst (gelet op de beschikbare capaciteit en middelen). Hierbij is het van belang om te weten dat de landelijke matrix een afspiegeling is van alle gemeenten in Nederland, en dat in een (stedelijke) gemeente als Maastricht andere zaken (kunnen) spelen dan in de omliggende gemeenten. Ook de ervaring en kwaliteit van de vergunners speelt mee bij het bepalen van de risico's. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een Maastrichtse variant (laatstelijk herijkt in 2012 naar aanleiding van de vaststelling van het Bouwbesluit 2012) op de landelijke toetsmatrix. In deze toetsmatrix zijn op punten lagere toetsniveaus en op andere punten hogere toetsniveaus vastgelegd. Zo wordt in Maastricht, vanwege de historische binnenstad en de grote hoeveelheid studentenkamers, het aspect brandveiligheid op het hoogste niveau getoetst. Constructieve onderdelen van ondergeschikte aard worden daarentegen op een lager niveau getoetst dan landelijk.

Vanuit de toetsmatrix zijn toetsprotocollen (checklists) gegenereerd die op dossierniveau worden toegepast. In die toetsprotocollen zijn de in de toetsmatrix vastgestelde toetsniveaus weergegeven voor de hoofdthema's uit het Bouwbesluit.

1e. Toetsing aan tunnelveiligheidseisen

De regels omtrent tunnelveiligheid zijn vastgelegd in het Bouwbesluit en de Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels (Warvw). Dit aspect is alleen van toepassing bij tunnels met een gesloten gedeelte langer dan 250 meter.

De toetsing aan het Bouwbesluit en de Warvw vindt plaats door de vergunner. Daarnaast is het een wettelijke verplichting dat geadviseerd wordt door de landelijke tunnelveiligheidsbeambte.

2. Uitvoeren van een werk of werkzaamheden.

Het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, heeft betrekking op het uitvoeren van werkzaamheden in gebieden met landschappelijke of cultuurhistorische waarden. Die werkzaamheden kunnen bijvoorbeeld bestaan uit het dempen of graven van sloten, het aanleggen van wegen, het planten van bomen of het verstoren van de bodem in verband met bouwactiviteiten.

Voor het uitvoeren van een werk of werkzaamheden is, wanneer het bestemmingsplan dat voorschrijft (bv. vanwege de archeologische waarden in een gebied), een omgevingsvergunning (voorheen: aanlegvergunning) nodig.

De toets aan het bestemmingsplan wordt primair uitgevoerd door de vergunner. Wanneer sprake is van strijd met de regels uit het bestemmingsplan ten aanzien van het uitvoeren van een werk wordt in principe geadviseerd door Ruimte.

3. Activiteit in strijd met planologisch kader.

Een aanvraag voor een bouwplan kan in strijd zijn met de regels uit een bestemmingsplan. Wanneer dat het geval is kan de gemeente besluiten het bestemmingsplan - wanneer daar een goede reden voor is - te wijzigen. Bijvoorbeeld omdat het plan een goede ontwikkeling is in het betreffende gebied. Voor het afwijken van een bestemmingsplan is in veel gevallen een omgevingsvergunning nodig. Er is echter ook een categorie van gevallen waarin zonder vergunning mag worden afgeweken van het bestemmingsplan.

In die gevallen wanneer er sprake is van strijd met het bestemmingsplan wordt in principe advies gevraagd aan en vervolgens integraal geadviseerd door Ruimte.

4. Het in gebruik nemen of gebruiken van een bouwwerk met het oog op brandveiligheid.

Wanneer een gebouw gebruikt wordt om veel mensen samen te laten komen, moet dit uiteraard brandveilig zijn. Er gelden landelijke eisen voor het brandveilig gebruiken van bouwwerken. In sommige gevallen, wanneer vanwege de functie van een bouwwerk en de mensen die daarin verblijven extra eisen nodig zijn op het gebied van brandveiligheid (bijvoorbeeld bij kinderdagverblijven of verzorgingstehuizen), is ook een omgevingsvergunning (voorheen gebruiksvergunning) nodig.

Niet in alle gevallen hoeft een vergunning aangevraagd te worden. Soms is een melding voldoende.

Brandveiligheid is een thema uit het Bouwbesluit. Daarop is hetgeen vermeld is ten aanzien van hantering van de toetsmatrix van overeenkomstige toepassing (zie ook onder 3.2.2.1 onder 1d).

De vergunner toetst een aanvraag om omgevingsvergunning in eerste instantie zelf aan de regels rondom brandveiligheid. In sommige gevallen (wanneer er bijvoorbeeld sprake is van een gelijkwaardigheid of als het gaat om bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid) wordt advies gevraagd aan de regionale brandweer en de gelijkwaardigheidscommissie brandveiligheid.

Bij een 'melding brandveiligheid' wordt ook nog getoetst aan het bestemmingsplan. Wanneer er sprake is van strijd met het bestemmingsplan wordt richting de indiener van de melding aangegeven dat deze in strijd handelt met het bestemmingsplan en het pand dus niet gebruikt mag worden. Een afschrift van deze brief gaat tevens naar team Handhaven Wabo.

5. Het oprichten of wijzigen van een inrichting

Het oprichten of wijzigen van een inrichting zoals bedoeld in de Wet milieubeheer (dit kan alles zijn van een winkel tot een chemische fabriek) is in beginsel vergunningplichtig. Wanneer het echter een inrichting betreft die relatief weinig risico's voor de bescherming van het milieu met zich meebrengt kan worden volstaan met het doen van een melding. Er is tenslotte nog een categorie van inrichtingen die nauwelijks risico's voor de bescherming van het milieu met zich meebrengt. Hiervoor hoeft zelfs geen melding te worden gedaan.

De toetsing van vergunningaanvragen voor omgevingsvergunningen voor het oprichten of wijzigen van een inrichting (voorheen milieuvergunning) en het beoordelen van meldingen in het kader van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (BARIM) is overgedragen aan de RUD ZL. In het geval van een combinatie met andere Wabo-activiteiten vindt daarover afstemming plaats. In deze gevallen treedt team Vergunnen Wabo op als coördinerende dossierhouder.

6. Het wijzigen van een monument

Wanneer een rijks- of een gemeentelijk monument (in het kader van het Maastrichts planologisch erfgoed zijn ongeveer 2.500 gemeentelijke monumenten aangewezen) gerestaureerd, verbouwd, hersteld, aangepast of gesloopt wordt, is daarvoor in veel gevallen een omgevingsvergunning (voorheen monumentenvergunning) nodig.

Voor inpassende wijzigingen aan niet-monumentale onderdelen is geen vergunning nodig. Ook voor klein onderhoud aan monumentale onderdelen (denk aan het vervangen van een kapotte ruit of het schilderen van de kozijnen in dezelfde kleur) hoeft geen vergunning te worden aangevraagd.

De vergunner toetst de aanvraag om omgevingsvergunning en vraagt advies aan de Welstands- en Monumentencommissie en aan Ruimte (cultureel erfgoed). In bepaalde gevallen is het wettelijk¹¹ voorgeschreven om bij een aanvraag advies aan te vragen bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE). Dit betreft de gevallen waarin ingrijpende wijzigingen, reconstructie, herbesteding en sloop plaatsvindt aan rijksmonumenten.

7. Het slopen van een bouwwerk

Voor het slopen van een bouwwerk is in sommige gevallen een omgevingsvergunning (voorheen sloopvergunning) nodig. Het is ook mogelijk dat slopen vergunningvrij is. In de meeste gevallen dient echter een sloopmelding te worden ingediend.

Een sloopmelding is verplicht wanneer de hoeveelheid afval meer is dan 10 m³ en/of asbest wordt verwijderd. Bij een ingediende sloopmelding wordt door middel van een protocol (checklist) door de vergunner getoetst op de gehanteerde slooptechniek en de algemene veiligheid op de slooplocatie.

Slopen is vergunningplichtig wanneer er wordt gesloopt bij of in een monument, bij of in het beschermd stadsgezicht of wanneer in het bestemmingsplan is bepaald dat niet zonder vergunning gesloopt mag worden. De sloopvergunning heeft dus betrekking op de ruimtelijke kwaliteit en/of op het belang van het culturele erfgoed. In die gevallen zal door de vergunner dan ook in principe advies worden gevraagd aan Ruimte, en/of de Welstands- en Monumentencommissie of de RCE.

8. Aanleggen of veranderen van een uitweg

Voor het aanleggen of veranderen van een in- of uitrit bij een bedrijf of woning is een omgevingsvergunning (voorheen uitwegvergunning) nodig.

Omtrent een aanvraag om omgevingsvergunning voor het aanleggen van een in- of uitrit wordt in principe geadviseerd door Ruimte.

9. Hebben van een alarminstallatie

Het installeren van een alarminstallatie is onder bepaalde omstandigheden (wanneer de installatie opvallende licht- of geluidssignalen produceert) omgevingsvergunningplichtig. Het alarmsysteem moet dan voldoen aan de voorwaarden die in deze vergunning staan vermeld.

Voor zover de alarminstallatie wordt geplaatst conform de Wet op de Particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus, is echter geen omgevingsvergunning nodig.

Door de zeer beperkte reikwijdte van deze wettelijke bepaling komt het in de praktijk niet of nauwelijks voor dat voor het hebben van een alarminstallatie een vergunning wordt aangevraagd.

10. Vellen Houtopstand

Voor het omhakken, rooien of stevig snoeien van bepaalde soorten en/of formaten bomen is een omgevingsvergunning (voorheen kapvergunning) nodig. Aan een kapvergunning wordt vaak een herplantplicht verbonden.

¹¹ De gevallen genoemd in de Regeling ministeriële adviesplicht bij aanvragen om een monumentenvergunning.

Omtrent een aanvraag om omgevingsvergunning voor het kappen van bomen wordt in principe geadviseerd door Ruimte.

11. Voeren Handelsreclame

Voor het voeren van handelsreclame (het openbaar aanprijzen van goederen of diensten vanuit een commercieel oogpunt) is in bepaalde gevallen een omgevingsvergunning (voorheen reclamevergunning) nodig. In de Algemene Plaatselijke Verordening staan de omstandigheden genoemd waarin voor het voeren van handelsreclame geen vergunning nodig is.

Een aanvraag om omgevingsvergunning voor het voeren van handelsreclame wordt ter advisering voorgelegd aan de Welstands- en Monumentencommissie.

3.2.2.2 Overige vergunproducten

Naast de hierboven genoemde vergunproducten wordt door team Vergunnen Wabo ook een bijdrage geleverd aan andere producten. Hieronder staan deze producten kort beschreven.

1. BAG

De Wet basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) verplicht alle Nederlandse gemeentebesturen een aantal basisgegevens over adressen en gebouwen centraal te registreren en bij te houden.

Hierdoor worden de binnen verschillende overheidsprocessen gebruikte objecten onderling consistent en kunnen gegevens uit verschillende processen zo nodig aan elkaar gekoppeld worden.

Zo hoeven bv. adresgegevens maar één keer verstrekt te worden; daarna komen ze bij elk contact met de overheid automatisch tevoorschijn

In de basisregistratie gebouwen worden alle met "gebouwen" samenhangende objecten geregistreerd. Dit betekent dat in de registratie bepaalde objecten concreet worden afgebakend en van een unieke aanduiding voorzien. Het zijn deze objecten waaraan vervolgens de te registreren gegevens worden "opgehangen". In de basisregistratie gebouwen worden daarbij vier objecten onderscheiden:

- Panden
- Verblijfsobjecten
- Standplaatsen
- Ligplaatsen

Vanuit het vergunproces (bijvoorbeeld bij het verlenen van een vergunning voor het splitsen van woningen) worden gegevens bijgewerkt en doorgegeven aan de gemeentelijke BAG-beheerder. In de werkprocessen van team Vergunnen Wabo zijn stappen ingebouwd om deze gegevens te documenteren.

2. Bodem

Bij een aanvraag om omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen is het onder omstandigheden (meer dan 25 m³ grondverzet en/of bestemmingsplanwijziging) noodzakelijk om de bodemkwaliteit (inclusief asbest) vast te stellen. Als hulpmiddel daarbij wordt gebruik gemaakt van de (op basis van uitgevoerde bodemonderzoeken samengestelde) bodemkwaliteitskaart van de gemeente Maastricht. De bodemkwaliteitskaart geeft, in combinatie met de Nota bodembeheer, aan welke

deelgebieden verdacht of onverdacht zijn. Overigens is het thema asbest niet op deze bodemkwaliteitskaart opgenomen.

Wanneer gebouwd wordt op een op de bodemkwaliteitskaart aangegeven verdachte locatie is altijd een bodemonderzoek en een asbestonderzoek¹² verplicht. Op onverdachte locaties hoeft geen uitvoerig bodemonderzoek plaats te vinden maar kan worden volstaan met een historisch onderzoek. Wordt daarbij geen puntbron (verontreiniging) aangetroffen dan hoeft geen verder onderzoek plaats te vinden. Wel is ook op deze locaties een asbestonderzoek verplicht.

Wanneer er op een locatie sprake is van een ernstige bodemverontreiniging (meer dan 25 m3 grond boven de interventiewaarde) dient een procedure op basis van de Wet bodembescherming (Wbb) te worden doorlopen (saneringsplan of BUS-melding (Besluit Uniforme Saneringen) .

Ook bij civiele projecten (ten behoeve van riolering, bekabeling, lantaarnpalen of paaltjes) waarbij meer dan 25 m3 grondverzet plaatsvindt dient eveneens voorafgaand de bodemkwaliteit vastgesteld te worden.

Deze bodemonderzoeken worden beoordeeld door de vergunners bodem van team Vergunnen Wabo. De manier waarop dergelijke onderzoeken dienen te worden beoordeeld (conform protocollen, BRL, NEN) is beschreven in het gemeentelijk bodem- en asbestbeleid. Ook wordt gebruik gemaakt van standaarddocumenten.

3. Leegstandswet

De leegstandswet is een regeling die de eigenaar van een (koop)woning of woonruimte in een voor verhuur bestemde woning welke zal worden afgebroken of vernieuwd, de gelegenheid biedt de woning tijdelijk te verhuren. In veel gevallen zal er van deze regeling gebruik worden gemaakt wanneer de woning al een tijd te koop staat en nog niet verkocht is. Bij verhuur via de leegstandswet hoeft de verhuurder, in tegenstelling tot de gewone verhuur, niet met alle huurbeschermingsbepalingen rekening te houden waardoor de verhuurder de mogelijkheid heeft de huurovereenkomst op te zeggen. Wel dient de verhuurder bij deze manier van verhuren een vergunning aan te vragen bij de gemeente.

Het besluitvormingsproces van deze vergunning wordt conform een vastgestelde werkwijze uitgevoerd door een vergunner. Ook hierbij is er sprake van standaarddocumenten (besluiten).

4. Besluiten huisnummering

Op basis van de Huisnummerverordening worden op aanvraag of ambtshalve huisnummers toegekend. Het besluitvormingsproces van deze vergunning wordt conform een vastgestelde werkwijze uitgevoerd door een vergunner. Ook hierbij is er sprake van standaarddocumenten (besluiten).

5. Het geven van specialistische milieudadviezen

Door de RUD ZL wordt, ten behoeve van de gemeente Maastricht, specialistische milieudadviezen gegeven omtrent o.a. externe veiligheid, verstoringen en geluid. Daarnaast worden door de RUD ZL, namens de gemeente Maastricht, bijzondere ontheffingen (zoals bijvoorbeeld de ontheffing van het geluidhinderverbod ten behoeve van werkzaamheden) verleend.

6. Initiatiefplan/principeverzoek

Door middel van een initiatiefplan of principeverzoek kunnen initiatiefnemers nog voordat ze een formele procedure opstarten antwoord krijgen op de vraag of de gemeente medewerking wil verlenen aan een (bouw)initiatief. Een initiatiefplan is in principe vormvrij en procedurevrij.

Op korte termijn zal voor het werkproces van dit initiatiefplan/principeverzoek een leantraject worden opgestart. Dit werkproces zal vervolgens een plek krijgen binnen het workflowsysteem SQUIT XO.

¹² Een dergelijk asbestonderzoek wordt uitgevoerd volgens de daarvoor geldende NEN-normen. Bij een asbestonderzoek wordt eerst de locatie visueel geïnspecteerd. Pas wanneer daarbij iets wordt aangetroffen dient diepgaander onderzoek plaats te vinden.

3.3 Verantwoording

Zoals eerder reeds is aangegeven werkt team Vergunnen Wabo met een workflowsysteem. In dat workflowsysteem zijn alle werkprocessen vastgelegd en worden (wettelijke) doorlooptijden bewaakt. Via COGNOS business Intelligence kan uit dat systeem managementinformatie worden gegenereerd, waaronder (gemiddelde) doorlooptijden en productiegegevens (zie tabel).

Aantal meldingen en aantal vergunningen ingedeeld in verschillende categorieën (van eenvoudig naar complex): <ul style="list-style-type: none">- Op team niveau (ingekomen, afgehandeld - werkvoorraad)- Op medewerker niveau (ingekomen, afgehandeld - werkvoorraad)
Normtijden/doorlooptijden ingedeeld in verschillende categorieën: <ul style="list-style-type: none">- Op team niveau- Op medewerker niveau
Kwaliteit <ul style="list-style-type: none">- Welke vergunningen/meldingen zijn doorgegaan naar Ruimte en Welstand . Inzicht in aantal. Deze stap is nodig om te weten bij hoeveel vergunningen externe adviezen nodig zijn. Achteraf steekproefsgewijs toetsen of dit nodig was.
Uitkomst van de aanvragen vergunning / melding: <ul style="list-style-type: none">- Toegekend- Deels toegekend- Afgewezen + onderscheid in weigeringsgrond:<ul style="list-style-type: none">• Bestemmingsplan• Welstand• Bouwverordening• Bouwbesluit• (Tunnelveiligheid)
Bedrag dat aan leges is betaald

Momenteel vindt verantwoording plaats via het jaarlijks vastgestelde teamplan. Na vaststelling van dit beleidsplan zal jaarlijks een uitvoeringsprogramma worden vastgesteld waarin targets worden gesteld met daarnaast een jaarlijkse verantwoordingsrapportage.

4 Algemene taak: inspectie

4.1 Doelstelling

Binnen team Vergunnen Wabo worden vergunninggerelateerde inspecties uitgevoerd tijdens de realisatiefase van een vergund proces. Het gaat dan met name om inspecties in relatie tot de activiteit bouwen, slopen en brandveilig gebruik. Het toezicht omvat echter niet alleen het toezicht op het bouwen/slopen als zodanig, maar ook op de organisatie van de bouwplaats, de uitstraling daarvan naar de belendende (openbare) ruimte (voorkomen van overlast) en de bouw- en sloopveiligheid vóór en tijdens de uitvoering (omgevingsveiligheid).

De primaire verantwoordelijkheid voor het dagelijkse toezicht berust bij de initiatiefnemer. Het toezicht dat namens de gemeente wordt gevoerd kan het private toezicht niet vervangen. Het overheidstoezicht is complementair aan het private toezicht en gaat in op het algemeen belang dat de overheid heeft bij een deugdelijke uitvoering van het vergunde.

4.2 Kwaliteitsborging

4.2.1 Algemeen

Team Vergunnen Wabo levert op het gebied van inspectie de volgende producten:

1. Het uitvoeren van (bouw)toezichtcontroles op verleende omgevingsvergunningen/ -toestemmingen en (sloop/gebruiks)meldingen;
2. Het uitvoeren van opleveringscontroles vóór ingebruikname panden in relatie tot brandveiligheid;
3. Het uitvoeren van opleverings- en voortgangscontroles op het gebied van milieu (wordt uitgevoerd door de RUD ZL);
4. Adrescontroles op basis van meldingen vanwege mogelijke afwijkingen in het BAG-register (Basisadministratie Gebouwen)
5. Het uitvoeren van bodemcontroles (eveneens in uitvoering bij de RUD ZL).

Afbakening met handhaven

Binnen team Vergunnen Wabo vindt de inspectie plaats van de uitvoeringshandelingen tijdens de realisatiefase van een vergund project (zie ook onderstaande tabel).

Tijdens inspectiewerkzaamheden wordt, wanneer daartoe aanleiding bestaat en gezamenlijk overleg niet tot een oplossing leidt, gebruik gemaakt van handhavingsmiddelen zoals (gedeeltelijke) stoplegging van de bouw of het bevelen van correcties.

Vergunnen	Het in behandeling nemen van een vergunningaanvraag, het beoordelen van deze aanvraag en het nemen van een beslissing op de aanvraag in de vorm van een beschikking.
Inspectie	De inspectie van uitvoeringswerkzaamheden in relatie tot hetgeen is vergund (bijvoorbeeld inspecties tijdens de bouw)
Toezicht	Controle op de naleving van wet- en regelgeving waarbij de overtredingen zonder formeel juridische instrumenten tegemoet worden getreden
Handhaving	Het, waar nodig, gebruik maken van formeel juridische instrumenten, zoals het opleggen van (bestuurlijke) boetes, het toepassen van bestuursdwang, het opleggen van een last onder dwangsom of het intrekken van een vergunning.

Het toezicht dat wordt uitgevoerd in de beheers- en gebruiksfase, en de handhaving is organisatorisch ondergebracht bij team Handhaven Wabo.

Tussen de teams Vergunnen Wabo en Handhaven Wabo zijn afspraken gemaakt omtrent de precieze afbakening van de werkzaamheden. Zo heeft team Vergunnen Wabo bijvoorbeeld een leidende rol op percelen waar een vergunningaanvraag loopt, ook al heeft de overtreding niet direct te maken met deze vergunning. Daarnaast is afgesproken dat team Handhaven Wabo verantwoordelijk is voor het illegaliteitsonderzoek (is er sprake van een illegale situatie?), en team Vergunnen Wabo voor het legaliseringsonderzoek (is een illegale situatie mogelijk te legaliseren?).

Bij een projectmatige aanpak kunnen, in het belang van de voortgang van het project of vanwege het specifieke thema, andere afspraken worden gemaakt

Werkwijze

Inspectie volgt normaliter nadat vergunningverlening heeft plaatsgevonden. Vanaf 2005 is gekozen voor het houden van toezicht op uitvoering van bouwvergunningen met bouwkosten van meer dan € 100.000, en monumenten. Op bouwwerken met lagere bouwkosten werd, naast de administratieve afsluiting waarbij eenmaal een bezoek aan het bouwwerk werd gebracht na gereedmelding door vergunninghouder, slechts steekproefsgewijs toezicht gehouden. Bij bouwwerken waarbij wel toezicht plaatsvindt (bouwkosten meer dan € 100.000,-), werd op drie speerpunten toezicht gehouden: brandveiligheid, constructies en welstand.

In 2014 is het werkproces van onderdeel inspectie door middel van lean-management opnieuw ingericht. Daarbij is besloten om de grens van € 100.000,- los te laten.

In de nieuwe werkwijze wordt op het moment dat een aanvraag om vergunning (die betrekking heeft op de hierboven beschreven activiteiten) bij de gemeente binnenkomt een risico-inschatting gemaakt. Die inschatting geeft inzicht in het risico op afwijkingen ten opzichte van de specifieke vergunningvoorwaarden en de toepasselijke regelgeving.

In een wekelijks overleg wordt voor elke ontvankelijke aanvraag om omgevingsvergunning bepaald of er ten aanzien daarvan sprake is van een laag of een verhoogd risico tijdens de realisatiefase van die vergunning. Daarbij wordt – op basis van de risico-analyse – ook bepaald of een warme overdracht gewenst is⁴³.

Een verhoogd risico kan te maken hebben met aspecten rondom veiligheid, zoals constructies, brandveiligheid, bouwveiligheid of omgevingsfactoren. Ook uit een oogpunt van de monumentale waarde van een bouwwerk kan er sprake zijn van een verhoogd risico.

Het risico is onder te verdelen in de volgende categorieën:

1. **Laag risico zonder actief toezicht.** Op de werkvoorraad uit deze categorie wordt jaarlijks een steekproefanalyse uitgevoerd, waarbij ca. 20% van de categorie 1 vergunningen (ten aanzien van bouwprojecten) achteraf wordt gecontroleerd op afwijkingen ten opzichte van de vergunning en/of toepasselijke regelgeving. Enkele voorbeelden van categorie 1 zijn: het realiseren van een uitrit vanuit de achtertuin, het kappen van een boom, het renoveren en uitbreiden van een badkamer, het plaatsen van een dakkapel.
2. **Laag risico met eindcontrole.** Bij deze categorie vindt er alleen een eindcontrole plaats. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het wijzigen van een gevelreclame in de binnenstad, het uitbreiden van een bestaand bedrijf, een ingediende gebruiksmelding of het renoveren en uitbreiden van een woonhuis.
3. **Verhoogd risico waarbij actief toezicht plaatsvindt.** Dit toezicht kan traditioneel worden vormgegeven of via systeemtoezicht. Enkele voorbeelden van categorie 3 zijn het verbouwen van een monument, het realiseren van een groot gebouw met een publieke functie en het uitvoeren van grote infrastructurele werken.

⁴³ Onder warme overdracht wordt verstaan een afzonderlijk bilateraal overleg tussen de vergunner, de constructeur en de bouwinspecteur ter verduidelijking van de controle op de te leveren toezichttaken c.q. gemaakte afspraken.

- a. Systeemtoezicht kan worden toegepast indien de aannemer zijn kwaliteit waarborgt volgens een kwaliteitsmanagementsysteem op basis van NEN –EN 9001 (2008). In de vergunningprocedure moet inzicht worden verkregen in dit kwaliteitssysteem en kunnen projectgebonden voorschriften worden opgenomen in de vergunning. Systeemtoezicht wordt op dit moment nog weinig toegepast; het meest recente voorbeeld is de inspectie van het A2-project.
- b. Bij traditioneel toezicht worden vooraf bijwonen- en stop-/wachtmomenten vastgesteld. Er worden duidelijke afspraken gemaakt over de verhoogde risicovolle en dus nauw te controleren bouwactiviteiten.

Wanneer een omgevingsvergunning voor één of een samenstel van activiteiten is verleend dan komt deze terecht in de werkvoorraad van de inspecteurs. Op basis van de hiervoor beschreven risico-analyse wordt toezicht gehouden op de uitvoering van deze vergunning afhankelijk van de risicocategorie waarin deze is ingedeeld.

Bij de inspectie van risicocategorie 2 en 3 wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij het integrale toezichtsprotocol (iTP). Dit integraal toezichtsprotocol is een landelijke inspectiesystematiek voor toezicht en handhaving van de Wabo¹⁴. Het protocol beschrijft transparant en objectief wat een inspecteur moet controleren. Kenmerkend is een keuze voor prioriteiten: belangrijke zaken krijgen veel aandacht. Het bestuur bepaalt op basis van de eigen verantwoordelijkheden, gezien de aanwezige lokale risico's, haar prioriteiten.

Het iTP gaat uit van een toezichtmatrix als aansturend hart van het toezichtprotocol. Het vormt een beschrijving van de diepgang en de aandachtspunten voor inspectie (bijvoorbeeld een thema dat bijzonder aandacht heeft of het aantal malen toezicht bij een bepaalde bouwcategorie). Hieronder is als afbeelding 1 een voorbeeld van een dergelijke toezichtmatrix opgenomen.

Toezichtmatrices kunnen worden samengesteld op basis van thema's, productgroepen etc. Op dit moment werkt team Vergunnen Wabo met de volgende toezichtmatrices:

- Bouwcategorie 1: aanvragen om lichte bouwvergunning + reguliere aan-, uit- en bijgebouwen zonder woonfunctie bij woningen;
- Bouwcategorie 2: reguliere aan-, uit- en bijgebouwen met woonfunctie bij woningen +interne verbouwingen woonfunctie;
- Bouwwerkcategorie 3: bouw grondgebonden woningen;
- Bouwwerkcategorie 4: (ver)bouw woongebouw;
- Bouwwerkcategorie 4a: splitsing / samenvoeging woningen of wijziging woonfunctie in andere functie;
- Bouwwerkcategorie 5: reclameobjecten en kleine bouwwerken geen gebouw zijnde;
- Bouwwerkcategorie 6: grote bouwwerken geen gebouw zijnde;
- Bouwwerkcategorie 7: (ver)bouw industrie- en bedrijfsgebouwen;
- Bouwwerkcategorie 7a: (ver)bouw parkeergarages;
- Bouwwerkcategorie 8: (ver)bouw winkels / horeca;
- Bouwwerkcategorie 9: (ver)bouw utiliteitsgebouwen voor sport- en bijeenkomstfunctie;
- Bouwwerkcategorie 10: (ver)bouw utiliteitsgebouwen met onderwijs-, gezondheids- of kantoorfunctie;
- Bouwwerkcategorie 11: (ver)bouw utiliteitsgebouwen met nachtverblijf;
- Subprotocol I01: inspectie onderdelen bouwverordening;
- Subprotocol I02: vooroverleg start bouw;
- Subprotocol I03: samenwerking derden;
- Subprotocol I04: handhaving bij bouwen in afwijking van vergunning.

De toezichtmatrices voor de andere Wabo-activiteiten zoals het vellen van een houtopstand of het maken van een uitweg zijn op dit moment nog in ontwikkeling.

¹⁴ Het integraal toezichtprotocol is ontwikkeld door het ministerie van VROM en landelijke vakorganisaties voor toezicht en handhaving (Vereniging Bouw en Woningtoezicht Nederland, Platform Milieuhandhaving grote gemeenten en Brandweer Nederland).

TOEZICHTMATRIX

Nieuwbouw + verbouw

LEGENDA:		BOUWFASEN:		aantoeft		onderbouw		bovenbouw		gevel / dak		afbouw																									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30						
Tijdstip: A Vooroverlegpunt B Uitvoeringpunt C Wachtpunt D Achterafpunt		omgeving bodemont: ontzettingssprek, uitzetten bouw, afgeven bouwpak, kantoor op steen, aarding op pelen, funderingsconstructie, riolering, begroevende, wanden / kolommen, stilpots / stagers, vloeren + balken, gemeubde overige verdiepingen, dak constructie, dak afwerking, buitenblad gevel, geveldepingen, Neds voorzieningen, Hoogteverschil + vloeropschaling, ventilatie + spuispecifieel, brandveiligheid, vachtweggeleiden, brandveiligheidsinstallaties, bescherming gevel, bescherming gevel van insecten, wering van rook, verbandgevoel / rook, EP-geregelde isolaties, E INDICATORE																																			
Diemant:																																					
2. Beoordeling van hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
3. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
4. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
5. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
6. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
7. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
8. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
9. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
10. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
11. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
12. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
13. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
14. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
15. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
16. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
17. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
18. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
19. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
20. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
21. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
22. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
23. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
24. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
25. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
26. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
27. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
28. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
29. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
30. Beoordeling hoofdfijnen en hoofdspecten																																					
Wonen cat. I € <100.000		A1	A2	B1	B2	C1	C2	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11	D12	D13	D14	D15	D16	D17	D18	D19	D20	D21	D22	D23	D24	D25	D26	D27	D28	D29	D30
Wonen cat. II € 100.000 - 1.000.000		A1	A2	B1	B2	C1	C2	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11	D12	D13	D14	D15	D16	D17	D18	D19	D20	D21	D22	D23	D24	D25	D26	D27	D28	D29	D30
Wonen cat. III € >1.000.000		A1	A2	B1	B2	C1	C2	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11	D12	D13	D14	D15	D16	D17	D18	D19	D20	D21	D22	D23	D24	D25	D26	D27	D28	D29	D30
Publiek cat. I € <100.000		A1	A2	B1	B2	C1	C2	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11	D12	D13	D14	D15	D16	D17	D18	D19	D20	D21	D22	D23	D24	D25	D26	D27	D28	D29	D30
Publiek cat. II € 100.000 - 1.000.000		A1	A2	B1	B2	C1	C2	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11	D12	D13	D14	D15	D16	D17	D18	D19	D20	D21	D22	D23	D24	D25	D26	D27	D28	D29	D30
Publiek cat. III € >1.000.000		A1	A2	B1	B2	C1	C2	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11	D12	D13	D14	D15	D16	D17	D18	D19	D20	D21	D22	D23	D24	D25	D26	D27	D28	D29	D30
Bedrijf cat. I € <100.000		A1	A2	B1	B2	C1	C2	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11	D12	D13	D14	D15	D16	D17	D18	D19	D20	D21	D22	D23	D24	D25	D26	D27	D28	D29	D30
Bedrijf cat. II € 100.000 - 1.000.000		A1	A2	B1	B2	C1	C2	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11	D12	D13	D14	D15	D16	D17	D18	D19	D20	D21	D22	D23	D24	D25	D26	D27	D28	D29	D30
Bedrijf cat. III € >1.000.000		A1	A2	B1	B2	C1	C2	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11	D12	D13	D14	D15	D16	D17	D18	D19	D20	D21	D22	D23	D24	D25	D26	D27	D28	D29	D30
Overig cat. I-III-IV		A1	A2	B1	B2	C1	C2	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10	D11	D12	D13	D14	D15	D16	D17	D18	D19	D20	D21	D22	D23	D24	D25	D26	D27	D28	D29	D30
Afdeling(s) Bouwsticht / (bouwverdunding)		4.1.1.1	4.1.1.2	4.1.1.3	4.1.1.4	4.1.1.5	4.1.1.6	4.1.1.7	4.1.1.8	4.1.1.9	4.1.1.10	4.1.1.11	4.1.1.12	4.1.1.13	4.1.1.14	4.1.1.15	4.1.1.16	4.1.1.17	4.1.1.18	4.1.1.19	4.1.1.20	4.1.1.21	4.1.1.22	4.1.1.23	4.1.1.24	4.1.1.25	4.1.1.26	4.1.1.27	4.1.1.28	4.1.1.29	4.1.1.30	4.1.1.31	4.1.1.32	4.1.1.33	4.1.1.34	4.1.1.35	

Afbeelding 1: Voorbeeld van een toezichtprotocol

Op basis van deze toezichtmatrices zijn checklists vastgesteld. De checklist is een werkinstrument waarin de aandachtspunten zijn opgenomen (welke onderdelen moeten worden gecontroleerd en met welke diepgang) en hierin worden de bevindingen van de inspectie gerapporteerd (zgn. inspectieboek). Ook wordt melding gemaakt van eventuele aanleidingen die reden zijn om meer of minder toezicht uit te oefenen dan in de betreffende toezichtmatrix is opgenomen (maatwerk). Een voorbeeld van een dergelijke checklist is opgenomen als afbeelding 2.

Sloopfase: Checklisten op maat volgens prioritering

6	80	Risicobestemmingen Beschermende maatregelen noering Voorafkomen vervuiling riool Adequate afsluiting riool	☐	☐	☐	☐
	81	Kabels en leidingen Beschermende maatregelen noering Adequate afsluiting kabels en leidingen	☐	☐	☐	☐
8	80	Asbestverwijdering Geaccrediteerd bedrijf Beschermende voorzieningen Adequate verwerking verpakking	☐	☐	☐	☐
	Uitvoering vervolgfase					
9	80	Hinder en overlast Voorafkomen van stofluidet Beperken van geluidshinder Beoordelen sloopmethode in relatie omgeving	☐	☐	☐	☐
	10	Asbestverwijdering Asbestvrijverklaring afvoerbomen aanwezig: 1:2 overlappen	☐	☐	☐	☐
11	80	Externe veiligheid Sloopsterren adequaat afgeschermd Veiligheidsaspecten in acht genomen	☐	☐	☐	☐

Afbeelding 2: Voorbeeld van een checklist

Door gebruik te maken van inspectieprotocollen is o.a. de inzet van de capaciteit meetbaar, kan uitvoering worden gegeven aan de bestuurlijke prioriteiten en wordt een bijdrage geleverd aan de kwaliteit en de transparantie van de dienstverlening.

De gemeente Maastricht heeft haar toezichtmatrices en checklists geïncorporeerd in SQUIT 2GO¹⁵.

De inspecteurs werken met een rayonindeling die is vastgesteld mede op basis van de specialistische kennis van de afzonderlijke inspecteurs.

Interne kwaliteitscontrole

Op regelmatige basis vindt intervisie plaats tussen de inspecteurs zodat ze van elkaars werk kunnen leren. Daar waar nodig vindt ook gericht casuoverleg plaats.

Op (korte) termijn zal daarnaast een kwaliteitshandboek voor inspectie worden opgesteld (conform richtlijn BRL). Het doel van dat kwaliteitshandboek is om de inhoud van de inspectie en de uitwerking van de taken kwalitatief te waarborgen als ook de efficiëntie van het werk te optimaliseren en uniformiteit te creëren.

¹⁵ programma dat ervoor zorgt dat informatie op locatie kan worden geraadpleegd met een tablet/smartphone.

4.2.2 Producten

4.2.2.1 Het uitvoeren van (bouw)toezichtcontroles op verleende omgevingsvergunningen/-toestemmingen en (sloop- en gebruiks)meldingen.

Wanneer een omgevingsvergunning is afgegeven komt deze in de meeste gevallen automatisch in de (digitale) werkvoorraad van de inspecteur terecht. In het geval er vanwege specifieke omstandigheden een warme overdracht noodzakelijk is (zie ook onder 4.2.1), wordt het dossier eerst nog doorgenomen door de vergunningverlener en de inspecteur.

Wanneer sprake is van een omgevingsvergunning met verhoogd risico, benadert de inspecteur de vergunninghouder actief, zodat vóór aanvang van de vergunde activiteiten, samen met de aannemer en uitvoerder, aan de hand van een checklist besproken kan worden wat de planning van de bouw is, en op welke punten wachtmomenten moeten worden ingebouwd voor inspectie. Deze afspraken worden ook in het workflowsysteem vastgelegd. Naar aanleiding van dit intake gesprek en de aard van het op te leveren project wordt ook een definitieve inschatting gemaakt van het benodigde aantal toezichtmomenten (maatwerk).

Bij dit overleg komt het bouwveiligheidsplan nadrukkelijk aan de orde. Dit plan bevat voorschriften voor veiligheid en hinder op en rond een bouw- of sloopterrein (denk dan aan de inrichting van de bouwplaats, het gebruik van de openbare ruimte, de benodigde veiligheidsruimte, etc.).

Op basis van de ervaringen tijdens de daadwerkelijke uitvoering van het project kan tussentijds het aantal toezichtmomenten worden verminderd of vermeerderd. De reden daarvoor wordt in het inspectieboek opgenomen.

Bij de risicocategorieën 1 en 2 wordt in beginsel met toezicht gewacht totdat door de vergunninghouder een melding wordt ingediend dat met de uitvoering van het vergunde zal worden gestart. Dit wordt wel gemonitord.

Bij sloopmeldingen gaat het in veel gevallen om asbest. Toch valt het overgrote gedeelte van de sloopmeldingen in risicocategorie 1 (ook al is er sprake van een asbestsanering). Er vindt dan geen actief toezicht op de locatie plaats, maar de melding wordt, doordat asbestverwijderingsrapporten moeten worden ingediend, administratief goed afgehandeld.

Bij sloopactiviteiten die in een hogere risicocategorie vallen wordt gewerkt met een toezichtmatrix voor sloop en de daarbij behorende checklists.

In die gevallen wordt ook gestart met een intake, waarbij o.a. het sloopveiligheidsplan wordt besproken, maar ook de te nemen maatregelen tegen eventuele verkeershinder of de communicatie naar de omgeving van de slooplocatie toe. Op basis van die intake wordt een definitieve inschatting gemaakt van het aantal toezichtmomenten.

Op basis van de ervaringen tijdens de daadwerkelijke uitvoering van de sloop kan tussentijds het aantal toezichtmomenten worden verminderd of vermeerderd. De reden daarvoor wordt in het inspectieboek opgenomen.

4.2.2.2 Het uitvoeren van opleveringscontroles vóór ingebruikname panden in relatie tot brandveiligheid.

Voordat een pand, dat in het kader van de regelgeving rondom brandveiligheid, in gebruik zal worden genomen, vindt een opleveringsinspectie plaats. Ook in gevallen waarin geen bouwkundige wijzigingen hebben plaatsgevonden, maar alleen het feitelijke gebruik van het pand wijzigt.

De inspectie vindt plaats aan de hand van de hierboven genoemde inspectieprotocollen (matrix en checklists).

4.2.2.3 Het uitvoeren van opleverings- en voortgangscontroles op het gebied van milieu.

De uitvoering van opleverings- en voortgangscontroles op het gebied van milieu wordt namens de gemeente uitgevoerd door de RUD ZL. Dit gebeurt in nauw overleg met team Vergunnen Wabo.

4.2.2.4 Adrescontroles op basis van meldingen vanwege mogelijke afwijkingen in het BAG-register (Basisadministratie Gebouwen).

De inspecteur voert controle uit op de juistheid van de gegevens uit het BAG-register, wanneer er sprake is van een zogenaamde 'terugmelding BAG'. Dit is een melding die uit het eigen BAG-systeem of een systeem van een andere instantie (bijvoorbeeld BSGW) komt, of die bijvoorbeeld voortkomt uit een melding van een bewoner. Indien nodig worden de BAG-gegevens aangepast of is dit aanleiding om de zaak over te dragen aan team Handhaven Wabo omdat er sprake is van strijd met regelgeving.

4.2.2.5 Het uitvoeren van bodemcontroles.

Het uitvoeren van bodemcontroles wordt namens de gemeente uitgevoerd door de RUD ZL.

4.3 Verantwoording

In het leantraject dat in 2014 is uitgevoerd binnen team Vergunnen Wabo is bij het modelleren van de werkprocessen ten aanzien van het aspect inspectie de vraag gesteld: welke gegevens zijn nodig om dit proces te kunnen sturen? Naar aanleiding van die vraag is de volgende lijst samengesteld:

1.	Inzicht in het aantal keren toezicht bij een project, gebaseerd op een bepaald type project. - Hoe vaak is toezicht nodig - Hoe lang is iemand bezig met toezicht?
2.	Inzicht in het moment waarop iemand naar een project toe gaat. - Een overzicht in een soort planning; welke maand(en) gaat iemand toezicht houden op een bepaald project?
3.	Inzicht in het aantal keren dat er een afwijking op een bouwplan wordt geconstateerd. - Hoe vaak wordt een afwijking geconstateerd? - Wat is de categorie van de afwijking (bouw, milieu, etc.)?
4.	Inzicht in de werkvoorraad van de medewerker en de totale werkvoorraad. - Wat is de actieve en niet-actieve voorraad (wacht op start), en wat is de verwachte startdatum? - Wat is de status van een project en wat is de te verwachten doorlooptijd? - Uit welk type project(en) bestaat de werkvoorraad?
5.	Uit het systeem kunnen halen of de doorlooptijden zijn gehaald.
6.	Inzicht in de uitkomsten van de inspectie. - Is een project gerealiseerd conform vergunning of heeft er een afwijking plaatsgevonden.

De hierboven genoemde gegevens kunnen via COGNOS business Intelligence uit het workflowsysteem SQUIT XO worden gegenereerd.

De gegevens bedoeld in 1, 2, 4 en 5 hebben met name betrekking op het beheer en de planning van de werkvoorraad en belasting van de werknemers. Dit geeft handvatten om het team bedrijfsvoeringstechnisch goed aan te kunnen sturen.

De gegevens in 3 en 6 gaan met name over de kwaliteit van het bouwen in Maastricht. Op basis van deze gegevens kunnen ontwikkelingen worden gemonitord die betrekking hebben op de uitvoering van het bouwen. Aan de hand van deze gegevens kan de inspectie waar nodig worden bijgestuurd.

Een goed voorbeeld daarvan vormt de steekproefanalyse die is uitgevoerd op de categorie 1 vergunningen¹⁶ (laag risico) over 2013 en 2014. Het doel daarvan was inzicht te krijgen in de afwijkingen ten opzichte van de vergunningvoorwaarden en de van toepassing zijnde regelgeving. Op basis van die analyse kan worden geconcludeerd dat in deze categorie nauwelijks sprake is van bouwen in afwijking van de verleende omgevingsvergunning en dat de waargenomen afwijkingen van zeer beperkte aard zijn.

¹⁶ Zie voor de categorie-indeling van de vergunningen paragraaf 4.2.1.

De categorie 2 en 3 vergunningen worden wel in **zijn geheel gecontroleerd en afwijkingen ten opzichte van de vergunning worden direct aangepakt.**

De **werkwijze met risicocategorieën leidt voorsnog niet tot een verminderde bouwkwaliteit. Doordat de vergunningen met een laag risico alleen achteraf steekproefsgewijs worden getoetst ontstaat er meer 'rust' in de werkvoorraad van de inspecteurs en dat geeft de ruimte om meer te focussen op meer risicovolle (bouw)activiteiten.**

Momenteel vindt **verantwoording** plaats via het **jaarlijks vastgestelde teamplan**. Na vaststelling van dit **beleidsplan zal jaarlijks een uitvoeringsprogramma worden vastgesteld waarin targets worden gesteld met daarnaast een jaarlijkse verantwoordingsrapportage.**

5 Specialistische taak: Welstand

5.1 Doelstelling

Binnen team Vergunnen Wabo is het ambtelijk secretariaat van de Welstands- en Monumentencommissie (hierna: WMC of welstandscommissie) ondergebracht.

De welstandscommissie heeft de wettelijke taak om plannen waarmee een omgevingsvergunning wordt aangevraagd te toetsen op redelijke eisen van welstand en op monumentenregels. Met haar adviezen aan het college van burgemeester en wethouders moet de commissie er aan bijdragen dat naar behoren wordt ontworpen en gebouwd.

5.2 Kwaliteitsborging

5.2.1 Welstandsnota

De gemeenteraad heeft besloten dat in Maastricht actief welstandsbeleid wordt gevoerd. Dit betekent dat bouwplannen, voorstellen voor reclame-uitingen en verlichting beoordeeld worden op redelijke eisen van welstand. Het gaat daarbij niet om mooi of lelijk, maar om de vraag of een bouwwerk, een reclame-uiting of een verlichting redelijkerwijze past in de omgeving. Parallel aan het welstandsbeleid voert de gemeente Maastricht een cultureel erfgoedbeleid.

Het cultureel erfgoedbeleid en het welstandsbeleid worden uitgevoerd door het college van burgemeester en wethouders. Het college krijgt hiervoor advies van een onafhankelijke commissie met deskundigen op het gebied van architectuur, monumenten en stedenbouw. De welstandscommissie werkt op basis van twee verordeningen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. In de Verordening op de Welstands-/Monumentencommissie en in de Erfgoedverordening staan de taken opgesomd die de gemeenteraad aan de commissie heeft opgedragen.

In de Welstandsnota is het beoordelingskader opgenomen, de algemene welstandscriteria, een uitwerking in bebouwingstypen en de aanwijzing van bijzondere gebieden, objecten en ensembles. Daarnaast wordt er iets gezegd over stedelijk kleurgebruik en reclamebeleid. Ten slotte is in de Welstandsnota ook het juridisch en organisatorisch kader opgenomen.

In de nota staan dus de criteria waaraan bouwplannen en voorstellen voor reclame getoetst moeten worden. Met de nota wordt dan ook vooraf duidelijk gemaakt waarop de bouwplannen en andere voorstellen beoordeeld worden. Iedereen die wil bouwen kan van te voren rekening houden met de criteria.

De uit 2004 daterende Welstandsnota wordt in het voorjaar van 2016 geactualiseerd, mede vanwege een herijking van het gemeentelijke reclamebeleid.

Naast de welstandseisen uit de Welstandsnota kunnen in individuele situaties (bij nieuwe ontwikkelingen) bijzondere criteria worden opgenomen in een zgn. beeldkwaliteitsplan. Een dergelijk plan fungeert als referentiekader voor de architectonische vormgeving en vormt een schakel tussen stedenbouwkundige ideeën en feitelijke invulling. Een voorbeeld waarbij een beeldkwaliteitsplan is toegepast is de ontwikkeling van de nieuwbouwwijk Hagerhof. In het daarvoor vastgestelde beeldkwaliteitsplan zijn o.a. regels opgenomen over bouwmassa, kleurstelling en materiaalgebruik.

Het cultureel erfgoedbeleid ligt vast in de Erfgoedverordening van Maastricht. Maastricht kent naast 1650 rijksmonumenten ongeveer 2500 gemeentelijke monumenten. In de Erfgoedverordening en het bestemmingsplan staan de regels genoemd die gelden voor gemeentelijke monumenten, Rijksmonumenten en de instandhouding van archeologische vindplaatsen.

Het cultureel erfgoedbeleid wordt onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van Maastricht, ontwikkeld binnen de sector Ruimte; de WMC geeft daar uitvoering aan.

5.2.2 Samenstelling commissie

De welstandscommissie bestaat eigenlijk uit twee commissies: de Welstandscommissie en de Monumentencommissie. Deze twee commissies zijn geïntegreerd tot één Welstands- en Monumentencommissie. Voor een zogenoemde geïntegreerde commissie bestaat zowel een praktisch als een inhoudelijk argument. Als een bouwwerk tevens een monument is dan wordt de beoordeling van een verbouwingsplan toch in één traject afgehandeld, voor zowel het monumentengedeelte als het welstandsgedeelte.

De inhoudelijke overweging is dat theoretisch gesproken weinig verschil bestaat tussen een bouwwerk dat niet en een bouwwerk dat wel als monument te boek staat. Monumenten zijn ook bouwwerken. Deze relativering neemt niet weg dat de commissie in overeenstemming met Maastricht als grote monumentenstad een aanzienlijke erfgoedcomponent heeft. De commissie telt een bouwhistoricus en één van de drie architectenleden is gespecialiseerd in het verbouwen en restaureren van monumenten. De andere architecten zijn niet vreemd met monumentenopgaven. De commissie kan in haar geheel optreden in de gedaante van Welstandscommissie en in die van Monumentencommissie, bijvoorbeeld bij het uitbrengen van een ongevraagd advies. De commissie telt ook een burgerlid met oog voor wat leeft onder de inwoners van Maastricht.

Met de voorzitter bestaat de Maastrichtse welstandscommissie uit 6 leden, bijgestaan door twee ambtenaren van het secretariaat van de WMC.

5.2.3 Werkwijze

De advisering door de welstandscommissie is onderdeel van de werkprocessen van team Vergunnen Wabo en is derhalve ook geïntegreerd in het workflowmanagementsysteem SQUIT XO (zie daarvoor ook hoofdstuk 3).

De criteria aan de hand waarvan de commissie moet adviseren zijn neergelegd in de Welstandsnota. Deze criteria zijn in principe ondubbelzinnig, maar laten ruimte over voor interpretatie, omdat vrijwel

geen situatie hetzelfde is. Uitgaande van de criteria, de opdrachtsituatie en de opzet en uitwerking van het plan waarmee de omgevingsvergunning wordt aangevraagd, komt de commissie tot een weging: positief of negatief, positief onder voorwaarden is ook een mogelijkheid. In dat geval wordt een bouwplan bijvoorbeeld uitgevoerd in nauwe samenspraak met medewerkers van Cultureel Erfgoed.

Het advies van de WMC is niet bindend voor het college van burgemeester en wethouder. Indien het college het niet eens is met het advies, kan zij daar gemotiveerd van afwijken. In de praktijk gebeurt dit echter zelden.

De vergaderingen van de commissie zijn openbaar, tenminste eenmaal in de twee weken op een gemakkelijk bereikbare plaats. Ontwerpers en hun opdrachtgevers krijgen altijd de gelegenheid om een toelichting op hun plan of voorstel te geven. De leden van de commissie, waaronder de voorzitter, spreken tijdens de openbare vergadering hun oordeel uit. De voorzitter formuleert vervolgens het advies. In de Maastrichtse welstandspraktijk houdt de commissie geen voorvergaderingen, waarin de leden hun oordeel op elkaar afstemmen. Voor zogenoemde kleine plannen, waarvoor toch een vergunning nodig is, vergadert wekelijks een gemandateerd lid van de commissie samen met een medewerker van het secretariaat van de commissie, eveneens in het openbaar.

Adviseren bij een aanvraag om omgevingsvergunning

Gemeenten mogen zelf uitmaken of ze wel of geen welstandsbeleid willen voeren. Daar is eind 2012 nog een andere vrijheid bijgekomen. Ook als een gemeente een welstandsbeleid voert dan mag het college van burgemeester en wethouders van 'Den Haag', naar eigen inzichten bepalen of bouwplannen voor advies aan de onafhankelijke commissie worden voorgelegd of aan medewerkers in gemeentelijke dienst. De praktijk van 'Maastricht' is dat vastgehouden wordt aan de onafhankelijke commissie als adviseur, met uitzondering dan van de kleine plannen die aan de hand van vuistregels⁴⁷ ambtelijk afgehandeld worden.

De bouwwerken zijn in Maastricht verdeeld in vier categorieën:

1.	Bouwplannen voor de uitvoering waarvan geen vergunning nodig is, die zogezegd vergunningsvrij zijn. Een voorbeeld: een plan voor zonnepanelen op gebouwen die geen monument zijn en buiten het beschermd stadsgezicht liggen.
2.	Bouwplannen voor veel voorkomende kleinere bouwwerken die nagenoeg geen impact op de omgeving hebben, waarvoor niettemin wettelijk (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wabo) een vergunning nodig is, maar die op een standaard wijze aan de hand van vuistregels getoetst kunnen worden. Een voorbeeld: een dakkapel op een woning.
3.	Bouwplannen die niet veel uitwerking hebben op het beeld van de omgeving, waarvoor wettelijk een vergunning verplicht is, maar waarvoor de vuistregels niet geschikt zijn om te toetsen, omdat die op standaard situaties zijn toegesneden, waardoor toetsing aan de criteria in de Welstandsnota moet plaatsvinden. Een voorbeeld: een nieuwbouwwoning.
4.	Alle andere bouwplannen, waarvoor voor het uitvoeren in alle gevallen een vergunning vereist is en derhalve getoetst moeten worden aan de criteria in de Welstandsnota. In die gevallen adviseert de voltallige commissie.

Sub 1. Met de plannen uit de eerste categorie heeft de commissie niets van doen, of er moet sprake zijn van een exces (zie onder 'adviseren in handhavingstrajecten'). Ook al is geen vergunning voor een bouwactiviteit nodig, dan gelden toch altijd nog de zogenoemde "redelijke eisen van welstand". Als een klacht komt uit de omgeving dat een buurt of een straat ontsiert is of zelfs verminkt, dan wordt de commissie ingeschakeld om als een onafhankelijke deskundig orgaan het college van burgemeester en wethouders hierover te adviseren.

⁴⁷ Veel bouwactiviteiten zijn betrekkelijk gering van omvang. Het betreft dan het bouwen van kleine, niet al te grote objecten zoals schuurtjes, serres, overkappingen, tuinmuren, dakkapellen etc. Voor de beoordeling van dit soort activiteiten zijn zgn. vuistregels opgesteld. Dit zijn vaak concrete regels (bijv. 'niet breder dan 2 meter') die door de vergunner worden getoetst. Zie hiervoor ook de Welstandsnota versie 2015. Wanneer het gaat om een (gemeentelijk of Rijks-)monument zijn de vuistregels overigens niet van toepassing.

Sub 2. Met de plannen uit de tweede categorie heeft de commissie ook vrijwel niets van doen, of er moet sprake zijn van een conflict over de uitleg van de vuistregels. Alleen in dat geval wordt de commissie betrokken bij een advies. Dat zal overigens niet gauw gebeuren, want een kenmerk van vuistregels is dat ze weinig ruimte laten voor afweging. De toetsing aan de vuistregels wordt uitgevoerd door de vergunners van team Vergunnen Wabo.

Sub 3. Met de plannen uit de derde categorie heeft de commissie iets van doen. Maar omdat het bouwplannen betreft waarvan van te voren gezegd kan worden hoe de commissie normaal gesproken zal adviseren, wordt de toetsing aan de criteria in de Welstandsnota overgelaten aan een daartoe gemandateerd lid van de commissie. Het gemandateerde lid werkt daarvoor nauw samen met het secretariaat van de commissie.

Sub 4. Met de bouwplannen uit de vierde categorie heeft de commissie alles van doen. In alle gevallen moet zorgvuldige toetsing plaatsvinden aan de criteria in de Welstandsnota, zowel de gebiedscriteria als de objectcriteria, en aan de regels die gelden voor cultureel erfgoed c.q. monumenten. Elke 14 dagen worden deze (bouw)plannen in een openbare vergadering door de voltallige commissie besproken.

Naast de advisering in deze vier categorieën bestaat de mogelijkheid dat een lid van de WMC door het college van burgemeester en wethouders wordt aangewezen die de supervisie heeft over de architectuur, stedenbouw en/of de landschapsarchitectuur binnen een in een stadsdeel te ontwikkelen bouwplan. Zo een supervisor is bijvoorbeeld aangewezen bij de ontwikkeling van de A2-tunnel, het Belvédèregebied en de nieuwbouwwijk Hagerhof (Amby).

Adviseren in handhavingstrajecten

De gemeente Maastricht heeft aandacht voor integrale preventieve en repressieve handhaving in brede zin. De gemeente voert daarnaast een actief beleid met betrekking tot het bewaken en verbeteren van de ruimtelijke, architectonische en cultuurhistorische kwaliteit.

In preventieve zin speelt voorlichting en het verstrekken van informatie een belangrijke rol. Zo zijn bijvoorbeeld in 2012/2013 aan alle bij de gemeente bekende eigenaren van monumenten in Maastricht een set restauratierichtlijnen uitgereikt.

Als gebouwd wordt zonder omgevingsvergunning, dan wel in afwijking van de vergunning, dan krijgt de eigenaar de gelegenheid om (alsnog of opnieuw) een vergunning aan te vragen voor het zonder vergunning gerealiseerde bouwwerk (repressief toezicht). Als deze werkzaamheden welstands- c.q. monumentenzorg betreft, dan wordt de welstandscommissie verzocht het bouwwerk in een gemotiveerd advies te beoordelen op uiterlijk en plaatsing. Hierbij kan zowel de schade aan het gebouw en/of aan de monumentale waarden gewogen worden. Als achteraf blijkt dat de reeds uitgevoerde werkzaamheden toch vergund kunnen worden, gebeurt dat met dien verstande dat daarvoor 125% leges in rekening worden gebracht.

Als de werkzaamheden in ernstige strijd worden bevonden met redelijke eisen van welstand c.q. monumentenzorg, dan zal de eigenaar de situatie moeten wijzigen in de toestand zoals deze bestond voorafgaand aan de zonder omgevingsvergunning gerealiseerde werkzaamheden. Burgemeester en wethouders kunnen dan degene die het bouwwerk in zijn (juridische) macht heeft, aanschrijven om binnen een door hen te bepalen termijn de strijdigheid op te heffen.

Ook vergunningsvrije bouwwerken moeten aan minimale welstandseisen voldoen.

Volgens artikel 13a van de Woningwet kunnen burgemeester en wethouders de eigenaar van een bouwwerk, dan wel degene die uit andere hoofde bevoegd is tot het treffen van voorzieningen aan een bouwwerk dat 'in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand', aanschrijven om die strijdigheid op te heffen. Op grond van artikel 12a, lid 1 sub b, van de Woningwet moeten de criteria hiervoor worden opgenomen in de Welstandsnota. Deze zogenaamde excessenregeling is niet bedoeld om de plaatsing van het bouwwerk tegen te gaan.

Omdat het vaak om onvoorspelbare buitensporigheden gaat, zijn de in de welstandsnota opgenomen criteria niet uitputtend. Dat er sprake is van een exces zal per geval moeten worden onderbouwd. Indien door de

gemeente besloten wordt tot aanschrijving dan zal de Welstands-/Monumentencommissie verzocht worden het bouwwerk in een gemotiveerd advies te beoordelen op uiterlijk en plaatsing.

De eigenaar van een te realiseren bouwwerk waarvoor geen vergunning nodig is, kan het bouwplan toch laten toetsen door de Welstands-/Monumentencommissie. Dit wordt de vrijwillige welstandstoets genoemd. Dit voorkomt dat de eigenaar van het te realiseren bouwvergunningvrije bouwwerk achteraf wordt geconfronteerd met de excessenregeling.

Toekennen en uitreiken van de Victor de Stuersprijs/organiseren dag van de architectuur/mede organiseren Monumentendag

De commissie is elk jaar betrokken bij de toekenning en uitreiking van de Victor de Stuersprijs, de officiële architectuurprijs van de gemeente Maastricht. De prijs wordt jaarlijks toegekend aan een architect en zijn opdrachtgever voor voorbeeldige architectonische verrichtingen, in de oneven jaren voor prestaties in de sfeer van monumentenzorg, in de even jaren voor een uiting van hedendaagse architectuur.

Samen met de lokale stichting TOPOS (stichting die is gericht op het sensibiliseren van de bevolking voor de ruimtelijke kwaliteit in Maastricht in de brede zin van het woord) en de lokale afdeling van de BNA (branchevereniging van Nederlandse architectenbureaus) organiseert het secretariaat van de WMC elk jaar in de maand juni de dag van de architectuur.

5-3 Verantwoording

De welstandscommissie is wettelijk verplicht om jaarlijks verantwoording af te leggen aan de gemeenteraad over de door haar uitgevoerde werkzaamheden. Bovendien moet het college van burgemeester en wethouders in principe jaarlijks aan de raad verantwoorden hoe vaak en waarom eventueel van een welstandsadvies is afgeweken¹⁸.

In het jaarverslag wordt de werkwijze en de positie van de WMV in algemene zin beschreven, maar wordt ook cijfermatig geëvalueerd. Zo wordt bijvoorbeeld iets gezegd over het aantal beoordelingen, de resultaten van de gegeven adviezen (zie als voorbeeld onderstaande tabellen die zijn overgenomen uit het jaarverslag 2014).

Verslagjaar	2011	2012	2013	2014
Totaal aantal beoordelingen	833	716	768	676
Waarvan welstandsplannen	394	320	322	224
Waarvan monumentenplannen	416	361	415	367
Waarvan Ambtelijk afgehandeld				70
Waarvan stedenbouwkundig / Interne plannen	23	35	31	15
Totaal aantal beoordelingen	833	716	768	676
Waarvan in de commissie	386	407	398	278
Waarvan per mandaat	447	309	370	328
Waarvan ambtelijk				70

Tabel 1: Het aantal beoordelingen gedurende de periode 2011 t/m 2014.

De bovenste helft van de tabel ziet op de inhoud (soort plan). De onderste helft heeft betrekking op het proces (door wie is beoordeeld?).

In de tabel is duidelijk te zien dat vanaf 2014 een deel van de plannen ambtelijk wordt afgehandeld (zie paragraaf 5.2.3 over de ambtelijke toets). Verder is er een duidelijk afname in het aantal beoordelingen te zien. Dit is voornamelijk het gevolg van de crisis in de bouw.

¹⁸ De verantwoording over de jaren 2013 en 2014 heeft niet plaatsgevonden vanwege ruimtegebrek op de raadsagenda. Deze verantwoording zal dan ook gelijktijdig met die over 2015 worden aangeboden. Wel is jaarlijks het Jaarverslag van de WMC aan de raad ter beschikking gesteld.

		Akkoord		Strijdig		Aanhouden		Totaal	
Welstandsplannen	2014	73	73%	24	24%	3	3%	100	100%
	2013	81	64%	37	29%	9	7%	127	100%
Monumentenplannen	2014	97	60%	58	36%	8	4%	163	100%
	2013	150	63%	76	32%	14	5%	240	100%
Totaal	2014	170	65%	82	31%	11	4%	263	100%
	2013	231	63%	113	31%	23	6%	367	100%
Stedenbouwkundige / interne plannen	2014							15	
	2013							31	
Aantal vergaderingen								26	
Toelichter en/of bouwplanoverleg								195	
Andere vragen in commissie behandeld								39	
Bezwaar; heroverweging eerder advies								2	
Second opinion welstand								0	

Tabel 2: Resultaten van de uitgebrachte adviezen in de WMC 2013/2014

6 Specialistische taak: Advies constructieve veiligheid

6.1 Doelstelling

Binnen team Vergunnen Wabo dragen de adviseurs constructieve veiligheid bij aan het op een verantwoorde wijze constructief veilig uitvoeren van een bouwwerk, zowel op de bouwplaats zelf als voor de omgeving.

Dat gebeurt door middel van het controleren van bouwaanvragen op constructieve veiligheid met betrekking tot sterkte, stabiliteit en de duurzaamheid ten aanzien van de beoogde ontwerplevensduur.

Daarnaast wordt geadviseerd in geval van:

- constructieve veiligheid met betrekking tot sterkte en stabiliteit van tentconstructies en podia bij evenementen;
- handhaving van de veiligheid van bestaande bouwwerken;
- de sloop van gebouwen;
- de toelaatbaarheid van lasten op kelders, bruggen, viaducten en tunnels;
- calamiteiten (veelal brandmeldingen bij gebouwen);
- de beoordeling van bouwveiligheidsplannen;
- gemeentelijke (bouw)projecten (bv. Tram Vlaanderen-Maastricht, Noorderbrug).

Ook wordt een bijdrage geleverd aan inspecties op basis van thema's vanuit de Rijksoverheid (bijvoorbeeld de controle van gevelbeplating bij bepaalde typen hoogbouw). Vanwege het ontbreken van specialistische kennis in met name de kleinere randgemeenten wordt op die plekken in het kader van intergemeentelijke samenwerking op verzoek geadviseerd (o.a. gemeente Vaals). Tot slot worden de adviseurs constructieve veiligheid incidenteel in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg ingezet voor advies tijdens calamiteiten.

6.2 Kwaliteitsborging

6.2.1 Kwaliteitshandboek

De adviseurs constructieve veiligheid werken volgens een kwaliteitshandboek en een werkinstructie. In dit kwaliteitshandboek is vastgelegd dat er gewerkt wordt volgens de landelijke beoordelingsrichtlijn BRL 5019 (bouwplantoetsingen aan het Bouwbesluit). Het doel van het kwaliteitshandboek is de inhoud van de adviezen

en de uitwerking van taken kwalitatief te waarborgen en daarnaast de efficiëntie van het werk te optimaliseren en uniformiteit te creëren¹⁹.

Het kwaliteitshandboek is in juli 2015 volledig geactualiseerd.

Het kwaliteitssysteem schrijft o.a. voor dat er gewerkt moet worden met een projectdossier. In dit dossier (dat kan worden opgenomen in SQUIT XO) worden de volgende zaken vastgelegd:

- Projectplanning (facultatief);
- Personele projectorganisatie (facultatief);
- Correspondentie met betrekking tot toetsing;
- Het risicoprofiel van het project;
- De rapportage;
- Correspondentie omtrent eventuele klachten;
- Cijfermatige onderbouwing voor het toetsen van bouwplannen (facultatief).

Het feit dat alle gegevens, protocollen, gegevens over de planning, etc. op een compacte manier bij elkaar zijn gebracht in dit projectdossier leidt tot overzichtelijke en uniforme dossiervorming.

6.2.2 Werkwijze

Zoals ook al in hoofdstuk 4 is beschreven wordt in een wekelijks overleg voor elke ontvankelijke aanvraag om omgevingsvergunning bepaald of er ten aanzien daarvan sprake is van een laag of verhoogd risico tijdens de realisatiefase van die vergunning. Bij dit overleg tussen vergunner, bouwinspecteur en constructeur, wordt ook gezamenlijk het beoordelings- en toetsplan op constructieve elementen besproken. Op basis daarvan wordt de aanvraag onderverdeeld in een van de twee hieronder vermelde constructie categorieën:

Bouwwerktype	Voorbeelden	Categorie
Woonwagens en kleine verbouwingen en uitbreidingen bij woningen en niet-woningen met weinig constructieve gevolgen voor het bestaande deel	Woonwagens, bergingen, tuinhuisjes, serres, dakkapellen zonder aanpassing van het bestaande spant	B
Kleine verbouwingen en uitbreidingen bij woningen en niet-woningen met constructieve gevolgen voor het bestaande deel	Dakopbouw, muurdoorbraken, dakkapellen met aanpassing bestaand spant	B
Eengezinswoning, vrijstaand, in rijen	Rijtjeswoningen en vrijstaande woningen	A
Gestapelde woningen	Appartementgebouwen	A
Niet wonen van 1 bouwlaag	Bedrijfspannen, winkels, scholen, kantoren, stallen, parkeergarages	B
Niet wonen van meer dan 1 bouwlaag	Bedrijfspannen, winkels, scholen, kantoren, stallen, parkeergarages	A
Massale publieke bijeenkomstgebouwen en overige bijzondere projecten	Stadions, ziekenhuizen, theaters, megastores, stations, sporthallen, zware industriële gebouwen	A
Overige bouwwerken geen gebouw (klein)	Geluidschermen, kunstwerken in parken, erfafscheidingen, reclameborden	B
Overige bouwwerken geen gebouw (groot)	Bruggen, viaducten, zendmasten	A
Constructief risico bij verbouw Constructies indienen bij vergunning	Trapsparing, verwijderen kolom, onderkelderen woning, doorzagen dakspant etc.	B

¹⁹ Paragraaf 1.1 van het Kwaliteitshandboek.

De toetsing van de categorie A-bouwwerken is onderverdeeld in 3 stappen:

1. Toets ontvankelijkheid: zijn alle constructiegegevens met betrekking tot hoofdlijnen ingediend? Indieningsvereisten zijn bijvoorbeeld overzichtstekeningen van de definitieve hoofdopzet van de constructie, schematische funderingsoverzicht etc.;
2. Toets hoofdlijnen in vergunningfase: Om de uitgangspunten zoals funderingswijze, belastingen, 2e draagweg, brandwerendheid etc. in een vroeg stadium vast te leggen worden deze al in de vergunningsfase getoetst.
3. Toets aanvullende constructies: In de uitvoeringsfase worden de detailtekeningen en berekeningen ten behoeve van het uitvoeringsontwerp getoetst.

Bij de toetsing van categorie B-bouwwerken zijn deze drie stappen, vanwege het feit dat dit relatief eenvoudige bouwwerkzaamheden betreft, in elkaar geschoven. Er is in dat geval dus sprake van één toetsmoment.

Voor het daadwerkelijk toetsen van de constructies zijn de volgende vier verschillende, in zwaarte van toetsdiepgang oplopende, toetsniveaus vastgesteld:

1. **Uitgangspuntentoets (Bevatten de stukken voldoende informatie over de uitgangspunten?)**
Gecontroleerd wordt of de globale uitgangspunten op de stukken, die zijn aangeleverd om het desbetreffende aspect te kunnen toetsen, in voldoende mate en in samenhang zijn weergegeven.

2. **Visueel toetsen (Kloppen de uitgangspunten en lijken de uitkomsten aannemelijk?)**
Gecontroleerd wordt of de uitgangspunten op de stukken, aangeleverd om het betreffende aspect te kunnen toetsen in de juiste vorm zijn. Van ieder te toetsen aspect wordt nagegaan of de uitgangspunten juist zijn en of de uitkomsten plausibel zijn.

3. **Representatief toetsen (Controle van de belangrijkste onderdelen)**
Gecontroleerd wordt of de uitgangspunten op de stukken, aangeleverd om het betreffende aspect te kunnen toetsen in de juiste vorm zijn. Van ieder te toetsen aspect wordt nagegaan of de uitgangspunten juist zijn en of de uitkomsten plausibel zijn. De belangrijkste berekeningen worden gecontroleerd dan wel nagerekend. De na te rekenen aspecten worden bepaald op basis van de resultaten van de visuele toets.

4. **Integraal toetsen (Alles controleren)**
Gecontroleerd wordt of de uitgangspunten op de stukken, aangeleverd om het betreffende aspect te kunnen toetsen in de juiste vorm zijn. Van ieder te toetsen aspect wordt nagegaan of de uitgangspunten juist zijn en worden de uitkomsten gecontroleerd en/of nagerekend.

Bouwwerftype	Voorbeelden	Fundering incl. lastenverdelers	Hoofdraagconstructies incl. stabiliteit	Oprijtuinen, verbindingen incl. verbindingen	Constructieve oed and ellen geen hoofdraagconstructie	Moeren op zand of met boven een krimpmaas	Verdiepingsvloeren	Balkstralen	Geplaat	Treppen / hellingsbanaan	Gevels (incl. draagconstructie) incl. bevestigingen	Gevels berekening	Constructieve elementen uit het bouwveiligheidsplan
gestapelde woningen	appartement gebouwen	3	3	4	3	1	3	2	3	3	3	3	2
niet wonen van 1 bouwlaag (B1)	bedrijfspanden, winkels, scholen, kantoren, stalen, parkeergarages	3	3	3	2	2		3	3	3	2	3	2
niet wonen van meer dan 1 bouwlaag (B>1)	bedrijfspanden, winkels, scholen, kantoren, stalen, parkeergarages	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2
massale publieke bijeenkomstgebouwen en overige bijzondere projecten	stadions, ziekenhuizen, theaters, megastores, stations, sportvelden, zware industriële gebouwen	3	3	4	3	2	3	3	3	3	3	3	2
overige bouwwerken geen gebouw (klein)	geheidschermen, kunstwerken in parken, afscheidingen, reclameborden	2	2	2	2							2	1
overige bouwwerken geen gebouw (groot)	bruggen, viaducten, zendmasten	3	1	3	2			2		2		3	1

Afbeelding: Toetsmatrix constructies

Slechts in incidentele gevallen kan worden afgeweken van deze vaste methodiek van constructieve toetsing. Zo is voor het bijzondere werk van de bouw van de A2-tunnel een aangepaste systematiek gehanteerd (vanwege de omvang van dit project en de gemaakte afspraken in systeemgerichte contractbeheersing over het te hanteren kwaliteitsmanagementsysteem).

Ook wanneer de resultaten van de uitgevoerde toetsen daartoe aanleiding geven kan het toetsniveau naar boven of naar beneden worden bijgesteld.

6.2.3 Evenementen

Bij vergunningverlening rondom evenementen kan er ook sprake zijn van het toetsen van constructieve veiligheid. Daarvoor worden de adviseurs constructieve veiligheid om specialistisch advies gevraagd. Dit advies heeft betrekking op de sterkte en stabiliteit van de diverse tijdelijke bouwwerken die op evenemententerreinen opgebouwd worden en bij bezwijken of instorten een gevaar vormen voor het publiek en de gebruikers. Hierbij betreft het meestal tenten, podia en tribunes.

Bij de beoordeling van deze bouwwerken wordt rekening gehouden met diverse variabelen. Dit zijn enerzijds factoren voortkomend uit de evenementlocatie en anderzijds voorkomend uit belastingen tengevolge van het op- en afbouwen, het gebruik, de weersomstandigheden en combinaties hiervan.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan opstelling op verhard of onverhard terrein en/of op het dek van een ondergrondse parkeergarage en kans op storm gedurende een evenement.

De constructieve veiligheid van de bouwwerken ten behoeve van (grote) evenementen wordt door de adviseurs constructieve veiligheid gecontroleerd aan de hand van constructieberekeningen en bouwboeken die door de leverancier (van bv. tenten of podia) worden opgesteld.

Voorbeelden van jaarlijks terugkerende evenementen waarbij de adviseurs constructieve veiligheid actief worden ingezet: de optredens van Andre Rieu op het Vrijthof, Dancetour, Maastrichts Mooiste, Summer DJ's, 11e van de 11e, Preuvenemint, etc.

Foto: Na een hevige sneeuwbuï bleek deze constructie niet sterk genoeg om het gewicht van de sneeuw te kunnen dragen.

6.3 Verantwoording

Alle uitgevoerde constructieve controles worden volgens het eigen kwaliteitssysteem verwerkt in zogenaamde projectdossiers die digitaal worden verwerkt in Squit XO.

Op jaarbasis worden de behandelde constructies bijgehouden.

Overzicht constructies 2011 t/m 2015			
behandelde aanvragen			
jaar	aantal C-nummers	aantal WB -nr	bouwvolume
2011	873	348	151 miljoen
2012	777	257	141 miljoen
2013	583	225	156 miljoen
2014	649	244	155 miljoen
2015 tot mei	oorsa XO	150 ?	83 27 miljoen 40 28 miljoen

7 Kernpunten: beleidsmatige keuzes

7.1 Algemeen

Team Vergunnen Wabo houdt zich bezig met het toetsen van vergunningaanvragen en de inspectie op de uitvoering daarvan op basis van zowel gemeentelijke als landelijke regelgeving. Het is onmogelijk om aan al deze taakvelden evenveel aandacht te besteden. Beperkte capaciteit en middelen verplichten daarom om keuzes te maken in de intensiteit van toetsing en de thema's die daarbij aan de orde komen. Uiteraard wordt daarbij altijd voldaan aan de wettelijke minimumeisen.

Van oudsher is vooral de monumentale binnenstad speerpunt van beleid. In de afgelopen decennia zijn daar ook andere thema's bijgekomen.

Dat heeft enerzijds te maken met calamiteiten die hebben plaatsgevonden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het thema constructieve veiligheid dat (landelijk) prioriteit kreeg door het balkondrama in Maastricht en het instorten van een parkeergarage in Almere. Daarnaast werd het thema brandveiligheid landelijk een hot item na de brand tijdens oud en nieuw in Volendam. Ook bodemverontreiniging kreeg meer aandacht na het gifschandaal in Lekkerkerk waar een hele woonwijk gebouwd bleek te zijn op sterk verontreinigde grond.

Aan de andere kant hebben ook bepaalde maatschappelijk ontwikkelingen geleid tot aandacht voor specifieke thema's zoals asbest in gebouwen, duurzaamheid en de toegankelijkheid van gebouwen.

Deze ontwikkelingen staan niet stil en zullen ook in de toekomst ervoor zorgen dat voor bepaalde thema's meer aandacht zal komen en voor andere thema's minder, of dat heel andere thema's de aandacht verdienen. Verderop in dit hoofdstuk daarover meer.

7.2 Thema's

Zoals hierboven beschreven zijn er meerdere thema's die de aandacht hebben binnen Team Vergunnen Wabo. Hieronder worden deze thema's kort beschreven:

7.2.1 Cultureel erfgoed/welstand

Het welstandsbeleid en het cultureel erfgoedbeleid van de gemeente Maastricht kent al jaren een hoog ambitieniveau en wordt maatschappelijk breed gedragen.

Maastricht voert een gebiedsgericht welstandsbeleid. Het beleid rondom cultureel erfgoed is zowel gebiedsgericht als objectgericht. De beleidsvelden monumenten en archeologie houden rekening met de verschillen in cultuurhistorische, monumentale en archeologische waarden op de diverse plekken in de stad. Deze waarden zijn vastgelegd in de bestemmingsplannen via het Maastrichts Planologisch Erfgoedstelsel (MPE). De hiervoor bedoelde verschillen die voortkomen uit de unieke ontstaansgeschiedenis van Maastricht, rechtvaardigen een beleid voor welstand en cultureel erfgoed dat is toegespitst op deze verschillen.

7.2.2 Brandveiligheid

Nog regelmatig wordt geconstateerd dat gebouwen niet op een verantwoorde brandveilige wijze in gebruik zijn. Vluchtwegen zijn op slot of slecht bereikbaar door het opslaan van goederen. Er zijn weinig of geen brandblusmiddelen voor handen. Ook brandveiligheid bij kantoren is regelmatig een probleem.

Kantoorgebouwen worden vaak in eerste instantie casco opgeleverd. De invulling van het kantoorgebouw volgt dan in kleinere gedeeltes en er wordt dan niet meer naar het totaalplaatje (in relatie tot brandveiligheid) gekeken.

Vanwege het feit dat een slechte invulling van het aspect brandveiligheid levensbedreigende situaties kan opleveren, en extra gevaar oplevert voor kwetsbare groepen, heeft dit altijd grote aandacht.

7.2.3 Constructieve veiligheid

Constructieve veiligheid van gebouwen valt uiteen in twee delen: toezicht op de bouw en toezicht bij bestaande bouwwerken. Hieronder staan enkele voorbeelden genoemd van situaties waarin constructief toezicht heeft geleid tot het voorkomen van onveilige situaties.

Bij de renovatie van balkons aan een flatgebouw was door de hoofdconstructeur een berekening gemaakt. Alle balkons boven de begane grond zouden worden doorgestapeld op het onderste balkon. De wapeningsgegevens werden later in het bouwproces ingediend en daaruit bleek dat het onderste balkon niet gewapend was met bovenbelasting. Er zat een factor 5 te weinig wapening in dit balkon waardoor het – mocht het zo zijn uitgevoerd - zeker zou zijn bezwaken.

Een ander voorbeeld betreft de decoratie van de hoofdwacht tijdens een concertreeks. Door een opeenstapeling van fouten in het ontwerp en tijdens de uitvoering was een zeer intensieve inspectie en toetsing nodig. Uiteindelijk is de steigerconstructie zodanig aangepast dat de veiligheid op een acceptabel niveau was.

Deze voorbeelden illustreren het belang van een goede bouwconstructieve toetsing.

7.2.4 Bodemverontreiniging

Bij veel projecten, zowel bouwprojecten, civieltechnische werken als saneringen komen grote hoeveelheden grond vrij. Het is belangrijk goed in beeld te hebben wat de kwaliteit van de vrijkomende grond is en op welke wijze deze elders toegepast wordt. Voorkomen moet worden dat vervuilde grond gemengd wordt met schone grond. Vandaar dat goed bodemonderzoek nodig is en ook toezicht dient te worden gehouden op de verwerking van de grond.

Daarnaast is het - voor de veiligheid van mens en dier - ook van belang dat de kwaliteit van de grond geschikt is voor de functie ter plekke. Een bodem die gebruikt wordt als moestuin mag geen verontreinigingen bevatten. Ook daarvoor is goed bodemonderzoek nodig.

7.2.5 Asbest

Asbest is een natuurlijk mineraal dat vanaf het begin van de negentiende eeuw in veel (bouw)producten is verwerkt. Denk daarbij aan producten als golfplaten en waterleidingbuizen. Asbesthoudend materiaal is op zichzelf niet gevaarlijk; zolang asbest in gebonden toestand verkeert is er in principe geen gevaar voor de gezondheid. Pas als de asbestvezels los komen en kunnen worden ingeademd (bijvoorbeeld omdat het niet is afgeschermd) is er een probleem. Deze asbestvezels kunnen leiden tot kanker en stoflongen.

Bij verbouwingen en sloopwerkzaamheden kan asbest vrijkomen. Ook kunnen asbestverontreinigingen in de bodem worden aangetroffen. Vandaar dat in veel gevallen een asbestinventarisatieonderzoek wordt voorgeschreven. Wanneer asbest wordt geconstateerd dient dit altijd op een verantwoorde wijze (eventueel door een daarvoor gecertificeerde partij) te worden verwijderd en afgevoerd.

Onlangs is asbest een aantal malen in het nieuws geweest toen het vrijkwam bij branden (o.a. in de Beatrixhaven). Ook vanuit dat perspectief is aandacht voor asbest vereist.

7.2.6 Toegankelijkheid

In de Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022 staan ambities genoemd voor 2022: "In 2022 kunnen de inwoners van Maastricht-Heuvelland gezond en veilig opgroeien en oud worden, hun talenten blijvend ontwikkelen en naar vermogen meedoen in onze samenleving. Ze zijn zoveel mogelijk zelfredzaam en voelen zich bij elkaar betrokken. Onze regio biedt de mogelijkheden aan haar inwoners om collectief en individueel tot ontplooiing te komen, zodat haast iedereen zodra hij/zij volwassen is, in zijn/haar eigen onderhoud en inkomen kan voorzien."

In relatie tot bouwen/wonen betekent deze ambitie dat mensen met een lichamelijke, zintuiglijke, verstandelijke of (langdurig) psychisch beperking kunnen wonen in een woning die bij hen en hun beperking past. Ook de

toegankelijkheid van publieke gebouwen is daarbij van belang. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een drempelvrije toegang of toegankelijke toiletten voor mensen met een beperking.

Sinds 1 november 2014 is het op basis van het Besluit omgevingsrecht (Bor) mogelijk om op eigen terrein vergunningvrij een mantelzorgwoning te realiseren. Hierdoor kunnen mensen met een beperking die mantelzorg nodig hebben langer (min of meer) zelfstandig blijven wonen.

Op dit moment is het bij nieuwbouwprojecten op basis van het Bouwbesluit verplicht om rolstoeltoegankelijk te bouwen. Voor bestaande woningen geldt deze verplichting niet. Dat wil echter niet zeggen dat er bij de verbouw van bestaande gebouwen geen aandacht is voor de toegankelijkheid voor mensen met een beperking.

De gemeente Maastricht vraagt bv. bij bouwplannen die ze zelf ontwikkelt de werkgroep Toegankelijk Maastricht²⁰ om advies (o.a. bij bouw Geusseltbad, Lumière, Timmerfabriek, etc.) omtrent de toegankelijkheid van gebouwen voor mensen met een beperking.

Buiten de hierboven genoemde regels omtrent toegankelijkheid uit het Bouwbesluit kan niet dwingend worden voorgeschreven dat extra maatregelen voor het bevorderen van de toegankelijkheid worden getroffen. Via communicatie (bewustwording, overleg met initiatiefnemers) kan echter toch een extra aandacht voor toegankelijkheid worden gerealiseerd.

7.2.7 Duurzaamheid (energie en materialen)

Duurzaam bouwen betekent dat woningen, gebouwen en andere bouwwerken ontwikkeld en gebruikt worden met respect voor mens en milieu. Het gaat bij duurzaam bouwen niet alleen om energiebesparing in huizen en gebouwen, maar bijvoorbeeld ook om:

- gebruik van duurzame materialen die rekening houden met het milieu en de gezondheid van bewoners en gebruikers;
- een gezond binnenmilieu bijvoorbeeld door goede ventilatie om vocht, schimmel en ophoping van schadelijke stoffen te voorkomen;
- prettige en leefbare huizen, gebouwen, wijken en steden;
- duurzaam slopen, om de materialen die vrijkomen bij de sloop opnieuw te kunnen gebruiken (hergebruik en recycling);
- verantwoord watergebruik;
- voorkomen dat grondstoffen voor bouwmaterialen uitgeput raken.

Aan het (ver)bouwen en gebruik van woningen en andere gebouwen zijn regels verbonden. In het Bouwbesluit staan de minimale bouwtechnische voorschriften waaraan gebouwen moeten voldoen. Dit zijn voorschriften op het gebied van veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieu.

In de Wet milieubeheer staan regels opgenomen over duurzaamheid bij het gebruik van inrichtingen (zie daarvoor paragraaf 3.2.2.1 onder 5). Denk dan bijvoorbeeld aan regels over geur, geluid en het gebruik van chemische stoffen. De toets aan deze regels wordt uitgevoerd door de RUD-ZL.

Buiten deze wettelijk voorgeschreven eisen kunnen via communicatie (bewustwording, overleg met de initiatiefnemer van een bouwproject) en eventuele subsidiëring (denk bijvoorbeeld aan een subsidie voor het plaatsen van zonnepanelen) extra duurzaamheidsimpulsen worden gerealiseerd.

²⁰ Dit is een werkgroep van het (voormalige) Platform Gehandicaptenbeleid Maastricht (PGBM) die de gemeente o.a. adviseert in zaken betreffende de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de openbare ruimte en openbare gebouwen. Sinds kort zijn PGBM en Kompas Nederland verenigd in de stichting Samen Onbeperkt.

7.3 Kernpunten en toekomstige ontwikkeling

Op basis van het aantal uren dat jaarlijks wordt besteed aan een bepaald thema is op dit moment (2015) de hieronder opgenomen lijstvolgorde van thema's aan de orde:

1. cultureel erfgoed/welstand
2. brandveiligheid
3. constructieve veiligheid
4. bodemverontreiniging
5. asbest
6. duurzaamheid
7. toegankelijkheid

Omdat dit stuk wordt geschreven voor de periode 2016-2019 wordt getracht een doorkijk te geven naar de toekomstige situatie. Er zijn in de komende jaren namelijk enkele ontwikkelingen die naar verwachting zullen leiden tot een wijziging in het aantal uren die aan een bijzonder thema zullen worden besteed. Aan het einde van deze paragraaf is de (verwachte) verschuiving van aandacht schematisch weergegeven in een tabel.

7.3.1 Private kwaliteitsborging²¹

Al sinds 1997 wordt gesproken over het onderwerp private kwaliteitsborging. De commissie Fundamentele Verkenning Bouw heeft, onder voorzitterschap van oud-minister Dekker in de periode 2007 - 2008, onderzoek gedaan naar de rol van wet- en regelgeving in het bouwproces. De begrippen “vertrouwen” en “verantwoordelijkheid” staan centraal in de analyse van de Commissie. Vanuit het principe “Publiek wat moet, privaat wat kan” heeft de Commissie een aantal aanbevelingen gedaan aan de overheid en het bouwbedrijfsleven. Eén van deze aanbevelingen heeft betrekking op de toets vooraf aan de eisen uit het Bouwbesluit 2012.

Wie iets wil (ver)bouwen heeft daar in veel gevallen een omgevingsvergunning voor het bouwen voor nodig. Een dergelijke vergunning wordt aangevraagd bij de gemeente, die toetst in hoeverre het aannemelijk is dat het bouwplan voldoet aan de eisen van het Bouwbesluit 2012, welstand, het bestemmingsplan etc. Voor de toetsing moet de aanvrager de nodige informatie aanleveren. De Commissie Dekker heeft zich afgevraagd waarom bouwers niet zelf kunnen zorgen voor een bouwplan dat voldoet aan de voorschriften. Zeker als het gaat om voldoen aan het Bouwbesluit 2012 stelt de Commissie dat de toetsing door de gemeente achterwege kan blijven. De vergunninghouder moet ook nu al zorgen dat een bouwwerk als het klaar is, aan alle regels voldoet. Als een vergunninghouder – samen met zijn of haar adviseurs, zoals een aannemer – het goed weet te organiseren dan is een vergunning voor het bouwtechnische deel niet meer nodig. Later is hier door het ministerie van BZK ook het toezicht op het bouwtechnische deel aan toegevoegd.

Er is een wet in voorbereiding om deze wijziging van het stelsel mogelijk te maken: de wet kwaliteitsborging bij het bouwen. Private kwaliteitsborging is hierdoor de komende jaren het sleutelwoord op het gebied van bouw- en woningtoezicht in Nederland. Over enkele jaren zal de gemeente alleen nog de ruimtelijke vergunning voor (ver)bouwen afgeven. In deze ruimtelijke vergunning zit de beoordeling van omgevingsveiligheid, het bestemmingsplan en redelijke eisen van welstand. De Bouwbesluittoets en het toezicht op de uitvoering volgens de regels van het Bouwbesluit zal door private partijen georganiseerd moeten worden. Private partijen worden op basis van het huidige wetsvoorstel verplicht gesteld om de borging van bouwkwiteit te regelen. Het wetsvoorstel heeft als vertrekpunt dat op bijna ieder werk een kwaliteitsborger aanwezig is, die gebruik maakt van een landelijk toegelaten instrument voor kwaliteitsborging.

²¹ Bron: Info BWT

Deze wet zal naar verwachting in 2017 van kracht worden en dan zal stapsgewijs de private kwaliteitsborging worden ingevoerd. Eerst bij de tamelijk eenvoudige bouwwerken en later (indien mocht blijken dat dit instrument goed werkt) naar de meer gecompliceerde bouwwerken en de bouwwerken die het grootste risico met zich meebrengen (zoals ziekenhuizen etc.).

Door deze ontwikkeling zal in 2019 naar verwachting minder ambtelijke uren besteed worden aan de thema's uit het Bouwbesluit: brandveiligheid en constructieve veiligheid. Daarentegen zullen de marktpartijen meer uren aan deze thema's gaan besteden. In het hieronder opgenomen overzicht zakken deze thema's dan ook naar een lagere positie.

Momenteel is nog weinig bekend over de exacte invulling van de uitvoeringspraktijk en het bijbehorende financiële model. Wanneer hieromtrent meer duidelijkheid ontstaat kan aan de overgang van publiek naar privaat concrete vorm worden gegeven.

7.3.2 ontwikkelingen in duurzaamheid

Duurzaam bouwen zet aan tot innovatie en productontwikkeling. Producten die nu standaard gebruikt worden, zijn ontwikkeld vanuit duurzaam denken. Bijvoorbeeld verf op waterbasis en zogenaamde 'high-solid'-verven met minder schadelijke stoffen.

Ook op het gebied van energiebesparing is sprake van innovatie. Onder andere dankzij wetgeving (de energieprestatie van gebouwen (EPC)) ontwikkelde de industrie onder meer zuinige HR-verwarmingsketels en ventilatiesystemen. Ook wordt steeds meer gebruik gemaakt van duurzame energie door de inzet van warmtepompen, zonneboilers en zonnepanelen. Naast deze energiezuinige systemen komen vanuit de industrie op dit moment ook hele (kant-en-klaar) ontwerpen voor energieneutrale woningen etc. Ook het Europees beleid is erop gericht dat nieuwe gebouwen rond 2020 geen of heel weinig energie gebruiken. De verwachting is dan ook dat duurzaamheid in de komende jaren steeds meer aandacht zal krijgen.

Ook omdat de gemeente Maastricht de ambitie heeft om klimaatneutraal te zijn in 2030. Om deze duurzame ambitie te realiseren ontwikkelt de gemeente Maastricht Lokale Energieakkoorden. In deze akkoorden worden de afspraken, acties en maatregelen vastgelegd om bijvoorbeeld de uitstoot van CO₂ te verminderen en energieverstopping tegen te gaan.

Aan de basis van de ontwikkeling van het Lokale Energieakkoord staan meer dan 20 organisaties verenigd in platform COOL. Dit platform en de gemeente hebben een plan van aanpak opgesteld om het lokale energieakkoord uit te voeren. Doelstelling van dit plan is het energieverbruik te verminderen en te veranderen, dat meer partners gaan samenwerken en dat goede voorlichting en communicatie wordt uitgebreid. Onderdeel van dit plan van aanpak zijn het sluiten van deelakkoorden op de thema's Wonen, Industrie, Mobiliteit en de gemeentelijke organisatie. Concrete acties en meetbare doelen zijn vastgelegd voor de korte termijn (2014-2018) en de lange termijn (2018-2030) zoals bv. het openen van een energieloket, een energiecoördinator voor de industrie, afspraken met corporaties over o.a. het energiezuinig maken van woningen, energiecoaches, de Econexis demonstratiewoning en een EnergiePrestatiekeuring van bedrijven. Ook worden de al lopende duurzaamheidsacties verbreed en geïntensiveerd.

De gemeente Maastricht ontwikkelt op dit moment in de President Rooseveltlaan een voorbeeldwoning die moet dienen als inspiratiebron voor bewoners en bouwers uit (en in) Maastricht. Ook worden er in samenwerking met Enexis nu al energiecoaches ingezet die op verzoek kunnen adviseren over het treffen van energiezuinige maatregelen in en om de woning.

7.3.3 Ontwikkelingen met betrekking tot asbest

Vanaf 2024 zijn asbestdaken in Nederland verboden²². Dit betekent dat eigenaren van gebouwen met asbesthoudende dakbedekking deze voor die tijd moeten verwijderen. Hierbij maakt het niet uit of dit dak in bezit is van een particulier, een bedrijf of de overheid. Ook de toestand van het dak is niet relevant voor het

²² Ontwerpbesluit van 24 maart 2015 tot wijziging van het Asbestverwijderingsbesluit 2005

verbod. Uiteindelijk zullen de asbest platen verweren door de weersinvloeden, vocht , vorst en temperatuurwisselingen en zijn ze niet meer hechtgebonden zodat er deeltjes vrij kunnen komen. Daken in heel slechte, verweerde toestand moeten al eerder verwijderd worden.

Vanaf 2016 komt er een rijkssubsidieregeling voor de verwijdering van asbestdaken. Daarnaast heeft de provincie Limburg onlangs honderd miljoen euro uitgetrokken voor het verwijderen van asbestdaken, gekoppeld aan investeringen in duurzame energie.

Verwacht wordt dan ook dat vanaf 2016 het aantal uren dat wordt besteed aan de (besluitvorming en toezicht rondom) asbestverwijdering zal toenemen.

7.4 Samenvattend: verschuiving thema's

Zoals hierboven beschreven zijn er op korte termijn ontwikkelingen te verwachten die direct van invloed zijn op de hoeveelheid aandacht die een thema vraagt. Hieronder is de (verwachte) verschuiving van aandacht in thema's tussen 2015 en 2019 schematisch weergegeven in een tabel:

2015	2019
Cultureel erfgoed/welstand	Cultureel erfgoed/welstand
Brandveiligheid	Duurzaamheid
Constructieve veiligheid	Asbest
Bodemverontreiniging	Bodemverontreiniging
Asbest	Toegankelijkheid
Duurzaamheid	Brandveiligheid
Toegankelijkheid	Constructieve veiligheid

Schematische weergave van de ontwikkeling 2015-2019 in de aandacht voor specifieke thema's

De grootste oorzaak van de verwachte balansverschuiving in aandacht en uren van gemeentezijde is gelegen in de introductie van de Wet kwaliteitsborging bij het bouwen (zie paragraaf 7.3.1). Hierdoor verschuift een gedeelte van de toetsing van brandveiligheid en constructieve veiligheid van de gemeente naar marktpartijen. De relatieve stijging van duurzaamheid en asbest is te verklaren door de ontwikkelingen in regelgeving en beleid op die thema's (zie paragrafen 7.3.2 en 7.3.3).

8 Toekomstige (wettelijke) ontwikkelingen

De ambitie van Veiligheid en Leefbaarheid is het reguleren van veranderingen in de fysieke leefomgeving. In dit bouwbeleidsplan is aangegeven hoe team Vergunnen Wabo haar taken uitvoert op basis van nu geldende wet- en regelgeving. In het vorige hoofdstuk wordt ook vooruitgekeken naar enkele concrete toekomstige ontwikkelingen.

Naast deze ontwikkelingen zijn er ook bewegingen die op het moment van schrijven van dit plan nog onvoldoende concreet zijn, maar die gedurende de looptijd van dit beleidsplan (2016-2019) verder zullen worden ingevuld. Het betreft:

- de vaststelling van de modelverordening kwaliteit VTH, na inwerkingtreding van het wetsvoorstel VTH in 2016;
- de invoering van de "Wet kwaliteitsborging voor het bouwen", die naar verwachting per 1 januari 2017 gefaseerd zal worden ingevoerd;
- de invoering van de Omgevingswet die mogelijk in 2018 in werking zal treden.

8.1 Modelverordening kwaliteit VTH

Samen met het kabinet werken gemeenten en provincies aan het verbeteren van de uitvoering van het omgevingsrecht. De verbeterpunten zijn terug te brengen tot drie hoofdpunten:

1. Kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken
2. Het verbeteren van de afstemming strafrecht-bestuursrecht
3. De bevoegdheidsverdeling overheden, interbestuurlijk toezicht en bestuurlijke drukte

Het IPO en de VNG hebben in 2009 afspraken gemaakt met het kabinet over hoe zij gezamenlijk met de departementen werken aan het verbeteren van deze punten. Hiertoe is een gezamenlijk programma (PUmA, programma uitvoering met ambitie) opgezet, dat inmiddels is afgerond. Zo is er nu een landelijk stelsel van omgevingsdiensten, zijn er kwaliteitscriteria voor de uitvoering van de Wabo (de zogenoemde kwaliteitscriteria 2.1) en is er een landelijke handhavingsstrategie voor bestuurs- en strafrecht. Een deel van de afspraken uit 2009 is verankerd in de voorgestelde wijziging van de Wabo. Dat wetsvoorstel is nu ingediend bij de Tweede Kamer.

Het nieuwe wetsvoorstel is geschreven vanuit een stelsel dat is gebaseerd op vertrouwen en decentralisatie. Dit betekent dat een belangrijk deel van de besluitvorming over de kwaliteit van de uitvoering decentraal plaatsvindt door de desbetreffende bevoegde gezagen. Leidend hierin is de afspraak met het kabinet dat er een landelijk kwaliteitsniveau moet worden gerealiseerd en behouden. Hiermee heeft de wetgever ook erkend dat de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor kwaliteit bij de bevoegde gezagen ligt. Er moet echter wel op een doeltreffende wijze invulling aan worden gegeven, anders kan de Minister alsnog regels stellen in een AMvB.

Afgesproken is dat de VNG in samenwerking met het IPO op basis van de kwaliteitscriteria 2.1 een modelverordening zou opstellen, die alle gemeenteraden en provinciale staten als bevoegd gezag kunnen vaststellen.

De Modelverordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) regelt de gemeentelijke zorg voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving voor zover die gestalte krijgt in de kwaliteit van uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht.

Door implementatie van de modelverordening geven gemeenten en provincies uitvoering aan de Wabo, zoals deze zal luiden na inwerkingtreding van het wetsvoorstel VTH, naar verwachting in 2016. De modelverordening is een uitvloeisel van de afspraak om de kwaliteit van VTH decentraal te borgen.

De verordening regelt de kwaliteit van de thuishaken, de basistaken en plustaken van de Wabo. Voor de daarbij betrokken diensten (gemeentelijke diensten én regionale uitvoeringsdiensten) betekent dit het toepassen van de kwaliteitscriteria 2.1 voor deskundigheid en beschikbaarheid, volgens de regel *comply or explain*; het uitgangspunt is 'voldoen', tenzij gemotiveerd wordt afgeweken, bijvoorbeeld vanwege hogere ambities, of om het eigen kwaliteitssysteem niet te doorkruisen.

Momenteel worden bij de gemeente en de RUD ZL ambtelijke voorbereidingen getroffen om deze nieuwe verordening tijdig in werking te laten treden.

8.2 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

In paragraaf 7.3.1. is kort het stelsel van de private kwaliteitsborging beschreven en de veranderingen die dat met zich mee zal brengen.

Zoals eerder vermeld zal de gemeente over enkele jaren alleen nog de ruimtelijke vergunning voor (ver)bouwen afgeven. In deze ruimtelijke vergunning zit de beoordeling van omgevingsveiligheid, het bestemmingsplan en redelijke eisen van welstand. De Bouwbesluittoets en het toezicht op de uitvoering volgens de regels van het Bouwbesluit zal door private partijen georganiseerd moeten worden. Private partijen worden op basis van het huidige wetsvoorstel verplicht gesteld om de borging van bouwkwaliteit te regelen. Het wetsvoorstel heeft als vertrekpunt dat op bijna ieder werk een kwaliteitsborger aanwezig is, die gebruik maakt van een landelijk toegelaten instrument voor kwaliteitsborging.

In de praktijk zal een bouwaanvraag er in grote lijnen als volgt uit gaan zien:

1. Bij de aanvraag meldt de opdrachtgever aan het bevoegd gezag welk instrument van kwaliteitsborging wordt gebruikt;
2. Bij de start van de bouw meldt de opdrachtgever aan het bevoegd gezag welke kwaliteitsborger is ingeschakeld. Tijdens de bouw vindt het toezicht plaats door deze kwaliteitsborger;
3. Bij oplevering van de bouw verklaart de kwaliteitsborger aan de vergunninghouder dat het gebouw voldoet aan de regels uit het Bouwbesluit;
4. Na oplevering overlegt de vergunninghouder de verklaring dat het gebouw voldoet aan de regels uit het Bouwbesluit aan het bevoegd gezag;
5. Na ontvangst van deze verklaring geeft het bevoegd gezag toestemming om het gebouwde in gebruik te nemen.

Voor de praktijk betekent deze werkwijze het volgende:

Valt weg	Komt erbij
Bouwtechnische inhoudelijke beoordeling aanvraag	Check op toepassing juist kwaliteitsborgingsinstrument
Toezicht op bouwtechnische uitvoering	Check op aanwezigheid juiste kwaliteitsborger
	Check op verklaring bouwwerk conform Bouwbesluit
	Check as-buit dossier

De gemeente krijgt dus van toetsende instantie de rol van systeemtoezichthouder: Zij bewaakt administratief of bij bouwplannen vorm en inhoud is gegeven aan de regels omtrent kwaliteitsborging en of aan het einde een verklaring wordt afgegeven dat het bouwwerk voldoet aan de regels uit het Bouwbesluit.

Deze nieuwe manier van werken zou de volgende consequenties voor team Vergunnen Wabo kunnen hebben:

- Al naar gelang de fasering van implementatie en afbakening van de risicoklassen kunnen er gevolgen zijn in de in te zetten uren;
- Er vind een verschuiving plaats van technische medewerkers naar procesmedewerkers;
- Pas bij volledige implementatie zou eventueel sprake kunnen zijn van een vermindering in uren;
- De bestaande voorraad blijft bij het bevoegd gezag;
- Minder taken zou minder inkomsten door verandering van legestarieven kunnen betekenen, parallel aan steeds meer vergunningvrije activiteiten en de verschuiving van een preventieve rol naar een repressieve rol. Dit zou kunnen betekenen dat de activiteit bouwen in de toekomst anders zal moeten worden gefinancierd;
- De communicatie en verwachtingen richting burgers, ondernemers en de eigen organisatie moet veranderen.

Team Vergunnen Wabo participeert in de landelijke overlegstructuur rondom dit thema en volgt de ontwikkelingen rondom private kwaliteitsborging nauwlettend.

8.3 Omgevingswet

Met de Omgevingswet vereenvoudigt en bundelt de overheid de regels voor ruimtelijke projecten. Zo wordt het makkelijker om ruimtelijke projecten te starten. Bijvoorbeeld woningbouw op voormalige bedrijventerreinen of de bouw van windmolenparken.

De minister van Infrastructuur en Milieu heeft op 17 juni 2014 het wetsvoorstel 'Omgevingswet' naar de Tweede Kamer gestuurd. Zowel de Tweede als de Eerste Kamer moeten het wetsvoorstel goedkeuren. Daarna volgt nog de publicatie in het Staatsblad en wordt er invoeringsregelgeving gemaakt. Naar verwachting treedt de wet in 2018 in werking.

Met de Omgevingswet wil het kabinet beter aansluiten op:

- de samenhang tussen verschillende plannen en activiteiten voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur;
- duurzame ontwikkelingen, zoals windmolenparken aanleggen;
- de verschillen tussen regio's. Gemeenten, provincies en waterschappen krijgen meer ruimte om op omgevingsgebied hun eigen beleid te voeren. Regio's kunnen dankzij de Omgevingswet beter aansluiten bij hun eigen behoeften en doelstellingen.

De Omgevingswet sluit ook beter aan bij Europese regels. Verder biedt de wet meer ruimte voor particuliere ideeën.

Het omgevingsrecht bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, water, natuur en milieu. Ze hebben allemaal hun eigen uitgangspunten, werkwijzen en elsen. De wetgeving is daardoor te ingewikkeld geworden voor de mensen die ermee werken. Daardoor duurt het bijvoorbeeld langer voordat een project kan starten. In de Omgevingswet worden bijna alle regelingen samengevoegd. De volgende wetten gaan allemaal op in de Omgevingswet:

- Belemmeringenwet privaatrecht;
- Crisis- en herstelwet;
- Interimwet stad- en milieubenadering;
- Ontgrondingenwet;
- Planwet verkeer en vervoer;
- Spoedwet wegverbreding;
- Tracéwet;
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden;
- Wet inzake de luchtverontreiniging;
- Wet ruimtelijke ordening.

De volgende wetten gaan grotendeels op in de Omgevingswet:

- Waterwet;
- Wet beheer rijkswaterstaatwerken;
- Wet herverdeling wegenbeheer;
- Wet milieubeheer.

Van 8 andere wetten gaan de onderdelen over omgevingsrecht naar de Omgevingswet:

- Woningwet;
- Monumentenwet 1988;
- Wet natuurbescherming;
- Wet luchtvaart;
- Mijnbouwwet;
- Spoorwegwet;
- Wet lokaal spoor;
- Wet bereikbaarheid en mobiliteit.

Hieronder worden een aantal voorbeelden genoemd van wat de Omgevingswet kan betekenen voor burgers, bedrijven en overheden²³:

Omgevingsplan: Sommige gemeenten hebben nu meer dan 100 verschillende bestemmingsplannen. Hiervoor in de plaats komt 1 omgevingsplan voor het hele gebied. Dit betekent minder regels en meer samenhang.

1 Loket voor burgers en bedrijven: Willen burgers of bedrijven straks een project of activiteit starten? Dan hoeven ze nog maar bij 1 loket 1 vergunning (digitaal) aan te vragen. Daarna neemt de gemeente of de provincie een beslissing. Zijn ze beide verantwoordelijk voor de vergunningaanvraag? Dan neemt alsnog een van beide de beslissing. Dit is makkelijker voor de aanvrager en de vergunningaanvraag is sneller afgehandeld.

Bedrijven hoeven minder onderzoek te doen: Om een vergunning te krijgen voor een ruimtelijk project, moeten bedrijven onderzoek doen (bijvoorbeeld bodemonderzoek). Door de Omgevingswet zijn onderzoeksgegevens straks langer geldig. Hierdoor is het makkelijker om ze opnieuw te gebruiken. Sommige onderzoeksverplichtingen zijn helemaal niet meer nodig. Dat betekent minder kosten.

De ontwikkelingen rondom de Omgevingswet zullen naar verwachting vooral effecten hebben voor de beleidssector Ruimte. Team Vergunnen Wabo blijft uiteraard verantwoordelijk voor de toetsing van aanvragen en de inhoudelijke afstemming. Vandaar dat dook de ontwikkelingen rondom de Omgevingswet op de voet worden gevolgd.

²³ Deze voorbeelden en de bovenstaande tekst over de Omgevingswet komen van www.overheid.nl.

JAARRAPPORTAGE 2015

Handhaven WABO

Inhoud

1. Inleiding

- 1.1 Waarom deze rapportage ?
- 1.2 Wat is kwalitatief goede handhaving ?
- 1.3 Algemene prioriteiten in Maastricht
- 1.4 Algemene handhavingstrategie
- 1.5 Verantwoording naar de Gemeenteraad en Gedeputeerde Staten
- 1.6 Van *binnen naar buiten* en van *buiten naar binnen*.

2. Horeca

- 2.1 Prioriteiten horecahandhaving
- 2.2 Resultaten horeca
- 2.3 Lozing van vetten
- 2.4 Tendens en maatregelen

3. Milieu

- 3.1 Prioriteiten milieuhandhaving
- 3.2 Resultaten milieu
- 3.3 Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)
- 3.4 Ongewone Voorvallen 2015
- 3.5 Karosseer, woonwagenlocaties en woonboten
- 3.6 Tendens en maatregelen milieu

4. Brandveiligheid

- 4.1 Prioriteiten bij de handhaving op brandveiligheid
- 4.2 Resultaten brandveiligheid
- 4.3 Project Veilige kamers (brandveiligheid studentenkamers)
- 4.4 Tendens en maatregelen brandveiligheid

5. Bouw

- 5.1 Prioriteiten bouwhandhaving in Maastricht
- 5.2 Resultaten bouw
- 5.3 Besluit basisregistraties adressen en gebouwen (BAG)
- 5.4 Reclame-uitingen centrum
- 5.5 Tendens en maatregelen bouw

6. Nieuwe externe ontwikkelingen in 2016

- 6.1 Wet verbetering VTH taken
- 6.2 Nieuwe wet natuurbescherming
- 6.3 Energiebesparing door bedrijven
- 6.4 Omgevingswet

7. Samenvatting van de maatregelen

Bijlage: Uitvoeringsprogramma WABO Handhaven 2016

1. Inleiding

1.1 Waarom deze rapportage?

Het Besluit Omgevingsrecht schrijft voor dat het bestuur jaarlijks rapporteert aan de Raad over de voortgang en de resultaten van de WABO handhaving (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht). Dit is de rapportage van de WABO handhaving over 2015. De WABO omvat thans 26 wetten en besluiten met regelgeving voor de fysieke ruimte. De belangrijkste thema's voor Maastricht zijn milieu (met subthema's zoals geluid, bodem, horeca) en bouw (met de subthema's bouwen, slopen, monumenten, bestemmingsplan en brandveiligheid). De Wet ruimtelijke ordening is eveneens een belangrijk thema, maar dit is niet als apart onderdeel weergegeven omdat het is verweven in de integrale WABO handhaving bij milieu en bouw. Bij deze thema's gaat het dan om de vraag of de activiteiten of het gebruik van gebouwen en bijbehorende terreinen in overeenstemming is met bestemmingsplan. Dat zijn Wro thema's.

Deze rapportage geeft aan wat in 2015 aan WABO handhaving is gedaan en welk effect dat heeft op de fysieke omgeving, uiteraard voor zover het causale verband tussen handhaven en het effect daarvan is aan te tonen. Bij het wel of niet naleven van wettelijke regels spelen immers ook andere factoren een rol die niet, of in mindere mate, door handhaven te beïnvloeden zijn zoals de financieel economische situatie.

1.2 Wat is kwalitatief goede handhaving ?

Handhaving moet niet alleen professioneel en deskundig geschieden, maar moet ook (aantoonbaar) effect sorteren. Daarom worden aan de handhaving kwaliteitseisen gesteld. Die eisen hebben betrekking op:

- a. de kwaliteiten van de mensen die het werk doen
- b. de organisatie waarin die mensen werken
- c. de processen ten behoeve van die handhaving.

Handhaving is rationeel en goed als ze mensen beïnvloedt in hun naleefgedrag. Als dat niet het geval is moet nagedacht worden of die handhaving intensiever of juist minder intensief moet zijn. Of dat de strategie en het sanctiebeleid moeten worden aangepast. Ook zou kunnen worden vastgesteld dat eerst het onderliggende beleid moet wijzigen, bijvoorbeeld omdat het niet actueel of disproportioneel is en niet gedragen wordt.

Goede handhaving is daarom veel meer dan een jaarlijkse besteding van een aantal uren aan de gekozen thema's. In deze rapportage wordt daarom niet volstaan met een cijfermatige weergave van de aantallen controles die zijn verricht of het aantal dwangsommen dat is opgelegd (output), maar wordt ook, waar mogelijk, een kwalitatief oordeel gegeven over het maatschappelijk effect van de inspanningen handhaving (outcome).

Dit kwalitatief oordeel stelt het College en de Raad in de staat om na te gaan of met de handhaving de beleidsdoelen worden bereikt, of dat er doelen zijn die te weinig of juist te veel belicht worden.

1.3 Algemene prioriteiten in Maastricht

De gemeentelijke handhaving moet, net als de handhaving door bijvoorbeeld de politie, keuzes maken. Het is niet realistisch te verwachten dat elk item evenveel handhavingaandacht kan krijgen. Het College heeft op 28 oktober 2014 met de nota Prioriteiten WABO handhaving 2015 - 2018 een nieuwe prioriteitenladder vastgesteld. Deze nota is in november 2014 ter kennisgeving aan de Raad gezonden.

De grondslag voor de toekenning van prioriteiten is een risicoanalyse gebaseerd op, in hoofdlijn, 3 afwegingen:

De eerste afweging gaat over de vraag of het mogelijke negatieve gevolg van het niet naleven van een regel, een stadbreed of zelfs regionaal gevolg heeft, waarvan veel mensen last hebben of kunnen hebben. Of dat het slechts een lokaal of individueel belang dient. Voorbeelden van stadsbrede items zijn handelingen met gevaarlijke stoffen in de industrie, grove aantasting van monumenten en slecht onderhouden brandveiligheidsinstallaties in gebouwen waar veel mensen tezamen komen. Voorbeelden van items met een kleiner belang zijn het bouwen van een schuurtje in de tuin, of geluidsoverlast door hobbywerkzaamheden, het aanbrengen van een ventilatiegat in een muur of het plaatsen van een te hoge schutting om de tuin.

De tweede afweging heeft betrekking de vraag of het mogelijke negatieve gevolg omkeerbaar of onomkeerbaar is (ook wel: blijvend of tijdelijk). Niet omkeerbare gevolgen wegen zwaarder en verdienen de meeste handhavingaandacht. Niet omkeerbaar zijn bijvoorbeeld normschendingen die tot persoonlijk letsel hebben geleid, of grove beschadigingen van monumentale waarden. Omkeerbaar en tijdelijk is bijvoorbeeld geluidsoverlast door bouwwerkzaamheden.

De derde afweging heeft te maken met de wettelijke plicht die de gemeente heeft om toezichtstaken in medebewind, uit te voeren. Behalve dat de gemeente in het kader van het interbestuurlijk toezicht een aanwijzing kan krijgen, levert het mogelijke verzuim van de gemeente om op naleving regels toe te zien imagoschade en mogelijk ook financiële schade op. De gemeente kan niet verantwoordelijk zijn dat ze geen toezicht houdt op de wettelijke taken ten aanzien van bijvoorbeeld milieuzaken. De grotere bedrijven moeten gecontroleerd worden. De gemeente kan daarentegen mogelijk wel uitleggen dat ze, net als andere handhavingsorganisaties niet alle meldingen kan gaan onderzoeken en niet altijd zal gaan optreden.

Het is inherent aan het maken van keuzes dat inwoners soms teleurgesteld worden. Het vasthouden aan de prioriteiten is daarom niet evident, het vraagt om een intensieve communicatie en aansturing. Inwoners die (vermeende) onregelmatigheden melden worden niet graag teleurgesteld en zullen naar wegen zoeken om de gemeente tóch te doen optreden. Ze dienen dan bijvoorbeeld formele verzoeken om handhaving in of benaderen het bestuur. Dit betekent dat handhaving, ofschoon gewerkt wordt met een vastgestelde prioriteitenladder, vrijwel dagelijks opnieuw keuzes moet maken: wat pakken we wel op en wat niet.

1.4 Algemene handhavingstrategie

WABO handhaving handhaaft op grond van de algemene wet bestuursrecht dat wil zeggen dat opgetreden wordt via de stappen voornemen opleggen dwangsom (waarschuwend), het opleggen van een dwangsom en het daadwerkelijk verbeuren en invorderen van dwangsommen. Het is ook mogelijk om bestuursdwang toe te passen hetgeen inhoudt dat de gemeente de overtreding ongedaan maakt en de kosten daarvan op de overtreder verhaalt. Bij ernstige overtredingen kan het Openbaar Ministerie worden gevraagd een parallelle strafrechtelijke aanpak in te zetten. Maastricht volgt hiermee de landelijke strategie.

Mediation

Handhavers zullen, als de casus zich daarvoor leent, altijd eerst proberen om zaken op te lossen zonder dat wordt overgegaan op schriftelijke bestuursrechtelijke handhaving. Casussen die zich daarvoor lenen zijn kleine onregelmatigheden waarbij het gevoel bestaat dat die met een mondelinge afspraak opgelost kunnen worden. Zeker ook bij casussen waarbij sprake is van 2 burens die over een hobbyactiviteit of een bouwwerk een onenigheid hebben, zal eerst getracht worden er met behulp van mediation of door bemiddeling uit te komen.

1.5 Verantwoording naar de Gemeenteraad en Gedeputeerde Staten

Het college dient de jaarrapportage ter kennisgeving toe te sturen aan de Raad. De Raad wordt hiermee in de staat gesteld het inhoudelijke debat te voeren over de hoofdlijnen van kwaliteit, het effect en de prioriteiten van de handhaving zoals dat door het College wordt gevoerd.

Ingevolge de wetgeving in het kader van het interbestuurlijk toezicht wordt de jaarrapportage ook toegezonden aan het College van Gedeputeerde Staten.

1.6 Van *binnen naar buiten* en van *buiten naar binnen*.

De werkvoorraad voor handhaven WABO wordt gevuld door:

- A. reguliere controles die de gemeente zelf plant (*“van binnen naar buiten”*).
Voorbeelden: controlecycli industrie, verblijfsgebouwen, studentenkamers .
- B. wat inwoners ons melden (*“van buiten naar binnen”*)
voorbeelden: illegaal bouwen, strijdig gebruik, geluidshinder, stank.

Rapportage per hoofdthema.

Binnen het brede spectrum van de WABO onderscheiden we 4 hoofdthema's namelijk: Horeca, Milieu, Brandveiligheid en Bouw. Voor elk van deze thema's is in de volgende hoofdstukken weergegeven:

- a. aan welke onderdelen van dat thema thans bestuurlijke prioriteit worden toegekend
- b. wat de resultaten zijn van de handhaving in 2015 (de cijfermatige output)
- c. welke opvallende zaken en/of tendensen zijn geconstateerd en wat dat betekent voor de uitvoering van de handhaving in 2016

2. HORECA

2.1 Prioriteit

De belangrijkste WABO thema's in relatie tot de horeca zijn geluidsoverlast en de lozing van vetten in de riolering.

2.2 Resultaten horeca

Om de hinder van het muziekgeluid van de horeca voor omwonenden binnen aanvaardbare grenzen te houden neemt de gemeente Maastricht de volgende maatregelen:

- a) Per individuele horecazaak is het maximaal toelaatbare aantal decibellen bepaald en in maatwerkvoorschriften vastgelegd. Dat niveau is afhankelijk van de mate van geluidsisolatie en verschilt dus per zaak, maar heeft steeds als uitkomst dat het geluid bij de omwonenden niet boven de wettelijke norm uitkomt.
- b) Een geluidsbeugreuzer (als hulpmiddel) is verplicht gesteld. Deze wordt door de gemeente verzegeld.
- c) Als desondanks geluidsoverlast wordt gemeld komt het milieupiket in actie. Voor horecazaken die frequent overlast veroorzaken is het piket 24/7 beschikbaar. Dit betekent dat, indien een inwoner een melding over geluidsoverlast doet, een handhaver ter plekke gaat, ook 's nachts. Indien het een melding betreft over een horecazaak die niet bekend staat als een frequente veroorzaker van geluidsoverlast, wordt de ondernemer pas de dag erna aangesproken.
- d) In de late avond en nacht vinden (onaangekondigde) controles plaats

Het aantal malen dat het milieupiket is opgeroepen voor geluidsoverlast bij cafés geeft een indicatie van in hoeverre de café-uitbaters zich houden aan de regels met betrekking tot het geluidsniveau.

Tabel: aantal oproepen voor het milieupiket over geluidsoverlast door horeca

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
169	130	115	100	73	67	53	49	33	19

De dalende trend zet zich voort.

Overschrijdingen van geluidsniveaus komen meestal voor als deuren en ramen open staan en/of de geluidsbegrenzer is uitgeschakeld of defect is. Ook luidruchtig uitgaanspubliek op het terras of op een rokersplaats, meestal op een binnenpleintje achterom, is wel eens aanleiding tot meldingen over geluidsoverlast.

Onaangekondigde preventieve controles

In 2015 zijn minder nachtcontroles uitgevoerd ten opzichte van 2014. Deze verminderde inzet werd op basis van de cijfers over 2014 verantwoord geacht.

Tabel: aantal onaangekondigde avond- en nachtcontroles

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Avond- en nachtcontroles	334	446	426	451	405	248
Overtredingen absoluut	80	138	74	96	24	25
Overtredingen percentage	24%	31%	18%	21%	6%	10%
Geen overtredingen geconstateerd	366	308	351	355	381	123

Tabel: aantal bestuursrechtelijke aanschrijvingen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Voornemens opleggen last onder dwangsom	140	105	84	91	54	12
Definitief opgelegde dwangsommen	57	53	34	26	23	4
Dwangsom verbeurt	17	37	19	26	22	3
Bezwaar tegen de invorderingen van de verbeuring	9	7	10	4	10	0

Het aantal overtredingen bleef nagenoeg gelijk, maar omdat die overtredingen voort komen uit fors minder controles, zou dit kunnen duiden op een slechter naleefgedrag.

2.3 Lozing van vetten en oliën

Lozing van vetten en oliën in de riolering brengt schade toe aan die riolering en is nadelig voor het zuiveringsproces. Horecazaken met een bedrijfsmatige keuken moeten daarom beschikken over een vetafscheider die periodiek moet worden geledigd en gekeurd op de goede werking ervan. Jaarlijks worden, bij wijze van steekproef, ongeveer 50 zaken gecontroleerd. Het naleefgedrag is in de laatste jaren licht verbeterd maar het blijft een zorgpunt dat ondernemers vaak pas actie ondernemen als er een verstopping (met vetten) is of als de gemeente een inspectie doet en met een sanctie dreigt. Het team handhaven WABO doet deze controles mede op verzoek van het organisatieonderdeel Ruimte.

2.4 Tendens en maatregelen horeca

- De verdere daling van het aantal oproepen voor het milieupiket voor geluidsoverlast laat zien dat het naleefgedrag in deze horecadrukke stad, over het algemeen, goed is.

De strategie van vergunnen (de maatwerkvoorschriften voor het geluid) en toezicht en handhaving zijn goed. Dit geldt ook voor de 24/7 beschikbaarheid voor de cafés die frequent overlast veroorzaken. Die inzet blijft nodig. Er is echter geen reden om die 24/7 beschikbaarheid ook in te stellen voor cafés die af en toe een klachtmelding veroorzaken. Maatregel: De strategie blijven volgen en de aandacht blijven richten op de groep inrichtingen die frequent klachten veroorzaakt.

- Op sommige plaatsen in het centrum wordt met regelmaat overlast gemeld van uitgaanspubliek dat in de directe omgeving van een horecazaak verblijft en de openbare ruimte lijkt te gebruiken als een openluchtuitgaansgelegenheid. Dit laatste wordt mogelijk aangewakkerd door het rookverbod in de horeca. Handhaving daarop is heel moeilijk, het is immers niet verboden om 's nachts op straat te verblijven en daarbij te praten en te lachen. Optreden wordt pas mogelijk als er duidelijk sprake is van ordeverstoring of een relatie kan worden gelegd met een café bijvoorbeeld als blijkt dat vanuit die zaak dranken worden verstrekt aan feestvierders buiten het vergunde terras. Een groot stadbreed probleem is dit niet.
Maatregel: alert blijven op ordeverstoring en, als dat het geval is, afstemmen met de politie.
- Opvallend is dat een wisseling van de uitbater van een zaak vaak gepaard gaat met een periode van overlastmeldingen. Vaak start een nieuwe uitbater met zijn eigen muziekgenre en een door hem zelf gekozen geluidsniveau, uiteraard mikkend op een bepaalde doelgroep van publiek. Daarbij wordt dan veronachtzaamd dat de gemeente voor de betreffende zaak het maximale geluidsniveau heeft vastgesteld en een geluidsbegrenzer verplicht heeft gesteld.
Maatregel: zodra we vernemen dat een zaak van eigenaar wisselt wachten we niet af maar nemen we zelf contact op met de nieuwe uitbater om te wijzen op de afspraken en regels.
- Ingaande 2015 is het aantal nachten dat onaangekondigde controles plaatsvinden verlaagd van 24 naar 18. Het naleefgedrag is gedaald, dit hoeft echter nog niet te wijzen op een tendens. Mede omdat het aantal overlastmeldingen voor het piket verder zijn gedaald is een extra inzet voor nachtcontroles vooralsnog niet nodig.
Maatregel: het aantal controlenachten wederom stellen op 18, maar we zullen goed volgen of er een tendens is naar slechter naleefgedrag.

3 MILIEU

3.1. Prioriteiten milieuhandhaving

De prioriteit ligt bij de periodieke controles bij bedrijven die de grootste risico's met zich meebrengen. Maastricht heeft ongeveer 2400 bedrijven die op basis van hun potentiële impact voor de omgeving zijn ingedeeld in milieutypen. Van licht tot zwaar onderscheiden we:

Type A: ongeveer 1000 bedrijven, onder andere detailhandel, kantoorgebouwen en kleinschalige ambachten. Lage milieu-impact. Bij deze bedrijven vindt geen programmatisch toezicht plaats.

Typen B en C: ongeveer 1200 bedrijven. De milieu-impact is middelhoog tot hoog. Voorbeelden zijn garagebedrijven, tankstations, bewerkingsbedrijven van hout en staal, grote bijeenkomstgebouwen, agrarische bedrijven en de bedrijven op de Karosseer. De gemeente kiest uit deze groep jaarlijks ongeveer 80 bedrijven voor een controle. Daarnaast wordt gereageerd op meldingen over hinder.

Type BRZO/IPPC: dit zijn de meest risicovolle bedrijven voornamelijk vanwege de opslag van en werkzaamheden met gevaarlijke stoffen. Maastricht heeft 7 bedrijven in deze categorie.

Aan de RUD is toezicht en handhaving opgedragen van 110 Maastrichtse bedrijven. Dit zijn alle BRZO/IPPC bedrijven en het zwaarste deel van de type C bedrijven.

Controles bij bedrijven zijn een uitgesproken van binnen naar buiten taak (medebewindstaak). Het zijn in de meeste gevallen integrale controles dat wil zeggen dat alle milieuaspecten worden meegenomen. Belangrijke milieuaspecten zijn afvalbeheer, energieverbruik, maatregelen ter bescherming van de bodem en de opslag en omgang met gevaarlijke stoffen.

3.2. Resultaten milieu

Tabel: aantallen controles milieu

	Plan	Realisatie	Aspecten / opmerking
Afvalwater controles	50	45	werking vet afscheider en/of olie/benzine afscheider
Reguliere inspecties industrie	115	92	Milieu-items opslag gevaarlijke stoffen, lozing afvalwater, afgifte gevaarlijk afval, geluid controle natte koeltorens bij 8 bedrijven (op potentiële legionellabesmetting)
Klacht meldingen binnen kantoor tijd	229 (ervarings cijfer gemiddeld)	316	Geluidsoverlast horeca Geluidsoverlast laden en lossen detailhandel Geluidsoverlast industrie Veiligheid Stofoverlast , geurhinder Bodemverontreiniging Activiteiten in strijd met het bestemmingsplan (Wro thema)
Formele verzoeken om handhaving	2 (ervarings cijfer gemiddeld)	2	asbest op de bodem gebracht aanhoudende geuroverlast restaurant

De planning voor reguliere inspecties is voor 80% gehaald. Oorzaken voor het niet halen van de planning zijn:

- invoering van een nieuw ICT applicatie voor de handhavingprocessen heeft heel veel tijd gekost van een milieuhandhaver, die tevens opleider voor de groep was
- er zijn meer meldingen ontvangen en opgepakt waardoor de geplande inspecties in het gedrang zijn gekomen.

3.3 Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

Tabel: resultaten controles RUD

soort controle	gepland	verricht
reguliere controles	42	53 ¹
2 ^{de} controles		26
opleveringscontroles na een nieuwe vergunning		46
meldingen over milieuhinder		14
geconstateerde overtredingen		27
ongewone voorvallen		4

¹ waarvan 33 integrale controles (op alle aspecten) en 20 controles op deelaspecten

De RUD heeft 14 meldingen over milieuhinder behandeld: 4 meldingen over geluidsoverlast afkomstig van 2 locaties en 10 meldingen over geuroverlast, afkomstig van één locatie. Dit laatste is opvallend en heeft betrekking op de opstart van een nieuwe vestiging van een rubberverwerkende industrie in de Beatrixhaven. Die opstart is gepaard gegaan met veel stankoverlast.

De RUD heeft geen lasten onder dwangsom hoeven opleggen.

De meeste overtredingen hadden betrekking op:

- a. Externe veiligheid i.c. de opslagen van gassen en gevaarlijke stoffen
- b. Administratieve gebreken rondom verwijdering van afvalwater en de bemonstering ervan
- c. Administratieve verplichtingen rondom de verwijderen van afval

3.4. Ongewone Voorvallen 2015

Tabel: aard ongewone voorvallen

aard incident	gevolgen	maatregelen
Schoenerweg Beatrixhaven: oververhitting van een silo met actief kool en ongewenste stoomvorming en drukopbouw tijdens het blussen	het bedrijf is tijdig ontruimd geen persoonlijk letsel	veiligheidsinformatie voor personeel en hulpverleners bleek onvoldoende zichtbaar, dit wordt aangepast
Looiersgracht: Lekkage van koelmedium uit een koelinstallatie	koelmedium in de atmosfeer terecht gekomen geen persoonlijk letsel	extra aandachtspunt bij periodieke keuring van de koelinstallatie
Punterweg Beatrixhaven: chemische reactie tussen twee vloeistoffen	binnenbrand, beschadiging vloeistofdichte vloer geen persoonlijk letsel	lokale bodemsanering
Industrieweg overschrijding lozingsnorm zink	verontreiniging afvalwater geen persoonlijk letsel	gewezen op lozingsvoorschriften en aanscherping werkprotocollen

Tabel: aantal ongewone voorvallen

2011	2012	2013	2014	2015
5	7	6	11	4

Elk voorval is nader onderzocht en er is beoordeeld of aanvullende eisen nodig zijn. Wij zien daartoe thans geen aanleiding. Het aantal ongewone voorvallen is fors lager, maar tendensen zijn hier niet uit af te lezen. Het melden van ongewone voorvallen is een verplichting ingevolge de Wet milieubeheer.

Tabel: aantal bestuursrechtelijke aanschrijvingen milieu (exclusief RUD)

	Inspecties	Voornemens dwangsom	Opleggen dwangsom	Verbeuren dwangsom
2012	88	5	3	0
2013	78	10	3	0
2014	89	18	4	2
2015	92	32	1	1

Deze cijfers tonen aan dat het aantal bestuursrechtelijke aanschrijvingen relatief laag blijft

3.5 Karosseer, woonwagenlocaties en woonboten

Bedrijventerrein de Karosseer

bezetting bedrijventerrein de Karosseer	
bedrijfspercelen	71
woonwagens	73
woonhuizen	5
wijkcentrum leegstaand	1

In 2015 zijn bij 28 bedrijven controles verricht. De geconstateerde onregelmatigheden hadden betrekking op:

WABO zaken: niet toegestane opslag en handel in metalen (Wro thema) , handelsvoorraad en materieel op de openbare weg, bouwwerken zonder omgevingsvergunning. Tegen al deze zaken is opgetreden.

APV zaken: illegale stortingen op een nog niet in erfpacht uitgegeven, braakliggend bedrijfsperceel. Door de verkoop van dit perceel is een einde aan die stortingen gekomen.

Betalingsachterstanden van erfpacht, gemeentelijke en Rijksbelastingen. In samenwerking met de Rijksbelastingen en de politie zijn in 2015 twee acties uitgevoerd waarbij een tiental ondernemers is bezocht en aangesproken op achterstanden in de betaling van erfpacht aan de gemeente, gemeentelijke belastingen en rijksbelastingen. Het gevolg van deze handhavingactie is dat de betreffende ondernemers alsnog de schulden hebben vereffend of een betalingsregeling hebben getroffen.

Wijkcentrum

Het voormalige wijkcentrum (kantine Vinkenslag) is in januari 2013 op last van de gemeente gesloten. Handhaving ziet er op toe dat dit centrum niet opnieuw wederrechtelijk als café in gebruik wordt genomen. De bestemming zal worden gewijzigd van horeca naar bedrijfsterrein waarna het gebouw en het perceel als bedrijfsterrein in erfpacht zullen worden uitgegeven.

Woonwagenlocaties

aantal woonwagenlocaties		
16 locaties	147 standplaatsen	406 bewoners

De locaties (percelen en woonwagens) zijn eigendom van de woningcorporaties. Het dagelijkse beheer van de locaties is in handen van PIMZuid. Toezicht geschiedt in het kader van het reguliere toezicht door Handhaven Openbare Ruimte. Onregelmatigheden hebben doorgaans betrekking op illegale bouwwerken, illegale bewoning en activiteiten die in strijd zijn met het bestemmingsplan. Dit laatste is een Wro thema. Buiten deze WABO thema's spelen soms ook uitkeringsfraude, overlast richting omwonenden en/of hennepcultuur.

Woonboten

locatie	water	aantal ligplaatsen
Jaagpad West	Zuid Willemsvaart	20
Jaagpad Oost	Zuid Willemsvaart	5
Bosscherweg	Zuid Willemsvaart	5
Stuwweg	Overlaatgebied	26
Bosscherweg	Overlaatgebied	5
totaal		61 ligplaatsen

Zuid Willemsvaart

De ligplaatsvergunningen zijn verleend door de gemeente Maastricht. Het beheer, inclusief het afsluiten van huurovereenkomsten, is in handen van IPAL. Met alle woonbootbewoners zijn afspraken gemaakt over de opschoning van de percelen en het nakomen van de regels van het bestemmingsplan (Wro) en de APV. Veel woonbootbewoners zijn die afspraken nagekomen. Bij bewoners die de afspraken consequent naast zich neer blijven leggen zal door middel van bestuursrechtelijke handhaving alsnog worden getracht de gewenste situatie te bereiken.

3.6 Tendens en maatregelen milieu

- De toename van meldingen over geluidshinder door laden en lossen bij winkels door leveranciers met vrachtwagens blijft een aandachtspunt.
Maatregel: blijven reageren op meldingen en maatwerk toepassen. Dat wil zeggen samen met de ondernemer zoeken naar maatwerkoplossingen.
- Het naleefgedrag bij de industriële bedrijven is, in het algemeen gezien, nog steeds goed. Milieucontroles leiden zelden tot het opleggen van dwangsommen. Ondernemers verzetten zich meestal niet tegen milieueisen, het zijn wettelijke normen die door iedereen begrepen en aanvaard worden. De geuroverlast door het rubberverwerkende bedrijf behoeft ook in 2016 de volle aandacht van de RUD.
Maatregel: geen bijzondere of extra maatregelen, controles volgens het reguliere schema voortzetten en reageren op eventuele klachten over het bedrijf en op gemelde ongewone voorvallen.
- Ongewone voorvallen kunnen er op wijzen dat het milieubewustzijn of naleefgedrag bij de bedrijven verandert. De incidenten wijzen echter daar niet op, zij noodzaken niet tot extra controles of het opleggen van aanvullende regels.
Maatregel: geen
- Het naleefgedrag op de Karosseer lijkt enigszins te verbeteren maar het blijft een deelgebied dat extra toezicht nodig heeft met name omdat de ondernemers steeds weer in de verleiding de regels van het bestemmingsplan te overtreden (Wro) door niet toegestane bedrijfsactiviteiten op te starten.
Maatregel: De periodieke controles zullen worden voortgezet.
- Ook bij de 16 woonwagenlocaties blijft toezicht noodzakelijk. Dit toezicht is onderdeel van het toezicht door Handhaven Openbare Ruimte. Een handvol locaties blijft om extra aandacht vragen, op het merendeel van de locaties worden vrijwel nooit bijzonderheden of onregelmatigheden worden geconstateerd.
Maatregel: doorgaan met toezicht tijdens de wijk-surveillances.
- Langs de Zuid Willemsvaart voldoen een aantal booteigenaren nog niet aan de eisen en afspraken die met de gemeente zijn gemaakt.
Maatregel: oppakken als handhavingszaken.

4 BRANDVEILIGHEID

4.1. Prioriteiten bij de handhaving op brandveiligheid

Brandveiligheid berust altijd op 3 factoren:

1. de bouwkundige inrichting
2. de installaties
3. het gebruik en gedrag van de bewoners of gebruikers.

Deze laatste factor, het bewustzijn en het gedrag van de bewoners in relatie tot brandgevaar, is de belangrijkste. De controles op bouwkundige en technische aspecten sluiten de risico's op brand nooit 100% uit, het zijn bovendien slechts momentopnames. Brandveiligheid is daarmee een grote verantwoordelijkheid van de pandeigenaar als ondernemer én diegenen die in het pand verblijven.

WABO handhaven legt de prioriteit bij het controleren van panden waarin groepen mensen verblijven die verminderde mogelijkheden hebben om zichzelf in veiligheid te brengen of anderszins extra gevaar lopen, bijvoorbeeld doordat er grotere groepen mensen aanwezig kunnen zijn. Denk hierbij aan zorgcentra, scholen en kinderdagverblijven, bijeenkomstgebouwen en grote winkelcentra. De brandweer levert een bijdrage aan de inspecties door de parttime inzet van een tweetal preventiemedewerkers.

4.2. Resultaten reguliere controles brandveiligheid

Tabel: aantal reguliere controles

brandveiligheidscontroles	gepland	verricht
zorgcentra, kinderdagverblijven, logiesgebouwen, scholen, sportgebouwen, bijeenkomstgebouwen, winkels,	90	92
nazorg na branden of andere calamiteiten		10

Het beeld is dat beheerders van grotere gebouwen zoals centra voor gezondheidszorg, grotere hotels en grotere scholen meer en voldoende aandacht voor de brandveiligheid hebben. Zij hebben het onderhoud van de installaties meestal uitbesteed aan een bedrijf dat periodiek inspecties en reparaties doet en de nodige testen uitvoert. Bij de kleine gebouwen zoals kinderdagverblijven, kleinere scholen, horecazaken met een zaaltje daarentegen zijn vrijwel altijd opmerkingen te maken over het onderhoud en keuringen van installaties zoals brandblussers en rookmelders.

Gaslek

In mei ontdekte een gasinstallateur een gaslek in de meterkast van een woning in een naoorlogse woonwijk. De oorzaak was een doorgeroeste metalen gasleiding. In die woning, alsmede in nog ruim 100 woningen van dezelfde type en bouwjaar, bleken eveneens nog metalen gasleidingen aanwezig te zijn. Op verzoek van de handhavers hebben de woningbouwvereniging Woonpunt en Enexis meteen werk gemaakt van het preventief inspecteren en eventueel vervangen van de gasleidingen in alle overige woningen. Er hebben zich geen persoonlijke ongelukken voorgedaan.

4.3 Project Veilige kamers (brandveiligheid studentenkamers)

Dit project is gestart ter verbetering van de brandveiligheid in panden met 5 of meer studentenkamers, immers alleen voor die panden gelden de specifieke brandveiligheidseisen. Maastricht heeft naar schatting 2000 kamerverhuurpanden met 5 of meer kamers, waarvan er 1250 feitelijk bij de gemeente onbekend zijn, dat wil zeggen de eigenaar heeft voor het gewijzigde gebruik geen gebruiksmelding ingediend of een omgevingsvergunning aangevraagd. Dit laatste is een Wro thema.

De doelstelling van het project is om in 3 jaren zo veel als mogelijk panden te inspecteren en een forse verbetering van de brandveiligheid te bewerkstelligen.

Resultaten handhaving

In vrijwel alle panden worden tekortkomingen geconstateerd ten aanzien van de bouwkundige inrichting zoals ten aanzien van de brandwerendheid van wanden en plafonds, vluchtroutes, de technische installaties zoals rookmelders en de noodverlichting. Door de inspecties wordt bereikt dat de bouwkundige en technische veiligheid in orde wordt gemaakt.

Stand van zaken per procedurestap t/m 31 december 2015

stap		aantal
1	eerste controles	346
2	eerste aanschrijving	201
3	zienswijze ingediend en behandeld	57
4	tweede controles	90
5	opleggen last	25
6	bezwaarschriften van pandeigenaren	10
7	bezwaarschriften van omwonenden	90
8	afgehandeld (vergund en/of gebruiksmelding geaccepteerd)	162

Per 31 december 2015 zijn 346 panden bezocht. Geheel afgehandeld zijn 162 panden dat wil zeggen dat het pand en de kamers bouwkundig en technisch brandveilig zijn en dat de formele stappen van de verlening van een omgevingsvergunning en de acceptatie van een gebruiksmelding achter de rug zijn.

Dit project loopt tot 31 december 2017. In 2016 zullen de controles worden voortgezet. Met name vanaf medio 2016 zal het accent steeds meer gaan liggen op de procedurestappen 3 tot en met 8. Naleving van het bestemmingsplan blijft, naast de brandveiligheid, een belangrijk thema.

Resultaten vergunningverlening

De eigenaren van panden met 5 of meer studentenkamers moeten:

- a. een omgevingsvergunning aanvragen
- b. een melding brandveilig gebruik doen (voorheen "gebruiksmelding") .

Per 31 december 2015 zijn bijna 100 aanvragen ingediend. In 2016 zal dit aantal fors oplopen.

Het betreft meestal een achteraf-legalisatie van panden die er reeds jaren zijn.

Niet alle aanvragen komen voort uit een actie van team handhaven. Er zijn (gelukkig) ook pandeigenaren die uit eigener beweging een vergunningsaanvraag indienen.

Medio 2016 zal het toetsingskader voor de kamerverhuurpanden (bestemmingsplan en woningsplitsingsbeleid) worden herzien. Dit kan gevolgen hebben voor de verdere legalisatie van de panden die er wel zijn maar waarvoor nooit een vergunning is aangevraagd of een melding is ingediend.

4.4 Tendens en maatregelen brandveiligheid

- Beheerders van grotere verblijfsgebouwen hebben in het algemeen voldoende aandacht voor de brandveilige inrichting van hun gebouw(en). Bij kleinere gebouwen is dat niet altijd het geval.
Maatregel: voortzetting van de reguliere controles waarbij we de aandacht meer gaan richten op de kleinere gebouwen.
- Veilige Kamers: ofschoon er in vrijwel alle gevallen tekortkomingen zijn, is vrijwel elke pandeigenaar bereid de vereiste verbeteringen door te voeren. Dat ongeveer 25% van de

aangeschrevenen het toch laat aankomen op een last onder dwangsom heeft te maken met termijnoverschrijdingen. Dit is echter niet zozeer een bewijs van onwil maar eerder een gevolg van de veelheid van zaken die gedaan moeten worden, zowel technisch/bouwkundig als bureaucratisch (vergunning aanvragen, melding doen). Deze zijn vaak volstrekt nieuw voor de particuliere pandeigenaren.

Maatregel: voortzetten project Veilige Kamers conform het projectplan.

- Brandveiligheid in horecagelegenheden tijdens Carnaval
In de weken voorafgaand Carnaval 2015 zijn de horecaondernemers voorgelicht over de brandveiligheid waarbij vooral gewezen is op de brandvertragende versiering, de noodverlichtingen en het openhouden van vluchtroutes. Aan de ondernemers is een zelfchecklist verstrekt. Uit een steekproefcontrole bij 15 zaken is gebleken dat het naleefgedrag goed is. De conclusie lijkt gerechtvaardigd dat het eigen initiatief van de ondernemers op dit punt beter is geworden. Men wacht niet op de jaarlijkse controle van de gemeente en het lijstje van verbeterpunten, maar gaat zelf aan de slag. De ondernemers maken hierbij gebruik van een door de gemeente verstrekte zelfchecklist.
Maatregel: strategie van steekproefsgewijze handhaving in combinatie met voorlichting voortzetten

5 BOUW

5.1 Prioriteiten bouwhandhaving in Maastricht

Binnen het thema Bouw liggen de prioriteiten bij:

- A. Bouwen en slopen in de monumentale binnenstad
- B. Bouwen en slopen in de gehele stad mits er een relatie is met asbest, brandveiligheid of constructieve veiligheid
- C. Bouwen en slopen en strijdig gebruik op de Karosseer

Bouwhandhaving vindt, in tegenstelling tot milieu- en brandveiligheidscontroles, niet regulier of volgens een meerjarenschema plaats. WABO handhaving gaat niet periodiek in panden onderzoeken of de gebouwde situatie en het gebruik nog zijn conform de bouwvergunning die, meestal lang geleden, is verleend. Bouwhandhaving reageert wel onmiddellijk als er eigen waarnemingen of meldingen zijn van bouw- of sloopactiviteiten of niet toegestane wijzigingen in het gebruik. De werkvoorraad van de bouwhandhavers wordt vrijwel geheel gevuld door deze waarnemingen en meldingen.

5.2 Resultaten bouw

In 2015 zijn 365 meldingen ontvangen over (vermeende) illegale activiteiten binnen het hoofdthema bouwen. De aard van de meldingen is heel divers en loopt uiteen van relatief kleine zaken (zoals te hoge schuttingen om de tuin, een schuurtje of carport gebouwd) tot grotere zaken zoals uitbreiden van woningen of bedrijfsgebouwen zonder vergunning of de verandering van het aanzicht van een monument. Ook meldingen over wijzigingen in het gebruik en mogelijke strijdigheid met het bestemmingsplan, vallen onder de noemer 'bouw'.

Er is sprake van een toenemend aantal meldingen over relatief kleine hinderzaken of illegaliteiten in de woonomgeving. Niet elke melding kan tot in detail worden nagetrokken, daarvoor ontbreekt eenvoudigweg de capaciteit. De melders wordt dan aangeraden om dingen zelf met hun bureaus uit te praten of misstanden via de privaatrechtelijke weg aan te pakken.

Vaak is er een verwevenheid met een andere onenigheid tussen de bureaus. De opstelling en werkwijze van de handhavers bij dit type zaken is altijd in eerste instantie bemiddelend, maar we stellen helaas

ook vast dat standpunten vaak zo vast zijn ingenomen dat aan WABO handhaving niet te ontkomen valt. Dit type casussen kan verhoudingsgewijs veel tijd vergen.

Het project Veilige Kamers heeft ook voor een toename van meldingen gezorgd.

Tabel: soorten overtredingen

	2012	2013	2014	2015
Illegaal (ver)bouwen	164	203	119	252
illegaal (ver)bouwen met aantasting van het monument als hoofdzaak	niet gemeten			5
Illegale reclame-uitingen	46	56	23	11
Brandonveiligheid	68	43	30	18
Strijdig gebruik (Wro thema, meest kamerverhuur)	37	51	63	77
bomenkap	niet gemeten			5
overig o.a. achterstallig onderhoud woning, contactgeluiden, erfafscheidingen, geluidsoverlast airco's, overlast houtrook	18	23	50	40
totaal	340	386	290	365

Illegale bouwactiviteiten worden in 25% van de gevallen voorafgegaan door eveneens illegale sloopactiviteiten.

In 2015 zijn door handhaven WABO 5 zaken opgepakt waarbij een grotere aantasting van het monument dreigde, maar door het ingrijpen is geen grote onomkeerbare schade toegebracht aan het monument.

Bij het illegaal kappen van bomen was in 1 geval sprake van een ernstige aantasting van de landschappelijke en cultuurwaarden (landgoed). Er is een uitgebreide herplantplicht opgelegd.

5.3 Besluit basisregistraties adressen en gebouwen (BAG)

Ingevolge dit besluit dienen gemeenten de registratie van gebouwen en adressen up to date te houden. WABO handhaving kan aanlopen tegen woningsplitsingen die moeten leiden tot een mutatie in de BAG registratie. Indien de woningsplitsing leidt tot een (achteraf) vergunningsaanvraag dan vindt BAG registratie plaats via het proces van vergunningverlening.

Omgekeerd kunnen specifieke BAG controles ertoe leiden dat een vervolgactie van Handhaven nodig is. Indien een woning is gesplitst en er is sprake van een verbouwing of uitbreiding met gevolgen voor de constructieve veiligheid, de brandveiligheid of voor het monument als daar sprake van is, dan zal handhaven een vervolgonderzoek instellen.

5.4 Reclame-uitingen centrum

Ingaande 2015 was het aantal uren voor toezicht en handhaving op verboden reclame-uitingen verlaagd van 1500 naar 1000 uren. Dit werd verantwoord geacht omdat het algemene beeld van de winkelstraten is dat de gevels, met name vanaf één meter boven de eerste bouwlaag nagenoeg vrij zijn van 'verontreinigingen' en dat de handhavingaandacht zich kan toespitsen op de onderste bouwlaag, tot en met 1 meter daarboven.

In 2015 is niet geconstateerd dat deze verlaagde aandacht heeft geleid tot een achteruitgang van het straatbeeld door foutieve reclame-uitingen.

Over 2015 is een toename geconstateerd van het aantal ongeoorloofde reclamevlaggen en een toenamen van lichtvervuiling, eveneens door reclame-uitingen. In al die gevallen is of wordt opgetreden.

Binnen die 1000 uren is, behalve met handhaving, ook gestart met een voorlichtingscampagne die we, straat voor straat, in het centrum uitrollen. De ondernemers worden middels een brochure geïnformeerd over de regels en uitgedaagd zelf hun reclame-uitingen te beoordelen en als nodig, na te gaan welke alternatieven ze hebben voor mogelijk foutieve reclame-uitingen. De ervaringen met deze aanpak zijn licht positief. Sommige ondernemers passen de reclames aan.

5.5 Tendens en maatregelen bouw

- Het aantal waarnemingen en meldingen van illegaal bouwen is na een jaar van lichte daling toch weer gestegen. We schrijven dat toe aan de wijziging van de woningwet in die zin dat de mogelijkheden om vergunningvrij bouwen zijn verruimd. Gevolg daarvan is dat meer omwonenden ons melden dat de buurman “illegaal” aan het bouwen is. Dit blijkt dan in de meeste gevallen niet zo te zijn. Mogelijk is dit een tijdelijk verschijnsel, de nieuwe regels moeten wennen.
Maatregel: ongewijzigd doorgaan met handhaving bij casussen met een hoge prioriteit volgens de prioriteitenladder. Mede om hiervoor voldoende tijd te reserveren, invoeren dat meldingen met een lage prioriteit niet worden opgepakt.
- Illegale verbouwingen aan panden in het centrum is in Maastricht al gauw een verbouwing aan een monument. De kwaliteiten van het monument zijn echter zeker niet altijd in het geding. Als ze in het geding zijn wordt steeds met prioriteit en dwingend opgetreden.
Maatregel: extra aandacht en strategie voortzetten.

6 Nieuwe externe ontwikkelingen 2016

WABO handhaving houdt altijd rekening met het actuele beleid van de gemeente. Zodra nieuw beleid is vastgesteld, zoals bijvoorbeeld een herzien reclamebeleid, wordt dat beleid als handhavingbasis ingevoerd.

De volgende externe ontwikkelingen gaan voor WABO handhaving in de nabije toekomst een rol spelen:

6.1 Wet verbetering VTH taken

Medio 2016 zal de Wet verbetering VTH (vergunningverlening, toezicht en handhaving) van kracht worden. Deze wet beoogt de kwaliteit van VTH te verbeteren en te borgen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen basistaken en thuishaken. De basistaken zijn de milieutaken die verplicht zijn opgedragen aan de RUD. Dit zijn de WABO-taken rondom 110 grotere bedrijven in Maastricht. De thuishaken zijn de taken die de gemeente zelf blijft uitvoeren. Dit zijn de WABO taken rondom de overige 2200 Maastrichtse bedrijven.

Met de nieuwe wet worden kwaliteitscriteria ingevoerd. Die criteria worden verplicht gesteld voor de basistaken. Voor de thuishaken worden de criteria niet verplicht gesteld, maar het moet wel een streven van de gemeente(n) blijven om aan die criteria te (gaan) voldoen. Het College moet de Raad informeren over de vraag in hoeverre aan de kwaliteitscriteria wordt voldaan. Daartoe dienen gemeenten een *Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving* op te stellen. De gemeente Maastricht zal die Verordening in de loop van 2016 vaststellen.

De kwaliteitscriteria zijn samengevat:

Het bevoegd gezag:

- a. Stelt een handhavingbeleid vast met doelen

- b. Baseert dit beleid op analyses van de gevolgen voor het milieu en de kans op overtredingen
- c. Geeft inzicht in prioriteiten
- d. Geeft inzicht in indicatoren
- e. Geeft inzicht in benodigd geld en personeel en hoe dit meerjarig is geborgd
- f. Stelt een strategie op: hoe wordt gecontroleerd, met welke frequentie
- g. Maakt jaarlijks een uitvoeringsprogramma
- h. Stemt af met andere overheden en OM
- i. Gaat na of de planning gehaald wordt en stelt zo nodig bij
- j. Richt een organisatie in die de taak aankan, leidt de mensen goed op
- k. Legt taken en bevoegdheden vast
- l. Splitst handhaving en vergunningverlening organisatorisch en bestuurlijk
- m. Laat handhavers rouleren (niet steeds dezelfde bedrijven laten doen)
- n. Is ook buiten kantooruren bereikbaar
- o. Maakt en hanteert protocollen
- p. Zorgt dat meetinstrumenten in orde zijn
- q. Heeft een geautomatiseerd systeem voor registratie en procesbewaking (resultaten en voortgang)
- r. Rapporteert periodiek aan de Raad middels een jaarrapportage

De WABO handhaving in de gemeente Maastricht voldoet nagenoeg volledig aan de kwaliteitscriteria, zowel voor de basistaken als voor de thuishaken. Het kwaliteitsniveau zal worden vastgehouden.

6.2 Nieuwe wet natuurbescherming

Naar verwachting treedt per 1 januari 2017 de nieuwe Wet natuurbescherming in werking. Daarmee verschuiven VTH taken rondom natuurwaarden van het Rijk en de provincies naar de gemeenten. Deze taken vergen specifieke kennis over (kwetsbare) natuurwaarden en mogelijkheden om waarden die onder druk staan door bedrijfsactiviteiten of bouwplannen, te ontzien of te compenseren. De WABO handhavers (en andere teams binnen de gemeente) zullen zich deze kennis door opleiding eigen gaan maken.

6.3 Energiebesparing door bedrijven

Het thema energiebesparing krijgt in 2016 een nieuwe impuls als gevolg van het nationaal Energieakkoord. De afspraken in het kader van dat akkoord hebben betekenis voor bedrijven. Energiebesparing is overigens al sinds 2000 een milieuthema waaraan de Wet milieubeheer eisen stelt. Deze wet verplicht bedrijven om energiebesparende maatregelen te nemen als die maatregelen binnen vijf jaar kunnen worden terugverdiend. Om dat te kunnen beoordelen moet de bedrijven een energiescan laten doen.

Bij reguliere milieucontroles wordt het thema energiebesparing altijd als één van de hoofdthema's meegenomen.

6.4 Omgevingswet

Het Rijk werkt aan de invoering van de zogenaamde Omgevingswet. Dit is een zogenaamde paraplu wet waaraan meerdere AMvB's zullen worden gekoppeld. De invoering is voorzien in 2018 en wordt hier alvast genoemd omdat ze veel impact zal hebben op beleid, vergunningverlening en handhaving voor de fysieke ruimte. De Omgevingswet betekent onder meer een dereguleringsslag. Het gevolg daarvan zal zijn dat veel zaken niet meer vergunningsplichtig zijn maar aan algemene regels moeten voldoen. Dat kan betekenen dat de gemeente het accent moet verschuiven van vergunnen naar toezicht- en handhaving.

7 Samenvatting van de maatregelen

Horeca

- De inzet en strategie ongewijzigd voortzetten, zowel op gebied van vergunnen (maatwerkvoorschriften opleggen ten aanzien van geluidsniveau en verzegelde geluidsbegrenzer eisen) als met milieupiket en onaangekondigde nachtcontroles,. Specifiek de aandacht blijven richten op de groep horecazaken die frequent klachten veroorzaakt.
- Alert blijven op ordeverstoringen door uitgaanspubliek dat rondhangt in de openbare ruimte in de directe omgeving van een horecazaak. Bij ordeverstoring afstemmen met de politie.
- Uitbaters van horecazaken aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor publiek dat vanuit hun zaak dranken verstrekt krijgt en zich buiten het terras begeeft.
- Als een horecazaak van uitbater wisselt proactief handelen door Handhaving door te wijzen op het vergunde geluidsniveau en de andere de geluidsvoorwaarden.

Milieu

- Alert blijven op geluidsoverlast door laad- en losverkeer in nachtelijke uren bij winkels. In eerste instantie in overleg met de ondernemer maatwerkoplossingen zoeken.
- De inzet en strategie bij industriële bedrijven ongewijzigd voortzetten en reageren op klachtmeldingen en ongewone voorvallen.
- Controles op de Karosseer onverminderd voortzetten
- Steekproefsgewijze controles doen op lozing van stoffen in de riolering.
- Minder tijd besteden aan milieumeldingen over zaken met een lage prioriteit (meestal hinderzaken van voorbijgaande aard).

Brandveiligheid

- Inzet en strategie bij reguliere controles van panden waarin mensen verblijven die zich minder goed zelf kunnen redden, voortzetten. Meer aandacht geven aan de kleinere panden zoals scholen en kinderdagverblijven.
- Controles studentenkamers conform ingezette strategie en tempo voortzetten.
- In de weken voor Carnaval steekproefsgewijs horecazaken en andere feestzalen controleren op de brandveilige versiering en inrichting. Vooral ook inzetten op voorlichting.

Bouw

- Ongewijzigd doorgaan met handhaving op illegaal slopen, bouwen en gebruik. Hierbij werken volgens de prioriteitenladder. Minder tijd besteden aan meldingen over feiten met een lage prioriteit.
- Extra aandacht blijven houden voor monumenten.
- Alert blijven op nieuwe vormen van reclame-uitingen zoals vlaggen en lichtbakken.

Deze maatregelen zullen doorwerken in het Jaarprogramma en de werkwijze van team Handhaven WABO voor 2016.

Jaarrapportage Handhaven WABO 2015

Bijlage Jaarprogramma Wabo Handhaven 2016

Milieu en Horeca

beschikbaar: 5400 uren (4 fte formatie waarvan 1 fte gedetacheerd bij de RUD)

taakonderdeel

Reguliere controles Wet milieubeheer (Wm) bedrijven	3420	toename
Controles De Karosseer	350	afname
Overlaatgebied + Zuid-Willemsvaart	200	afname
Deelname en nazorg Flexteam	50	nieuw
ongewone voorvallen	80	
klachtenbehandeling	600	
limiters afstellen	50	afname
nazorg piketdienst	50	
afvalwatercontroles	50	afname
behandelen meldingen AMvB	250	
Inzamelen textiel	50	nieuw
overig (cursus, overleg etc.)	150	toename
onvoorzien	100	afname
	5400	

Coördinatie woonboten- en woonwagenlocaties

beschikbaar 1350 uren (1 fte)

Coördinatie toezicht en handhaving De Karosseer, Woonwagenlocaties, Zuid-Willemsvaart en het Overlaatgebied

1350

Bouw & Brandveiligheid

beschikbaar: 8100 uren (6 fte formatie) en 6750 (inhuur) = 14850 uren

onderdeel

controles panden op brandveiligheid (regulier)	3000	
behandelen nee-conclusies brandveiligheid	50	
controles brandveiligheid cafés carnaval	50	
nazorg na branden	50	
controles op illegale reclame-uitingen en andere gevelontsieringen	1000	
toezicht en handhaving op slopen, bouwen en gebruik	1750	
behandeling meldingen over illegaal bouwen en slopen	1100	toename
controles De Karosseer, 16 kleine WWL, Zuid-Willemsvaart en het Overlaatgebied	500	nieuw
BAG dossiers aanpak geselecteerde dossiers	50	afname
project Veilige Kamers: controles brandveiligheid kamerverhuurpanden	6750	
deelname en nazorg aan Flexteam	50	afname
overig en onvoorzien (bijv. inspectiesignalen Min. L&T)	500	toename
	14850	

Juridische en algemene ondersteuning

beschikbaar: 3105 uren (1,6 fte WABO; 0,4 fte DHW en APV; 0,3 fte algemene ondersteuning)

onderdeel

procedures bouw	300	afname
procedures brandveiligheid	160	afname
procedures horeca	500	toename
procedures milieu industrie	100	toename
woningsplitsing en kamerverhuur	500	
Bedrijventerrein De Karosseer	200	
Zuid-Willemsvaart en Overlaatgebied	300	toename
beleid en procedures Drank en Horecawet en APV (ondersteuning team Handhaven Openbare Ruimte)	540	nieuw
algemene ondersteuning werkverdeling en voortgangsbewaking	405	nieuw
overig (waaronder voorlichting brandveiligheid)	100	afname
	3105	

Totale inzet in uren

24705

programma Milieuhandhaving: PM 90 adressen
 programma milieucontroles RUD : PM 80 adressen
 programma Reguliere Controles Brandveiligheid : 150 adressen
 project Veilige Kamers: 200 a 300 adressen
 350 meldingen over milieu en horecazaken
 350 meldingen over bouw- en brandveiligheidszaken

JAARPROGRAMMA VERGUNNEN WABO 2016
TEAM VERGUNNEN WABO
VEILIGHEID & LEEFBAARHEID

Gemeente Maastricht

Inhoud

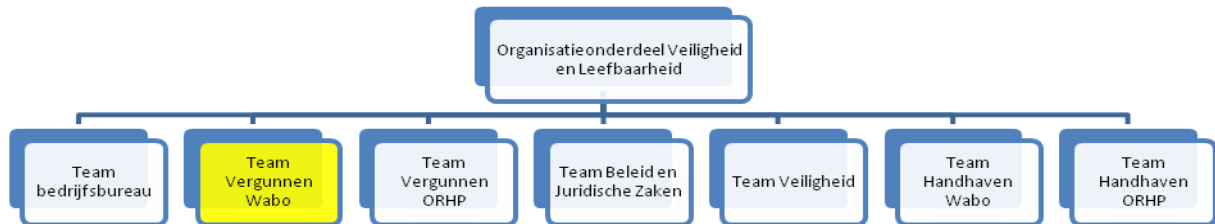
1.	Algemeen	3
1.1.	Inleiding	3
1.2.	Missie en visie	3
1.3.	Wettelijke kaders	3
1.4.	Samenwerking met RUD Zuid Limburg	4
2.	Bedrijfsvoering	5
2.1.	Personeel	5
2.2.	Kwaliteitsborging en kwaliteitscriteria 2.1	5
2.3.	Bouwleges.....	6
3.	Vergunningen	8
3.1.	Prestatie-indicator Vergunningen.....	8
3.2.	Aantal producten	8
3.3.	Speerpunten en projecten Vergunningen	9
4.	Bouwinspectie	11
4.1.	Prestatie-indicator Bouwinspectie	11
4.2.	Aantal producten	11
4.3.	Speerpunten en projecten Bouwinspectie en Woningtoezicht.....	12
5.	Specialismen	13
5.1.	Algemeen	13
5.2.	Prestatie-indicator Specialismen.....	13
5.3.	Aantal producten	13
5.3.	Speerpunten en projecten Specialismen	14
6.	Grote veranderingen in het werkveld	15

1. Algemeen

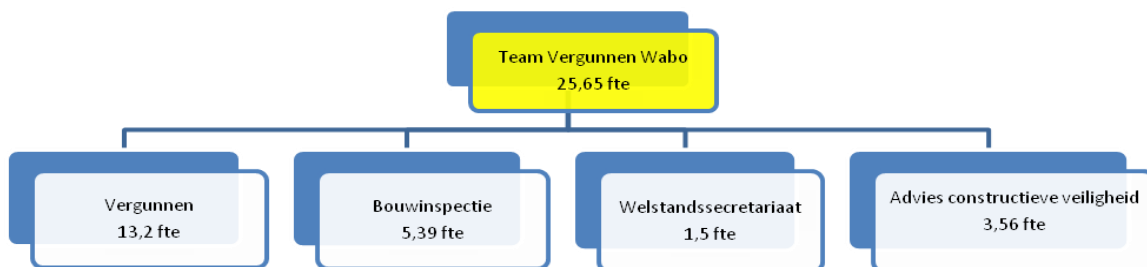
1.1. Inleiding

Het Team Vergunnen Wabo van het bedrijfsonderdeel Veiligheid en Leefbaarheid adviseert over, dan wel verleent in mandaat in hoofdzaak omgevings- (bouw-, sloop-, monumenten- enzovoort.) vergunningen, houdt daar toezicht op en treedt zo nodig handhavend op.

Schematisch ziet het organogram er als volgt uit:

De taken van Team Vergunnen Wabo zijn globaal ingedeeld in algemene, generieke taken en in specialistische taken. Dit ziet er schematisch als volgt uit:

1.2. Missie en visie

De gemeente Maastricht werkt aan een veilig en leefbaar Maastricht waar mensen zich prettig voelen.

Binnen Veiligheid en Leefbaarheid staat Team Vergunnen Wabo voor *het waarborgen van een veilige en gezonde (bebouwde) leefomgeving door middel van vergunningverlening en toetsing van bouw- en milieuregelgeving. Gezien het historisch karakter van de stad Maastricht worden daarbij hoge eisen gesteld aan welstandstechnische en hoog monumentale waarden evenals normeringen brandveiligheid, constructieve veiligheid en duurzaamheid*

1.3. Wettelijke kaders

Wabo

In de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) zijn vanaf 2012 25 vergunningstelsels voor werkzaamheden in de fysieke leefomgeving gebundeld. De Wabo maakt het mogelijk één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu aan te vragen:

de omgevingsvergunning. Het Team Vergunnen Wabo voert in medebewind deze wet voor de gemeente uit.

Wet RGT

Met de Wet revitalisering generiek toezicht (wet RGT) worden aan gemeenten regels gesteld over het systematisch verstrekken van toezichtinformatie (wat, hoe en wanneer). Om toezicht te kunnen houden op de gemeentelijke uitvoering van de wettelijke taken dienen raad, provincie en rijk te beschikken over informatie over de gemeentelijke Wabo prestaties. Het college is verantwoordelijk voor het ontsluiten van deze toezichtinformatie voor de horizontale en verticale toezichthouders. Aan de hand van deze informatie kan de raad controleren of de wettelijke taken op de juiste wijze zijn uitgevoerd en kan zij daarover een politiek oordeel vormen. De horizontale verantwoording richting raad vormt vervolgens de basis voor het verticale toezicht door rijk en provincie.

Wet verbetering VTH

Met ingang van 14 april 2016 is de nieuwe Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving in werking getreden. Deze wet bevat regels tot verbetering van de uitvoeringskwaliteit. Daarvoor stelt de gemeenteraad in 2016 de nieuwe "Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Maastricht". Om o.a. de kwaliteit in de organisatie te waarborgen gaan de gestelde regels uit van een sluitende gemeentelijke beleidscyclus.

Met het in december 2015 door het College van burgemeester en wethouders nieuw vastgestelde *Bouwbeleidsplan 2016-2019* evenals het voorliggend nieuwe *Jaarprogramma Vergunnen Wabo 2016*, wordt voldaan aan alle bovengestelde wettelijke kaders. Volgend jaar zal dan ook voor het eerst een nieuwe *Jaarrapportage Vergunnen Wabo 2016* worden vastgesteld. Deze praktijk is al een aantal jaren bekend voor het onderdeel Handhaven Wabo; Vergunnen Wabo sluit hier nu naadloos op aan.

1.4. Samenwerking met RUD Zuid Limburg

Team Vergunnen Wabo fungeert als contracthouder van de dienstverleningsovereenkomst met de RUD Zuid-Limburg. De Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) waarin het collectief van de Zuid Limburgse gemeenten en de provincie Limburg de krachten hebben gebundeld voor de uitvoering van de zgn. basistaken milieu (vergunningen en toezicht) van de talrijke in Maastricht gevestigde milieu belastende bedrijven. De teammanager overlegt periodiek met de RUD Zuid-Limburg via accountoverleggen; daarbij sluit ook de teammanager Handhaven Wabo aan. Deze overleggen gaan over voortgang in de uitvoering van het werkprogramma en over de tevredenheid van de deelnemers over de uitvoering, maar ook over eventuele extra wensen, moeilijkheden, de oplossingen hiervoor en eventuele budgettaire consequenties.

2. Bedrijfsvoering

2.1. Personeel

Waar staan we nu?

In het kader van de gemeentelijke Strategische Personeelsplanning (SPP) 2016-2018 heeft eind 2015 een laatste herijking plaatsgevonden. Het Team Vergunnen Wabo heeft tot 2018 zijn personele taakstelling volledig ingevuld, waarbij de begroting 2016 er als volgt uitziet:

BEGROTING Personele kosten	2016
Totale loonsom per jaar	€ 1.773.000
fte primair proces	25.65

Overzicht personeelskosten 2016

De gepresenteerde 25.65 fte is de vaste formatie op basis van de huidige wettelijke opgaven en prognoses. Wel wordt er regelmatig een update gehouden op grond van nieuwe externe ontwikkelingen of extra opgaven.

Zo is inmiddels bekend dat in het jaar 2016 een beroep zal worden gedaan op extra inhuur van tijdelijk personeel vanwege

- de extra legalisatieronde van omgevingsvergunningen voor woningsplitsingen en kamerverhuur (vooral studentenkamers) evenals
- een opdracht van het ministerie tot een extra toezichtcontrole op de juiste registratie van studentenkamers in de gemeentelijke BAG administratie (Basisregistratie Adressen en Gebouwen).

Hieronder worden deze opgaven extra toegelicht.

Ontwikkelingen

De inhoudelijke deskundigheid van de medewerkers en het verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening inclusief kernwaarden en competenties zijn leidend. Met het instrument van Het Goede Gesprek wordt hiervoor een 2^e nieuwe cyclus ingezet. Zoveel mogelijk worden opleidingsbehoeften om te kunnen (blijven) voldoen aan de kwaliteitscriteria inzichtelijk gemaakt en vertaald in het opleidingsplan V&L.

Met de resultaten van het Medewerkeronderzoek 2016 blijft het systematische en gezamenlijke werken aan de cultuur van het team ook in 2016 een belangrijk aandachtspunt. Dit zal in relatie blijven met het verder formaliseren van de principes van het Nieuwe Werken, waar nodig en noodzakelijk.

De verwachting bestaat tot slot dat in dit planjaar het gedetacheerd personeel (7.7 fte totaal) bij de RUD Zuid Limburg zijn definitieve overstap maakt.

2.2. Kwaliteitsborging en kwaliteitscriteria 2.1

Hierboven bij de wettelijke kaders is al gesproken over de nieuwe Wet verbetering VTH (wijziging van de Wabo). Met deze formele status wordt nogmaals brede steun gegeven aan een kwalitatieve en structurele verbetering van de uitvoering van VTH-taken. Door de wijziging van de Wabo wordt de gemeenteraad verplicht een verordening vast te stellen over de kwaliteit van de gemeentelijke taken VTH. In zijn vergadering van juni 2016 zal de gemeenteraad deze nieuwe verordening gaan vaststellen. Deze nieuwe verordening volgt het VNG-model en vraagt van de gemeente een nadere

uitwerking van de kwaliteitscriteria. Die criteria hebben zowel betrekking op de kwaliteit van de organisatie als de kwaliteit van de medewerkers.

Organisatie/procescriteria

Voor de kwaliteit van de organisatie wordt uitgegaan van een sluitende beleidscyclus. Uit een 0-meting in 2013 is gebleken, dat Maastricht voor het onderdeel Vergunnen Wabo niet voldoet aan de gestelde procescriteria. Met een opgesteld verbeterplan is vervolgens gewerkt aan de tekortkomingen. Het nieuwe Bouwbeleidsplan 2016-2019, het Jaarprogramma Vergunnen Wabo 2016 en straks de Jaarrapportage Vergunnen Wabo 2016 wordt de beleidscyclus weer rond gemaakt, waarmee de gemeente voldoet aan de procescriteria.

Medewerkers/kritieke massa

Voor de kwaliteit van de medewerkers zijn de criteria voor kritieke massa opgesteld. Deze bepalen dat de taken daar belegd worden waar continuïteit in de uitvoering is gegarandeerd. Op medewerkerniveau betekent dit dat voldoende deskundigheid en 'vlieguren' (frequente uitvoering) gevraagd worden om de taken adequaat te kunnen uitvoeren. In dezelfde 0-meting uit 2013 zijn enkele tekortkomingen geconstateerd op de onderdelen bouwfysica, bouwakoestiek en de uitvoering van enkele groene wetten (flora en fauna).

Regionale werkgroep

Het is de bedoeling dat in het planjaar 2016 in regionaal verband voorstellen worden gedaan om in een nog op te stellen "beleidsplan kwaliteit VTH omgevingsrecht gemeente Maastricht" uitvoering te geven aan de verplichtingen voor de kritieke massa, zoals hierboven uiteengezet. De Zuid Limburgse gemeenten gaan de kwaliteitscriteria voor de deskundigheid en beschikbaarheid van de medewerkers aanpakken volgens de regel comply or explain: het uitgangspunt is 'voldoen', tenzij gemotiveerd wordt afgeweken, bijvoorbeeld vanwege hogere ambities of andere aanwezige adequate alternatieven.

2.3 Bouwleges en risico kostendekkendheid

Afgelopen jaren kennen de bouwleges een dalende trend t.o.v. 2010 e.v. als gevolg van de bouwcrisis. Door de recessie zijn er minder grote projecten meer gerealiseerd en een snel herstel van de bouwmarkt valt ook niet direct te verwachten. Weliswaar is in de begroting met een lichte stijging een bedrag geprognosticeerd van € 3,8 miljoen aan legesopbrengsten doch de realisatie daarvan blijft een risico vanwege de onvoorspelbaarheid van het herstel van de bouwmarkt. Vooralsnog stapelen in de eerste beginmaanden 2016 zich met name de "kleine" aanvragen omgevingsvergunningen op, zijn steeds meer bouwactiviteiten vergunningsvrij en met de extra inhuur van enkele tijdelijke medewerkers voor de afhandeling van de legalisaties kamerverhuur studentenpanden, bestaat een risico op een legesopbrengst 2016 waarmee niet alle kosten kunnen worden gedekt. De afgelopen jaren hebben de legesopbrengsten zich als volgt ontwikkeld:

Jaar	Legesopbrengst
2010	€ 4,4 mio
2011	€ 3,6 mio
2012	€ 3,5 mio
2013	€ 3,5 mio
2014	€ 3,4 mio
2015	€ 3,6 mio
2016	€ 3,8 mio prognose

Voor 2016 wordt voorzichtigheidshalve ingezet op een licht groeiscenario naar € 3,8 miljoen aan legesinkomsten. Omdat in vergelijk met de "gouden jaren" (toen gemiddeld € 4,5 miljoen) de huidige bouwleges bijna € 1 miljoen lager bedragen, is er voor 2016 een taakstelling bouwleges opgelegd van € 982.000; de verwachting bestaat dat deze taakstelling regulier wordt gehaald mits het hierboven geschetst risico uitblijft.

Nieuwe legesverordening

In 2016 wordt onderzoek gedaan naar een vereenvoudiging van de legesverordening evenals de mate van kostendekkendheid van deze bouwleges.

3. Vergunningen

3.1. Prestatie-indicator Vergunningen

Vergunningaanvragen dienen binnen wettelijke termijnen te worden afgehandeld en sloop- en gebruiksmeldingen (meldingen brandveilig gebruik) moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. Alle procedures moeten zoveel mogelijk geïntegreerd worden behandeld in het kader van o.a. de Wabo, het Bouwbesluit 2012 en de Wet bodembescherming (Wbb). De door particulieren en bedrijven ingediende documenten worden beoordeeld en kunnen bij volledigheid en juistheid leiden tot o.a. het verlenen van een omgevingsvergunning, bodembeschermingsvergunning of het accepteren van een sloopmelding bij het afbreken van een bouwwerk of het verwijderen van asbest.

Speerpunt	Prestatie-indicator	Informatievoorziening
Tijdige vergunningen over de te nemen beslissing op een aanvraag	1. Van rechtswege* wordt geen enkele omgevingsvergunning verleend. Vergunningen over de te nemen beslissing op een aanvraag worden binnen de wettelijke c.q. afgesproken termijn behandeld te zijn tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging. 2. De doorlooptijden van de initiatiefverzoeken en de omgevingsvergunningen mogen het gerealiseerd gemiddeld niveau 2015 niet overschrijden.	Squit applicatie op basis van aanvraag- én besluitdatum
Kwaliteit	1. Vergunningen over de te nemen beslissing op een aanvraag voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de gemeente. 2. Van de bezwaarschriften bouwzaken mag maximaal 5% gegrond worden verklaard.	Squit applicatie op afgehandelde bezwaarschriften

* Een vergunning van rechtswege is een vergunning die wordt geacht te zijn verleend omdat niet (tijdig) een besluit tot vergunningverlening is genomen.

3.2. Aantal producten

Het verwachte aantal en soort producten voor vergunningverlening is op voorhand voor het jaar 2016 niet exact aan te geven. Vergunningverlening is immers lastig te plannen en onvoorspelbaar, omdat deze voor een groot deel afhankelijk is van de aanvragen van particulieren en bedrijven. Ook bepaalt het economisch klimaat de aantallen.

Om te komen tot de producten van vergunningverlening zijn de geprognosticeerde aantallen voor het jaar 2016 gebaseerd op de resultaten 2015. Mocht een bijzondere opdracht een wijziging doorvoeren in het takenpakket, dan kan dit ook een wijziging in de aantallen tot gevolg hebben.. Per hoofdproduct is de prognose als volgt:

Hoofdproducten Vergunningen Wabo en Wbb	Aantal producten
1. Omgevingsvergunningen Wabo	1.200
2. Meldingen brandveilig gebruik	250

3. Meldingen sloop	400
4. Initiatief/principeverzoeken	300
5. Bodembeschermingsbeschikkingen	30
6. BUS-meldingen*	110

**Besluit uniforme saneringen*

Nu is al bekend, dat in het planjaar 2016 bovenop deze prognose extra aanvragen omgevingsvergunningen en meldingen brandveilig gebruik vanwege het project Veilige Kamers moeten worden afgehandeld. Over het 1^e kwartaal 2016 zijn dat al bijna 400 extra producten; het is niet te voorspellen hoe deze extra instroom zich verder ontwikkeld.

3.3. Speerpunten en projecten Vergunningen

Binnen het cluster Vergunningen Wabo en Wbb blijven wij ook in 2016 streven naar verbeteringen. Hierbij richten wij ons vooral op de werkprocessen en de verbetering van de dienstverlening voor de klanten. Daarnaast dient het cluster de extra instroom aan aanvragen omgevingsvergunningen uit het project Veilige Kamers te verwerken.

Werkprocessen

In dit kader blijven de geformuleerde (rest)actiepunten uit het LEAN project 2014/2015 hoog op onze agenda staan. Samen met de eigen medewerkers en de adviseurs van het Shared Service Centrum worden voorstellen gedaan en uitgewerkt met als doel de werkprocessen uit het nieuwe vergunprogramma Squit te verbeteren. In 2016 dienen de verplichtingen uit de wet BAG (Basisadministraties Adressen en Gebouwen) nader in de werkprocessen geconcretiseerd te worden. Met een interne BAG audit in het najaar 2016 wordt deze verbeteringslag gemonitord. Ook moet nog veel geïnvesteerd worden in de verbetering van de ICT architectuur rondom het basispakket Squit. Deze verbetervoorstellen worden gepresenteerd en besproken in het teamoverleg en vervolgens geïmplementeerd in de diverse werkprocessen.

Dienstverlening en communicatie naar de klanten

Al een aantal jaren krijgt de verbetering van de dienstverlening breed binnen Veiligheid en Leefbaarheid veel aandacht. Bij Vergunningen wordt met name het digitaal aanvragen gestimuleerd alsmede de telefonische bereikbaarheid en snelheid van het beantwoorden van e-mails en brieven sterk bevorderd. Daarvoor zijn ook een aantal prestatie-indicatoren geformuleerd:

Speerpunt	Prestatie-indicator	Informatievoorziening
Kwaliteit dienstverlening	1. De klanttevredenheid over de inhoudelijke afdoening en dienstverlening moet voldoende zijn.	Aantal bezwaarschriften en ontvangen klachten
	2. Voor de telefonische bereikbaarheid moet de score "minimaal 80 % geslaagde contactpogingen" gehandhaafd blijven.	Telan meting 2016
	3. Van de aanvragen ligt de verhouding op digitaal 70% / analoog 30% ingediend.	Squit applicatie op basis van aanvragen.

Extra omgevingsvergunningen legalisatie kamerverhuur studenten

De gewijzigde woningsplitsingregels en de inspanningen van het project Veilige Kamers hebben eind 2015 geleid tot een substantiële toename van aanvragen omgevingsvergunningen (de zgn. legalisaties) en meldingen brandveilig gebruik. Zoals hierboven al aangegeven zijn in de eerste drie maanden van 2016 al ongeveer 400 extra producten in behandeling genomen. Met de extra inhuur van 2,6 fte bouwplantoetsers is deze opgave projectmatig weggezet in het team. Financiering voor de te verwachten extra personeelskosten van rond de € 150.000 worden gezocht via de dekking van de extra legesinkomsten 2016.

4. Bouwinspectie

4.1. Prestatie-indicator Bouwinspectie

Bij de bouwinspectie wordt via opleveringscontroles van de verbouwde of nieuw gerealiseerde bouwwerken informatie verzameld of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en/of verleende melding sloop of brandveilig gebruik gestelde eisen. Over deze verzamelde informatie wordt vervolgens een oordeel gevormd; bevindingen worden aan de hand van een inspectieprotocol vastgelegd in een inspectieverslag. Onder handhaving wordt verstaan: overgaan tot het opleggen van (herstel)sancties indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

Risico-analyse

In de werkwijze wordt al in het aanvraagproces van de vergunning een zogenaamde risico-inschatting gemaakt. Die inschatting geeft inzicht in het risico op afwijkingen ten opzichte van de specifieke vergunningvoorwaarden en de toepasselijke regelgeving.

Een laag risico betreft bijvoorbeeld het realiseren van een dakkapel; een verhoogd risico kan te maken hebben met aspecten rondom veiligheid, zoals constructies, brandveiligheid of omgevingsfactoren; bijvoorbeeld een groot gebouw met een belangrijke publieke functie. Ook uit een oogpunt van de monumentale waarde van een bouwwerk kan er sprake zijn van een verhoogd risico.

Het risico is onder te verdelen in de volgende categorieën:

1. *Laag risico zonder actief toezicht (klasse 1)*. Op de werkvoorraad uit deze categorie wordt jaarlijks een steekproefanalyse uitgevoerd.
2. *Laag risico met eindcontrole (klasse 2)*. Bij deze categorie vindt er alleen een eindcontrole plaats.
3. *Verhoogd risico waarbij actief toezicht plaatsvindt (klasse 3)*. Er worden duidelijke afspraken gemaakt over de verhoogde risicovolle en dus nauw te controleren bouwactiviteiten.

Speerpunt	Prestatie indicator
Kwaliteit	<ol style="list-style-type: none">1. Inspectieverslagen voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving, het Integrale Toezichtprotocol (iTP) en het beleid van de gemeente.2. Van de klasse 1 wordt jaarlijks een steekproef gehouden van 20% van de werkvoorraad.

4.2. Aantal producten

Planning reguliere opleveringscontroles

Voor 2016 worden in totaal circa 750 reguliere controles ingepland. Het aantal rapportages is gebaseerd op ervaringscijfers uit de jaren 2014 en 2015. Verdeelt naar klasse zijn de controles als volgt:

Product Bouwinspectie naar klasse	Aantal producten
1. Steekproef klasse 1 (20% van 350 controles)	70
2. Klasse 2 en 3	650

4.3. Speerpunten en projecten Bouwinspectie en Woningtoezicht

Ook binnen het cluster Bouwinspectie blijven wij ook in 2016 streven naar verbeteringen. Hierbij richten wij ons op dezelfde werkprocessen en de verbetering van de dienstverlening voor de klanten, zoals hierboven omschreven in paragraaf 3.3. Ook dient de Bouwinspectie de extra instroom aan opleveringscontroles uit het project Veilige Kamers te verwerken. Voor dit onderdeel zal bezien moeten worden of nog extra inhuur aan tijdelijk personeel noodzakelijk is.

Werkprocessen

De implementatie van de nieuwe Squit module voor de bouwinspecteurs is nog in volle omvang. Om ook op de bouwlocatie optimaal van de digitale faciliteiten van de module via tablet gebruik te maken verdient het systeem nog verbetering voor zowel de onderdelen inrichting van de werkprocessen evenals de performance snelheid. Met behulp van functioneel beheer en extra trainingen zal de verbeteringslag vorm worden gegeven.

Project BAG toezicht studentenkamers

Als gevolg van een opdracht van het ministerie wordt in 2016 een extra project afgehandeld om studentenflats en/of –panden te toetsen op hun juiste registratie conform de spelregels van de wet BAG in de gemeentelijke administratie. Via een steekproef wordt gecontroleerd of de studentenkamers op de juiste wijze staan geregistreerd in de Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG). Gemeenten krijgen hiervoor tijd tot 01-01-2017. De voorbereidingspilot is met een impactanalyse en projectaanpak in 2015 afgerond. Voor dit project is € 140.000 budget ter beschikking gesteld. Gecalculeerd zijn ruim 800 te onderzoeken panden met een inzet van 2200 uren door 2 tijdelijke inspecteurs woningtoezicht BAG. Aansluiting is gezocht met het project Veilige Kamers en de startdatum is op 01-02-2016.

Product BAG Woningtoezicht	Aantal producten
Controles studentenpanden	800

Tot slot zal eind 2016 de finale oplevering plaatsvinden van de bouwinspectie van het grote project van de A2 tunnel.

5. Specialismen

5.1. Algemeen

Ten behoeve van de twee primaire Wabo processen vergunningverlening en bouwinspectie houden in het team zich twee disciplines bezig met specialistische advisering:

- *Advisering bouwconstructieve veiligheid (de zgn. bouwconstructeurs),*
- *Advisering Welstand via het Secretariaat van de Welstand- en Monumentencommissie.*

Bouwconstructieve veiligheid

De adviseurs constructieve veiligheid dragen bij aan een veilige bebouwde omgeving. Dat gebeurt door middel van het controleren van bouwaanvragen op constructieve veiligheid met betrekking tot sterkte, stabiliteit en de duurzaamheid ten aanzien van de beoogde ontwerplevensduur.

Ook wordt het op een verantwoorde wijze constructief veilig uitvoeren van een bouwwerk beoordeeld, zowel de bouwplaats zelf als de omgeving.

Welstand

De Welstand- en Monumentencommissie (WMC) heeft de wettelijke taak om plannen waarmee een omgevingsvergunning wordt aangevraagd te toetsen op redelijke eisen van welstand en op monumentenregels. Met haar adviezen aan het college van burgemeester en wethouders moet de WMC-commissie er aan bijdragen dat naar behoren wordt ontworpen en gebouwd. Het Team Vergunnen Wabo voert het ambtelijk secretariaat van de WMC

5.2. Prestatie-indicator Specialismen

Bij het verstrekken van de specialistische adviezen wordt er rekening mee gehouden dat deze adviezen inhoudelijk moeten voldoen aan de gestelde eisen. Referentiekaders zijn o.a. de Welstandsnota, de gemeentelijke Restauratierichtlijnen, het Kwaliteitshandboek en de Werkinstructie Adviseurs Constructieve Veiligheid (volgens de landelijke beoordelingsrichtlijn BRL 5019). Uiteraard moeten ook de wensen van de klanten zich herkennen in de adviezen, waardoor deze dan ook de juiste afwegingen en een heldere conclusie moeten bevatten.

Speerpunt	Prestatie indicator
Kwaliteit	<ol style="list-style-type: none">1. De adviezen bevatten heldere conclusies en zijn transparant in de afwegingen.2. Sporadisch mag B&W afwijken van het WMC-advies.3. Alle toetsingsprotocollen aanvullende constructies worden afgesloten conform de gestelde normering in het Kwaliteitshandboek Adviseurs Constructieve Veiligheid.

Tot slot legt de welstandscommissie jaarlijks verantwoording af aan het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad over de door haar uitgevoerde werkzaamheden in het jaarverslag.

5.3 Aantal producten

Om te komen tot de producten van specialistische adviezen zijn voor het jaar 2016 de ervaringscijfers van 2014 en 2015 gebruikt. Per hoofdproduct is de verdeling 2016 volgt:

Hoofdproducten Specialismen	Aantal
1. Adviezen/beoordelingen Constructieve Veiligheid	250 projecten (bouwwolume 150 miljoen)
2. Adviezen/beoordelingen Welstand	700

Het verwachte aantal en soort producten voor de specialismen is op voorhand voor het jaar 2016 moeilijk aan te geven. Het geven van adviezen is immers lastig te plannen en onvoorspelbaar, omdat dit voor een groot deel afhankelijk is van aanvragen van omgevingsvergunningen.

5.3. Speerpunten en projecten Specialismen

De bouwconstructeurs en het secretariaat van de WMC die tevens werken aan de primaire processen vergunningverlening en bouwinspectie, zullen mede invulling geven aan de speerpunten zoals die benoemd zijn bij die desbetreffende clusters.

Gemeentelijke bouwprojecten

Rekening houdend met een aantal belangrijke herbestemmingopgaven voor de nodige (gemeentelijke) monumentenpanden (Eiffel, Tapijn-kazerne, Mariënwaard), wordt de focus van de Welstand gelegd naar het in een vroegtijdig stadium van de planontwikkeling met de gemeente en ontwikkelaars zoeken naar een gezamenlijk toetskader welstand. Nieuwe technieken zijn daarvoor nodig omdat niet altijd meer beeldkwaliteitsplannen voorhanden zijn.

Actualisatie Welstandsnota

In de 2^e helft van dit jaar worden de voorbereidingen getroffen om de uit 2004 daterende Welstandsnota te actualiseren en vernieuwen.

Noorderbrug volgt de A2 tunnel op

Voor beide specialistisch adviseurs wordt de aandacht van de A2 verlegd naar de realisatie van de verlegging van de Noorderbrug. In 2016 worden de nodige welstand- en constructieadviezen gevraagd ter uitvoering van dit volgend megaproject voor de stad Maastricht.

Evenementen

Bij vergunningverlening rondom evenementen kan er ook sprake zijn van het toetsen van constructieve veiligheid. Daarvoor worden de adviseurs constructieve veiligheid om specialistisch advies gevraagd. Dit advies heeft betrekking op de sterkte en stabiliteit van de diverse tijdelijke bouwwerken die op evenemententerreinen opgebouwd worden en bij bezwijken of instorten een gevaar vormen voor het publiek en de gebruikers. Hierbij betreft het meestal tenten, podia en tribunes. In 2016 vragen o.a. de optredens van Andre Rieu op het Vrijthof, Dancetour, Maastrichts Mooiste, Iron Man Maastricht, Summer DJ's, 11e van de 11e, Preuvenemint, etc. onverminderd de aandacht en uren.

Constructieve controles

De gemeentelijke bouwconstructeurs houden actief toezicht op de per 1 januari 2016 door de minister voor eigenaren van galerijflats vastgestelde onderzoeksplicht naar de veiligheid en stabiliteit van de galerijvloeren en balkons. Met de vier Maastrichtse woningcorporaties en enkele VvE's worden de sinds 2014 lopende afspraken aangescherpt. Eigenaren hebben tot 1 juli 2017 de tijd om de uitkomsten van onderzoeken in een rapportage vast te leggen.

6. Grote veranderingen in het werkveld

Planjaar 2016 wordt een voorbereidingsjaar op een aantal belangrijke en grote wetswijzigingen.

Nieuwe wetgeving

In 2016 kondigen zich diverse belangrijke wetswijzigingen aan. Voorbereidingen moeten worden getroffen voor een goede implementatie van wijzigingen naar aanleiding van navolgende ontwikkelingen op landelijk gebied:

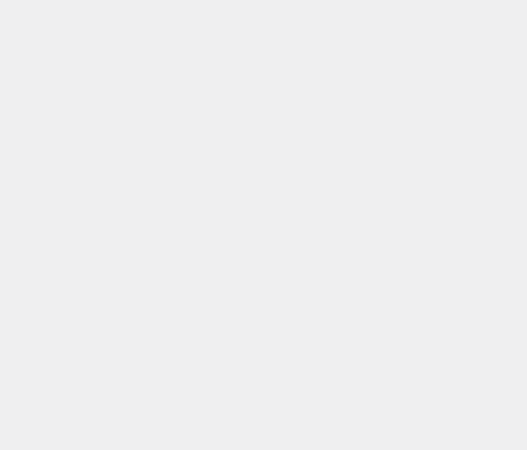
1. Mogelijk per 1 januari 2017 treedt de **Wet natuurbescherming** in werking. Daarmee verschuiven vergunningstaken van het Rijk en de Provincie naar de gemeentelijke Wabovergunningverlener. Deze taken vergen specifieke kennis over (kwetsbare) natuurwaarden en mogelijkheden om waarden die onder druk staan door bouw- of infrastructurele plannen, te ontzien, te mitigeren of te compenseren. De benodigde kennis is nu over het algemeen niet bij de gemeenten aanwezig. Momenteel zijn VNG en IPO met "Den Haag", ministerie van EZ, overleg gestart over deze komende toevoeging van taken en budgetoverheveling naar de gemeenten.
2. De ontwikkelingen rond de nieuwe **Omgevingswet** zijn in volle gang. De nieuwe wet ziet op een herziening en vereenvoudiging van het omgevingsrecht, waarbij in eerste instantie alle gebiedsgerelateerde regels uit de ruimtelijke ordening, het milieurecht, de naturomgeving e.d. in één wettelijke regeling worden geïntegreerd. Inmiddels is de wet op 1 juli 2015 door de Tweede Kamer en op 22 maart 2016 door de Eerste Kamer aangenomen. Momenteel worden de *Algemene maatregelen van bestuur* nader ingevuld en uitgewerkt en daarna voor consultatie opengesteld. De doelstelling is om de Omgevingswet en bijbehorende uitvoeringsregelingen in 2018 in werking te laten treden. Deze inwerkingtreding wordt ook al de 4^e decentralisatieopgave genoemd gezien de grote omvang van de wijzigingen in het ruimtelijk domein.
3. Op 18 april 2016 is het **Wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen** aan de Tweede Kamer aangeboden. Met deze wet verschuift de verantwoordelijkheid voor kwaliteitsborging bij bouwwerken van gemeenten naar private keuringsinstanties. Met de privatisering van de bouwtoets moeten private instanties met gecertificeerde instrumenten controleren of de kwaliteit van bouwprojecten voldoet aan de eisen in het Bouwbesluit 2012. De instrumenten moeten zijn goedgekeurd door een nieuwe toelatingsorganisatie. Gemeenten doen dan geen toetsing meer van bouwactiviteiten aan het Bouwbesluit, maar toetsen straks alleen of het bouwproject binnen de ruimtelijke plannen en de welstand past en of de private instantie een toegestaan instrument heeft gebruikt. Om te borgen dat de gemeente na afloop van het bouwproject over de juiste informatie kan beschikken, moet de private instantie na afloop van het bouwproject wel een opleveringsdossier aan de gemeente verstrekken. De gefaseerde inwerkingtreding van de wet wordt voorzien vanaf 1 januari 2017; gemeenten moeten uiterlijk 1 januari 2018 voorbereid zijn op de grote veranderingen.

In 2016 zal het Team Vergunnen Wabo nauwgezet de verdere ontwikkelingen rondom deze drie belangrijke wetswijzigingen op de voet blijven volgen. In dit kader zal onder meer deelgenomen worden aan relevante informatiebijeenkomsten worden extra opleidingstrajecten voor de medewerkers georganiseerd.

JAARPLAN 2016

RUD Zuid-Limburg

RUD
ZuidLimburg

.....○.....

Limburglaan 10
6229 GA Maastricht
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
www.rudzuidlimburg.nl

JAARPLAN 2016

RUD Zuid-Limburg

Inhoudsopgave

1. Algemeen	5
1.1. Inleiding	5
1.2. Missie en visie	5
1.3. Organisatie	5
1.4. Samenwerking met partners	5
2. Bedrijfsvoering	7
2.1. Personeel	7
2.2. Kwaliteitsborging	8
2.3. Ontwikkelen meerjarige koers	8
3. Vergunningen	11
3.1. Prestatie-indicator Vergunningen	11
3.2. Aantal uren en producten	11
3.3. Speerpunten en projecten Vergunningen	12
4. Toezicht en Handhaving	15
4.1. Algemeen	15
4.2. Specificatie per soort	15
4.3. Speerpunten en projecten Toezicht en Handhaving	16
5. Specialismen	17
5.1. Algemeen	17
5.2. Prestatie-indicator Specialismen	17
5.3. Aantal uren en producten	17
5.4. Speerpunten en projecten Specialismen	18

1 Algemeen

1.1 Inleiding

De Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD Zuid-Limburg) is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) waarin het collectief van de Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie Limburg de krachten bundelen voor de uitvoering van omgevingstaken. De RUD Zuid-Limburg adviseert over, dan wel verleent, voor de 19 opdrachtgevers c.q. deelnemers, in mandaat omgevings- (milieu-, bouw-, sloop-, enzovoort) vergunningen, houdt daar toezicht op en treedt zo nodig handhavend op.

1.2 Missie en visie

De RUD Zuid-Limburg werkt aan een veilige en gezonde leefomgeving voor inwoners en bedrijven in de regio Zuid-Limburg. De missie en visie die geformuleerd zijn stralen deze ambitie uit:

Missie

“Wij als Zuid-Limburgse uitvoeringsorganisatie dragen bij aan een goede omgevingskwaliteit.”

Visie

“Voor onze participanten werken wij hiervoor flexibel, professioneel en efficiënt en zorgen voor kwaliteit en continuïteit in onze dienstverlening.”

1.3 Organisatie

De Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg kent vanzelf een algemeen en dagelijks bestuur. In het algemeen bestuur hebben alle deelnemers zitting. Onder algehele verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor de uitvoeringsdienst.

De directeur, bijgestaan door het managementteam, is primair verantwoordelijkheid verschuldigd over het beheersmatig functioneren van de dienst aan het dagelijks bestuur. Op inhoud en kwaliteit geldt een verantwoordingsplicht naar de individuele opdrachtgevers.

1.4 Samenwerking met partners

De RUD Zuid-Limburg overlegt periodiek met haar deelnemers via accountoverleggen. Deze overleggen gaan over voortgang in de uitvoering van het werkprogramma en over de tevredenheid van de deelnemers over de uitvoering, maar ook over eventuele extra wensen, moeilijkheden, de oplossingen hiervoor en eventuele budgettaire consequenties.

2 Bedrijfsvoering

2.1 Personeel

Waar staan we nu?

De in de RUD Zuid-Limburg functionerende medewerkers zijn (vanuit het principe 'mens volgt taak') vanuit de deelnemende organisaties gedetacheerd. Dit betekent dat de rechtspositie van de latende organisatie op de gedetacheerde medewerker van toepassing is, hetgeen tot gevolg heeft dat er qua arbeidsvoorwaarden en rechtspositie vooralsnog geen sprake kan zijn van eenduidigheid en uniformiteit.

Als vervolg op een in 2014 gehouden cultuuronderzoek onder de gedetacheerde medewerkers, is in 2015 intensief gewerkt aan de cultuur van de organisatie. Dit onderwerp is ook in relatie gebracht met het gezamenlijk vormgeven van de principes van het Nieuwe Werken.

In 2015 is in samenspraak met de medezeggenschapsorganen onder andere gewerkt aan het opstellen van diverse rechtspositionele uitvoeringsregelingen, waarbij de geldende regelingen van de gemeente Heerlen per peildatum 1 oktober 2013 leidend zijn. Een veertigtal uitvoeringsregelingen zijn omschreven naar de organisatie van de RUD Zuid-Limburg op basis van de Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling / Uitwerkingsovereenkomst (CAR/UWO), waarbij de meest actuele wijzigingen zijn meegenomen. Gelet op vorenstaande beschikt de RUD Zuid-Limburg op het moment van plaatsing van het personeel over een pakket aan arbeidsvoorwaarden dat aan de actuele regelgeving voldoet.

De speerpunten voor HRM in 2016

Het plaatsingsproces zoals dat in het sociaal plan wordt afgesproken is een belangrijk speerpunt voor het jaar 2016. Op basis van die afspraken zal personeel geplaatst worden in een functie uit het opgestelde functieboek en in dienst komen van de RUD Zuid-Limburg.

Het jaar 2016 zal verder in hoofdzaak in het teken staan van het voorbereiden op een toekomst waarin organisatie en medewerkers ontwikkelen en groeien om succesvol te zijn.

De verdere ontwikkeling van de organisatie zal op gang worden gebracht in het licht van een opgesteld koersdocument met het oog op de ambities die nagestreefd worden. Dit betekent dat gewerkt moet worden aan een professionele organisatie die werkt volgens de geformuleerde kernwaarden en naar de ambitie van het koersdocument. De inhoudelijke deskundigheid van de medewerkers en het verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening inclusief kernwaarden en competenties zijn leidend. Waar opleidingsbehoeften liggen om te kunnen (blijven) voldoen aan de kwaliteitscriteria zal inzichtelijk gemaakt worden in een opleidingsplan.

Het systematisch en gezamenlijk blijven werken aan de cultuur van de organisatie blijft ook in 2016 een aandachtspunt. Dit zal in relatie blijven met het verder formaliseren van de principes van het Nieuwe Werken.

Voorts zullen opgenomen items in eerder en recent overeengekomen arbeidsvoorwaardenakkoorden uitgewerkt worden, zoals levensfasebewust personeelsbeleid, individueel keuzebudget en het nieuwe hoofdstuk 3 in de CAR/UWO. Doelstelling is in elk geval dat het HRM-beleid en de bijbehorende personeelsinstrumenten een gedegen fundament vormen dat de vergelijking met andere organisaties

goed kan doorstaan en voldoet aan de eisen van de tijd. Bij dit alles dient sprake te zijn van een constant vernieuwingsproces waardoor de organisatie en daarmee de medewerkers continu ontwikkelen.

In de begroting 2016, zoals vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 24 juni 2016 zijn de onderstaande personeelgerelateerde kosten opgenomen:

BEGROTING Personele kosten	2016
Personeelskosten eigen personeel	
Salarissen	€ 7.207.359
Overige aan personeel gerelateerde kosten	€ 780.281
PERSONEEL DERDEN	€ 554.243
Totaal personele kosten	8.541.883
fte primair proces	89,1
Tarief per uur integraal	€ 78,60
Tarief per uur inhuur	€ 53,10

De geformuleerde ambities in dit jaarplan passen binnen dit begrotingskader.

2.2 Kwaliteitsborging

Eind 2014 heeft de RUD Zuid-Limburg een kwaliteitssysteem ingevoerd. Op deze manier wil zij kwaliteitsverbetering stimuleren en continuïteit en uniformiteit borgen. Uitgangspunt daarbij is dat de RUD Zuid-Limburg gaat opereren conform de kwaliteitscriteria 2.1 voor VTH-taken. Het kwaliteitssysteem is opgebouwd rond het Overheidsontwikkelmodel (OOM), een model dat gebaseerd is op het INK(Instituut voor Nederlandse Kwaliteit)-model. Het model is door een extern bureau uitgewerkt, waarbij de doelstellingen en metingen op maat zijn gemaakt voor de RUD Zuid-Limburg. Eind 2014 heeft er een nulmeting plaats gevonden en zijn de verbeterpunten in beeld gebracht.

De doelstelling is om cyclisch de kwaliteit van de RUD Zuid-Limburg te onderzoeken en daar een jaarlijks kwaliteitsprogramma voor te ontwikkelen.

Onlangs is in de Tweede Kamer ingestemd met het wetsvoorstel VTH (wijziging van de Wabo). Met deze formele status wordt nogmaals brede steun gegeven aan een kwalitatieve en structurele verbetering van de uitvoering van VTH-taken. Door de wijziging van de Wabo wordt iedere gemeenteraad en Provinciale Staten verplicht een verordening vast te stellen over de kwaliteit van minimaal de basistaken VTH. Voor deze basistaken dient de verordening op de schaal van Zuid-Limburg gelijk te zijn.

In 2016 zal er bij de RUD Zuid-Limburg op basis van prioritering een nadere uitwerking plaatsvinden van verbeterpunten aan het kwaliteitssysteem. De eind 2015 gehouden audit zal daarbij input leveren. Daarnaast zal er een tweede meting van de kwaliteit uitgevoerd worden.

2.3 Ontwikkelen meerjarige koers

Het voorliggende jaarplan heeft een operationeel karakter.

Voor het ontwikkelen van een meerjarige strategische koers is het voornemen om in 2016 te komen tot een gedragen ambitie voor de RUD Zuid-Limburg voor de periode tot 2020. Gedragen door het algemeen en dagelijks bestuur, medewerkers bij de RUD Zuid-Limburg en bij de deelnemers, en het managementteam.

Dit wil de RUD Zuid-Limburg bereiken door heisessies met het bestuur, koersgroepen van medewerkers en sessies met het managementteam. Als vanzelfsprekend wordt ook een vertegenwoordiging van de BOR uitgenodigd deel te nemen aan de koersgroepen.

De totstandkoming van een ambitiedocument is gepland voor de periode februari - juli 2016.

3 Vergunningen

3.1 Prestatie-indicator Vergunningen

Vergunningaanvragen dienen binnen wettelijke termijnen te worden afgehandeld en meldingen Activiteitenbesluit moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid, en worden gepubliceerd. Beide procedures moeten geïntegreerd worden behandeld in het kader van respectievelijk de Wabo en de Wet milieubeheer, waarbij aansluiting moet zijn met de gemeentelijke loketten. De door bedrijven ingediende documenten worden beoordeeld en kunnen bij volledigheid en juistheid leiden tot een vergunning en/of publicatie door het betreffende bevoegd gezag.

Onderstaande indicatoren zijn opgenomen in de begroting 2016.

Speerpunt	Prestatie-indicator	Informatievoorziening
Tijdige vergunningen/advies over de te nemen beslissing op een aanvraag	95% van de vergunningen in mandaat c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag dient binnen de wettelijke c.q. afgesproken termijn behandeld te zijn tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging	VTH-applicatie op basis van aanvraag- én besluit/ adviesdatum
Kwaliteit	Vergunningen c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State

3.2 Aantal uren en producten

Om te komen tot de producten van vergunningverlening zijn het aantal uren voor het jaar 2016 gebaseerd op het werkprogramma 2015. Mocht een opdrachtgevende organisatie een wijziging doorvoeren in het takenpakket, dan kan dit ook een wijziging in het aantal uren tot gevolg hebben. Per hoofdproduct is de urenverdeling 2016 als volgt:

Hoofdproducten Vergunningen	Aantal uren	Aantal producten
Vergunningverlening	27.236 uur	--
Meldingen	3.186 uur	465
Overige	<u>406 uur</u>	--
Totaal	30.828 uur	

Het verwachte aantal en soort producten voor vergunningverlening is op voorhand voor het jaar 2016 niet aan te geven. Vergunningverlening is immers lastig te plannen en onvoorspelbaar, omdat deze voor een groot deel afhankelijk is van de aanvragen van bedrijven.

N.B. Voor het jaar 2016 zal het inrichtingenbestand per deelnemer worden besproken in het licht van het toekomstige Besluit omgevingsrecht (Bor), waarin het basistakenpakket wettelijk wordt verankerd.

3.3 Speerpunten en projecten Vergunningen

Binnen de afdeling Vergunningen blijven wij ook in 2016 streven naar verbeteringen. Hierbij richten wij ons vooral op de werkprocessen, de communicatie met de opdrachtgevers en de kwaliteit van de kwartaalrapportage over het onderhanden werk en de geleverde producten. Daarnaast zorgen wij voor een goede implementatie van wijzigingen naar aanleiding van ontwikkelingen op landelijk gebied.

Werkprocessen

In dit kader blijven de thema's 'uniformering' en 'bureaucratisering' hoog op onze agenda staan. In werkgroepsverband worden door de medewerkers voorstellen gedaan en uitgewerkt met als doel de uniformering richting de opdrachtgevers verder te verbeteren en de administratieve last verder te verminderen. Deze voorstellen worden gepresenteerd en besproken in het afdelingsoverleg van de afdeling Vergunningen en vervolgens geïmplementeerd in de diverse werkprocessen.

Communicatie met de partners

Gelet op de (fysieke) afstand tussen onze opdrachtgevers en de medewerkers van de afdeling Vergunningen is een goede communicatie tussen deze twee partijen van groot belang. Onze processen zijn zodanig ingericht dat diverse communicatiemomenten tussen de vergunningverlener en de contactpersoon van de opdrachtgever 'verplicht' zijn. Dit willen we ook in 2016 continueren en waar nodig uitbouwen. Het gevolg hiervan zal moeten zijn dat in de accountgesprekken (tussen de casemanager van de opdrachtgever en de accountmanager van de RUD Zuid-Limburg) meer aandacht gegeven kan worden aan de meer strategische zaken zoals managementinformatie, opdrachtverstrekking en de kwaliteit van het geleverde product.

Kwartaalrapportage

De voorhanden kwartaalrapportage wordt steeds beter, maar heeft in de samenstelling ervan veel handmatige handelingen. In afwachting van de nieuwe VTH-applicatie (voorzien in 2017) zullen wij in 2016 in overleg met onze partners streven naar een nog betere rapportage over het onderhanden werk en de geleverde producten. Vooral met de koppeling naar het werkprogramma en met de kengetallen zijn de eerste stappen gezet, maar het zal ook in 2016 een punt van aandacht zijn.

Systematische aanpak vernieuwing vergunningen

Vergunningverlening is voor een groot deel aanbodgestuurd, maar kan voor een deel ook programmagestuurd plaatsvinden. Het gaat dan met name om actualisaties van vergunningen die niet meer actueel zijn.

Ook in 2016 blijft een medewerker van de afdeling Vergunningen deelnemen in het deelproject 'VV1 Programmatische en risicogerichte aanpak VTH-uitvoering'. De zes Brzo-RUD's ontwikkelen in projectvorm een landelijke methodiek. In de periode 2016-2018 volgt de implementatie hiervan.

Het doel van dit deelproject is om voor vergunningverlening te komen tot een geharmoniseerde werkwijze voor het opstellen van een actualisatieprogramma. Hierbij zullen achtereenvolgens de verschillende criteria die leiden tot actualisatie moeten worden gedefinieerd en zal een actualisatietoets moeten worden ontwikkeld. Met behulp hiervan kan het inrichtingenbestand beoordeeld worden en kan een actualisatieprogramma worden opgesteld. Als RUD Zuid-Limburg haken wij aan bij dit deelproject en zullen uiteindelijk ook deze werkwijze in onze werkprocessen implementeren.

Naast dit Brzo+ deelproject participeren de medewerkers bij Vergunningen in 2016 in de volgende zes landelijk geïnitieerde deelprojecten en aangegeven resultaten:

- *VV2 Afstemming interpretatie normen en richtlijnen*
Het resultaat is een geharmoniseerde werkwijze bij de interpretatie van Europese of nationale regelgeving. Enerzijds kan deze werkwijze bestaan uit een aanwijzing waarin aangegeven wordt hoe om te gaan met specifieke regelgeving. Ook is goed denkbaar dat een uitwisselingsplatform gecreëerd wordt waar nieuwe casuïstiek besproken of gedeeld kan worden.
- *VV3 Afstemming Brzo+ partners*
Het resultaat is een methodiek voor een geharmoniseerde inbreng van Brzo+ partners in het Wabo vergunningenproces. De methodiek dient vervolgens te leiden tot geïmplementeerde werkafspraken bij de verschillende Brzo+ partners.
- *VV4 Landelijk accountmanagement*
Het resultaat is tweeledig. Op de eerste plaats informatie-uitwisseling tussen de zes Brzo+ RUD's over het accountmanagement. Op de tweede plaats bij ieder concern te komen tot een document met uitvoeringsafspraken op het gebied van VTH.
- *VV5 PGS 29*
Resultaten zijn onder andere de uitwerking van de aanbevelingen van het TNO-rapport in de eerste-fase-maatregelen, komen tot een lijst van maatregelen die in de eerste fase opgenomen kunnen worden in de omgevingsvergunning en een meerjarenprogramma vergunningverlening.
- *VV6 Geconsolideerd vergunningenbestand*
Het opstellen van een stappenplan ter ondersteuning van de zes omgevingsdiensten voor het uitvoeren van een geconsolideerd vergunningenoverzicht.
- *VV7 Redactie standaardteksten, voorheen kaderstelling*
Het resultaat is een actuele set van standaardteksten voor de vergunningverlener. Deze teksten worden actief beheerd door een redactie met ondersteuning van de specialisten. De teksten zijn zowel bruikbaar voor inrichtingen die onder het bevoegd gezag van de provincie vallen als voor bedrijven die onder het bevoegd gezag van de gemeenten vallen.

Als RUD Zuid-Limburg haken wij aan bij deze deelprojecten en zullen de resultaten hiervan -indien van toepassing- als werkwijze in onze werkprocessen integreren.

Activiteitenbesluit milieubeheer

Op 1 oktober 2015 is het besluit tot wijziging Activiteitenbesluit 'de vierde tranche' (tweede fase) gepubliceerd. Op 2 oktober gevolgd door het besluit tot wijziging van de Activiteitenregeling. De streefdatum voor inwerkingtreding van de meeste onderdelen is 1 januari 2016. Deze laatste grote wijziging voor de invoering van de nieuwe Omgevingswet heeft voor de medewerkers van de afdeling Vergunningen voornamelijk als gevolg dat er minder vergunningprocedures zullen plaatsvinden en meer meldingen Activiteitenbesluit. Daarnaast zullen er minder vergunningplichtige inrichtingen zijn. Ook is er een groot aantal aanpassingen noodzakelijk op het gebied van de luchtkwaliteit (aanpassing van considerans en voorschriften) waarmee de vergunningverlener rekening zal moeten houden, waardoor er meer maatwerk nodig zal zijn voor de meer complexe inrichtingen.

De nieuwe Omgevingswet

De ontwikkelingen rond de Omgevingswet zijn in volle gang. Inmiddels is op 1 juli 2015 de Omgevingswet met grote meerderheid van stemmen aangenomen in de Tweede Kamer. De aangenomen amendementen en moties worden op dit moment in de wet verwerkt. Het gewijzigde wetsvoorstel zal vervolgens doorgaan naar de Eerste Kamer. Tevens worden de Algemene maatregelen van bestuur op dit moment nader ingevuld en uitgewerkt, die voor consultatie zijn dan wel worden opengesteld. De uitwerkingen van de ministeriële regelingen zullen later volgen. De doelstelling is om de Wet en bijbehorende uitvoeringsregelingen in 2018 in werking te laten treden. In 2016 zal de afdeling Vergunningen van de RUD Zuid-Limburg de

verdere ontwikkelingen rond de Omgevingswet op de voet blijven volgen. In dit kader zal vanuit de RUD Zuid-Limburg onder meer deelgenomen worden aan relevante informatiebijeenkomsten die rond de Omgevingswet georganiseerd gaan worden.

Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen

Eind 2015 zal de Europese Commissie met een nieuw voorstel komen om de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen te wijzigen, zodat deze beter is afgestemd op “Een nieuwe start”: het werkprogramma van de Europese Commissie voor banen, groei en investeringen. Over de concrete ambities van de Commissie is nog weinig bekend. Wel is duidelijk dat de Commissie het plan circulair wil maken wat inhoudt dat herbruikbaarheid van producten en grondstoffen wordt gemaximaliseerd door verschillende richtlijnen beter op elkaar af te stemmen. De definitie van afvalstoffen en hierdoor mogelijk de bevoegdheidsverdeling bij vergunningverlening zou dan kunnen wijzigen. Wij blijven ook deze ontwikkelingen strak volgen en zullen de uiteindelijke wijzigingen integreren in onze werkprocessen.

4 Toezicht en Handhaving

4.1 Algemeen

De RUD Zuid-Limburg houdt toezicht in overeenstemming met de vastgestelde dienstverleningsovereenkomsten en werkprogramma's van de partners. Voor de provincie Limburg betekent dit het toezicht op de Wabo-brede taken en voor de gemeentelijke partners het toezicht milieu. Eén en ander conform het Basistakenpakket 2.3 c.q. artikel 7.2 en bijlage IV van het toekomstige Bor (AMvB VTH).

Bij Toezicht wordt informatie verzameld over of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en/of algemene regels gestelde eisen. Over deze verzamelde informatie wordt vervolgens een oordeel gevormd. Onder Handhaving wordt verstaan: overgaan tot het opleggen van (herstel)sancties indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

Onderstaande indicatoren zijn opgenomen in de begroting 2016.

Speerpunt	Prestatie indicator
Kwaliteit	Toezichtrappen voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever
Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken

4.2 Specificatie per soort

Planning reguliere (milieu)controles

Voor 2016 worden in totaal circa 820 reguliere controles ingepland. Het aantal rapportages is gebaseerd op ervaringscijfers uit het jaar 2015. Per hoofproduct is de verdeling van de controles als volgt:

Hoofproduct Toezicht en Handhaving	Aantal producten	Aantal uren
Inspecties BRZO (incl. RIE4)*1	60	
Inspecties Wabo (basistakenpakket)	430	29.528
Overige inspecties	<u>330</u>	
Totaal	820	

*1: incl. Wabo-inspecties

Niet geplande controles

Naast regulier geplande controles worden er ook controles uitgevoerd die niet vooraf inplanbaar zijn. Hierbij moeten we onder andere denken aan controles naar aanleiding van klachten, meldingen ongewone voorvallen, controles naar aanleiding van vuurwerkevenementen en overige ad-hoc situaties. Voor het jaar 2016 verwachten wij in totaal circa 1.000 uur aan controles uit te voeren voor ad-hoc situaties zoals hierboven beschreven.

Administratief toezicht afvalbedrijven

In 2016 wordt ook aandacht besteed aan administratief toezicht bij afvalbedrijven. Dat zal onder andere bestaan uit:

- ketentoezicht bij de 65 bedrijven uit het werkgebied van de RUD Zuid-Limburg (kwaliteit meldgedrag naar het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen);
- beoordeling van de afvalmodule uit de elektronisch (ingediende) milieujaarverslagen (EMJV) van 40 bedrijven.

Afhandeling klachten en meldingen ongewone voorvallen

De RUD Zuid-Limburg behandelt alle klachten en meldingen ongewone voorvallen van bedrijven die door haar partners zijn ingebracht. De meldingen hiervan kunnen zowel administratief als fysiek worden afgehandeld door middel van controles ter plekke. Wij verwachten in 2016 ongeveer 700 klachten en ongeveer 100 meldingen ongewone voorvallen.

4.3 Speerpunten en projecten Toezicht en Handhaving

Wijzigingen Activiteitenbesluit 'vierde tranche'

Zoals in het hoofdstuk Vergunningen al vermeld, is op 1 oktober 2015 het besluit tot wijziging Activiteitenbesluit 'de vierde tranche' gepubliceerd. De wijzigingen in het Activiteitenbesluit hebben consequenties voor de typering van bepaalde bedrijven/branches. Deze wijzigingen vormen een onderdeel bij de uit te voeren controles in 2016.

Energie

Met de eerder genoemde wijziging van het Activiteitenbesluit zijn tevens wijzigingsbesluiten en een aantal wijzigingen doorgevoerd voor de verplichting tot energiebesparing. Deze treden op 1 december 2015 in werking. Hiermee treden de onderdelen rond energiebesparing een maand eerder in werking dan - het merendeel van - de overige onderdelen van besluit en regeling. Voor 2016 is het thema 'energiebesparing' een speerpunt. Tijdens de inspecties zal dit thema, evenals in het jaar 2015, extra aandacht krijgen.

Project Mobiel toezicht

Eén van de projecten die zijn gestart om strategische doelen van de RUD Zuid-Limburg te bereiken is 'Mobiel Toezicht'. Om efficiënter te kunnen handhaven is het zaak dat handhavers de mogelijkheid krijgen om op locatie op digitale wijze te rapporteren over bevindingen en toegang te krijgen tot actuele VTH-informatie. Het project zal hier in twee fasen invulling aan geven. In een eerste fase zal worden gestart met het mogelijk maken van het op locatie digitaal invullen van formulieren en standaarddocumenten. Als langetermijndoel in fase twee is gesteld het direct in de VTH-applicatie opvoeren van bevindingen en het raadplegen van gegevens in de backoffice-applicatie.

BRZO

De zes BRZO-omgevingsdiensten in Nederland, waaronder de RUD Zuid-Limburg, werken samen om één gezicht en werkwijze te ontwikkelen. Vanuit Toezicht en Handhaving participeren wij in 2016 in diverse landelijk geïnitieerde projecten en werkgroepen, te weten:

- één landelijke uniforme risicogerichte aanpak van de Brzo- toezichtstakenmonitoring;
- implementatie van de landelijke Brzo- Handhavingsstrategie 2015;
- implementatie van de kwaliteitscriteria 2.1;
- bijhouden van een landelijk register van gekwalificeerde VTH-medewerkers;
- project Openbaarmaking samenvatting inspectieresultaten.

5 Specialismen

5.1 Algemeen

De afdeling Specialismen binnen de RUD Zuid-Limburg houdt zich bezig met specialistische milieuadvisering. Dit zowel richting externe opdrachtgevers (met name gemeenten en provincie), maar ook intern ten behoeve van de twee primaire processen vergunningverlening en toezicht en handhaving. Daarnaast moet ook gedacht worden aan werkzaamheden die desgewenst worden geboden ter ondersteuning bij de uitvoering van haar (wettelijke) taken en verantwoordelijkheden, op het gebied van bodem, geluid, lucht en externe veiligheid voor deze opdrachtgevers.

Om de werkzaamheden op een adequate wijze uit te voeren bestaat begin 2016 de afdeling Specialismen uit:

- bodemspecialisten;
- bouwspecialisten (t.b.v. vergunningverlening, toezicht en handhaving);
- juridische medewerkers (t.b.v. vergunningverlening, toezicht en handhaving);
- overige milieuspecialisten (geluid, lucht en externe veiligheid).

5.2 Prestatie-indicator Specialismen

De bevoegde gezagen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van een aantal taken op de vakgebieden bodem, geluid, lucht en externe veiligheid. Zij laten deze vaak uitvoeren door vakspecialisten van de RUD Zuid-Limburg. De realisatie van dit soort werkzaamheden zal met name afhangen van de concrete vragen die in de loop van het jaar vanuit de bevoegde gezagen gesteld worden.

Daarnaast wordt door de bevoegde gezagen met enige regelmaat op ad-hocbasis een beroep gedaan op de kennis bij de RUD Zuid-Limburg. Het gaat hierbij met name over algemene vragen die gerelateerd zijn aan ruimtelijke ontwikkelingen, bodem, geluid, lucht en externe veiligheid.

Bij het verstrekken van milieuadviezen wordt er rekening mee gehouden dat deze adviezen inhoudelijk moeten voldoen aan de wensen van de klanten en daarnaast de juiste afwegingen en een heldere conclusie moeten bevatten.

Onderstaande indicatoren zijn opgenomen in de begroting 2016.

Speerpunt	Prestatie indicator
Kwaliteit	De adviezen bevatten heldere conclusies en zijn transparant in de afwegingen
Tijdigheid	80% van de adviezen is voor de afgesproken termijn aan de opdrachtgever verzonden

5.3 Aantal uren en producten

Om te komen tot de producten van de afdeling Specialismen zijn het aantal uren voor het jaar 2016 gebaseerd op het werkprogramma 2015. Mocht een opdrachtgevende organisatie een wijziging doorvoeren

in het takenpakket, dan kan dit ook een wijziging in het aantal uren tot gevolg hebben. Per hoofdproduct is de urenverdeling 2016 voor de afdeling Specialismen als volgt:

Hoofdproducten Specialismen	Aantal uren
1. Advies t.b.v. vergunningverlening, toezicht en handhaving	10.094 uur
2. Advies t.b.v. bodem	12.875 uur
3. Specialistisch advies t.b.v. geluid, lucht en externe veiligheid	8.734 uur
4. Totaal	31.703 uur

Het verwachte aantal en soort producten voor Specialismen is op voorhand voor het jaar 2016 niet aan te geven. Het geven van adviezen is immers lastig te plannen en onvoorspelbaar, omdat dit voor een groot deel afhankelijk is van aanvragen van de opdrachtgevers.

5.4 Speerpunten en projecten Specialismen

De medewerkers van de afdeling Specialismen (juridisch en bouw) die werken aan de primaire processen vergunningverlening, toezicht en handhaving zullen mede invulling geven aan de speerpunten zoals die benoemd zijn bij die desbetreffende afdelingen.

Rekening houdend met de milieurisico's en het bestuurlijk afbreukrisico van de opdrachtgevers wordt de focus van de bodemspecialisten in 2016 gelegd bij de volgende risicovolle schakels in de bodemketen:

- illegale saneringen;
- bodemveldwerk;
- grondtransport;
- opslag en verwerking van grond.

Uitgangspunt hierbij is dat de intensiteit van het toezicht toeneemt naarmate in de praktijk meer risico's kunnen optreden.

Projectplan energiebesparing bij de Limburgse zorginstellingen

In 2016 zal de RUD Zuid-Limburg ter uitvoering van de prestatieafspraken in het Nationaal Energieakkoord een verdere invulling geven aan het 'Projectplan energiebesparing bij de Limburgse zorginstellingen'. De RUD Zuid-Limburg zal daarbij de gemeenten assisteren en helpen haar toezichthouders specialistische kennis op het gebied van energiebesparing bij te brengen. De voorgestelde branche-aanpak bij de zorginstellingen zal worden afgerond met een rapportage en een symposium.

Doel van deze vorm van aanpak is om gemeenten en haar bestuurders te vragen meer prioriteit te geven aan energiebesparing bij toezicht en handhaving. Daarbij zal de RUD Zuid-Limburg zich steeds meer gaan profileren als specialist in de energiedoelstellingen van overheden en bedrijven.

Project Buitenring Parkstad Limburg

Nadat in het voorjaar van 2015 groen licht werd gegeven voor de definitieve aanleg van de Buitenring Parkstad Limburg zijn deze werkzaamheden nu in volle uitvoering en zullen gedurende 2016 worden gecontinueerd. Namens de provincie Limburg als bevoegd gezag vervullen wij daarin de rol van zowel vergunningverlener als toezichthouder van de voor dit project verleende omgevingsvergunningen.

